Viața studențească

REVISTA A ASOCIAȚIILOR STUDENȚILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

NUMĂR DE VACANȚĂ • 24 PAGINI • 1 LEU • ANUL XI • NR. 30—31 • SÎMBĂTĂ, 24.IX.1966

„Niciodată toamna nu fu mai frumoasă!"

O toamnă fastuoasă și multicoloră, care de timpuriu își exercită puterile cu care a fost investită de natură și de stăpînul acestor plaiuri românești dă apropiatului început de an universitar o aureolă aparte.

Cîteva din regiunile țării, înscriindu-se în continuarea unei temeinice și permanente preocupări pentru înaintarea noastră sigură pe făgașul civilizației socialiste, au deschis în săptămînile din urmă culoare vii și entuziaste vizitelor conducătorilor de partid și de stat în frunte cu tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, secretarul general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român. Întîmpinați peste tot cu inimile și brațele deschise, la porțile orașelor străvechi sau ale celor ctitorite în acești ani, în pragul frumoaselor noastre sate sau de-a dreptul în mijlocul lanurilor de pe care se strîng ultimele roade ale toamnei, purtați cu solemnitate și emoție pe sub bolțile vestigiilor istorice și ale monumentelor care glorifică faptele nemuritoare ale eroicului nostru trecut, iubiții noștri conducători cimentează și mai mult în focul viu al muncii comuniste pilduitoarea unitate dintre Partid, Guvern și Popor.

Un simțămînt unanim sincronizează ființele tuturor celor peste 19 000 000 de cetățeni ai României socialiste, simțămînt care și-a găsit o expresie în cuvintele cu care un bătrîn le-a urat bun venit conducătorilor noștri: „străvechea și slăvita noastră vatră a intrat în mîini sănătoase și puternice, este condusă de minți luminate și agere".

Integrîndu-se în acest flux al elanului patriotic creator, studențimea din centrele universitare vizitate a primit pe înalții oaspeți în impunătoarele cetăți universitare cu tradiționalul „Gaudeamus igitur", ale cărui cuvinte capătă, pe zi ce trece, o semnificație contemporană, românească.

Gaudeamus igitur! Să ne bucurăm, prieteni, fiindcă anul care începe peste cîteva zile, precedat de o laborioasă și atentă pregătire a tot ceea ce oferă studiului și vieții un climat propice, ne va apropia tot mai mult de clipa cînd țara va putea beneficia de „roadele învățăturii" noastre.

Gaudeamus igitur! Să ne bucurăm, prieteni, căci începuturile sînt cu atît mai îmbucurătoare cu cît vîrsta noastră este și ea la începutul maturității: inimile se înfioară la fiecare adiere de umanitate (iar umanitatea este suflul principal al vieții noastre zilnice), mințile capătă repede relieful ideilor îndrăznețe și al cugetărilor înțelepte. Mii și mii de profesori, milioane de cărți, biblioteci somptuoase și laboratoare moderne oferă setei noastre faustice de cunoștințe cîmpul vast al unei sîrguincioase instruiri. Mai mult decît oricînd responsabilitatea pentru viitoarea profesie de specialiști trebuie să se transforme într-o tenace lucrare zilnică, disciplinată și sistematică, care să facă din noi intelectuali de mare anvergură, pe măsura tradițiilor științei și culturii românești, pe măsura cerințelor civilizației socialiste a patriei noastre.

Insuflețiți de acest înalt comandament patriotic, în prag de nou an universitar putem repeta așadar cu deplină îndreptățire cuvintele de aur ale Poetului: **„Niciodată toamna nu fu mai frumoasă!"**

Niculae STOIAN

În pragul mult visatei Alma Mater

ÎN SUMAR:

VIVAT ACADEMIA VIVANT PROFESSORES

Sărbătorirea centenarului Academiei Republicii Socialiste România are semnificația unui eveniment foarte larg, de sărbătoare a întregii științe și culturi românești. Știința românească, intim legată de dezvoltarea societății noastre, de vasta operă de desăvîrșire a construcției socialiste sub conducerea Partidului Comunist Român, prezintă cu acest prilej, în fața întregului popor, un bilanț măreț, care angajează academicieni și universitari, oameni de știință tineri și vîrstnici, cadre didactice, cercetători din institutele departamentale și din laboratoarele uzinale, cele mai largi cercuri ale intelectualității noastre. Sărbătoarea centenarului este, în acest context, un omagiu adus unei etape de împlinire a științei și culturii românești, pregătite de o îndelungată și laborioasă afirmare a creației noastre științifice.

Poporul român, prin marii săi creatori, a adus contribuții importante în ramuri hotărîtoare ale științei și culturii. De cele mai multe ori aceste contribuții s-au transformat în școli cuprinzătoare. S-au perpetuat și amplificat, fiind astăzi tezaure de aur ale poporului. Mai întotdeauna savantul român a fost și un mare profesor care a polarizat în jurul său toate valorile, care a trezit entuziasmul tineretului și dragostea lui pentru știință. Școlile noastre de matematică și fizică au astăzi o faimă mondială. Numele unor savanți profesori ca Emanoil Bacaloglu, David Emanuel, Spiru Haret, Gh. Țițeica, Dragomir Hurmuzescu, Dimitrie Pompeiu, C. Miculescu, Traian Lalescu și ale multor altora sînt de mult înscrise în istoria științelor.

Universitățile și institutele din țara noastră au fost și sînt centri motori ai științei și culturii. Aici au apărut școlile românești de chimie, geologie, medicină, istorie și sociologie. Doar numele savanților: Emil Racoviță, V. Babeș, Gh. Marinescu, C. I. Parhon și Gh. Constantinescu, creatori de științe noi, sînt edificatoare. Comuniunea firească dintre Academie și Universitate — iată secretul înfloririi atîtor genii și talente, al dezvoltării științei și culturii noastre, al contribuției de seamă pe care poporul român a adus-o în cadrul științei și culturii universale.

Fiecare tînăr din patria noastră, elev și student, își pleacă cu recunoștință fruntea în fața profesorului și savantului, academicianului și omului de cultură, mulțumindu-i pentru întreaga rodnicie a spiritului românesc. Hotărîrea lui cea mai sinceră este aceea de a învăța mereu, de a fi continuatorul îndrăzneț al înaintașilor. Pentru ca la viitoarele mari aniversări ale Academiei bilanțul să fie și mai cuprinzător, spre gloria științei și culturii românești.

VIAȚA STUDENȚEASCĂ

Au mai rămas doar cîteva zile pînă la începerea noului an universitar. În facultăţi, cămine, cantine se fac ultimele pregătiri pentru primirea studenţilor. Pulsul oraşelor-centre universitare s-a şi schimbat, e **mai sprinţar, mai** tineresc ; au sosit primii... grăbiţi, dornici să revadă cu cîteva **zile mai devreme** oraşul în care studiază, să-şi îmbrăţişeze colegii, să colinde **parcurile** sub cerul înstelat al acestui minunat sfîrşit de septembrie.

La Iaşi, la Galaţi, la Cluj, la Suceava sau la unele institute bucureştene ne-a impresionat grija pentru asigurarea condiţiilor optime de învăţătură şi viaţă pentru studenţi, ne-au încîntat căminele amenajate cu gust, cantinele moderne, magaziile pline. Dar... există şi acest „dar". Argus, rotindu-şi cei o mie de ochi, ne-a adus şi alte imagini din centrele universitare, dintre care publicăm mai jos cîteva.

1. Ne aflăm în camera 17, blocul B al căminului nr. 3 din Drumul Taberei al I.M.F. Bucureşti. Aici au locuit pînă nu demult candidatele la concursul de admitere, care probabil au vrut să-i concureze pe „tinerii furioşi".

2. În magaziile cantinei Institutului agronomic „N. Bălcescu" din Bucureşti glasul îţi răsună ca într-o catedrală. În afară de cîteva borcane cu gem de prune şi cu bulion, rafturile sînt goale, de unde şi acustica deosebită a încăperilor. Noroc însă că totul a fost ornat cît mai estetic cu hîrtie albă. Administratorul Constantin State speră, totuşi, să facă „plinul" magaziei în curînd. Cum se face că alte cantine cu aceeaşi capacitate, printre care cităm în mod deosebit cantina complexului nr. 2 al Universităţii din Iaşi, s-au aprovizionat pentru noul an universitar încă în urmă cu o lună ?

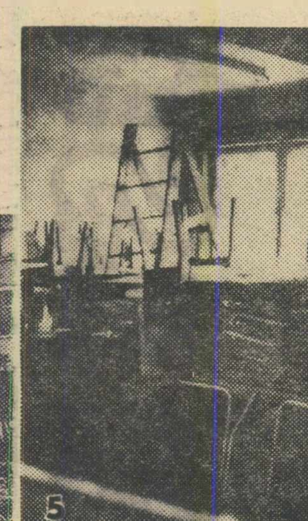
3. O plăcere ! La căminul nr. 7 al complexului Institutului agronomic bucureştean, totul e pregătit pentru primirea studenţilor. Primii dintre ei au şi sosit. „Vacanţa a fost minunată !" îi mărturiseşte reporterului studenta din fotografie.

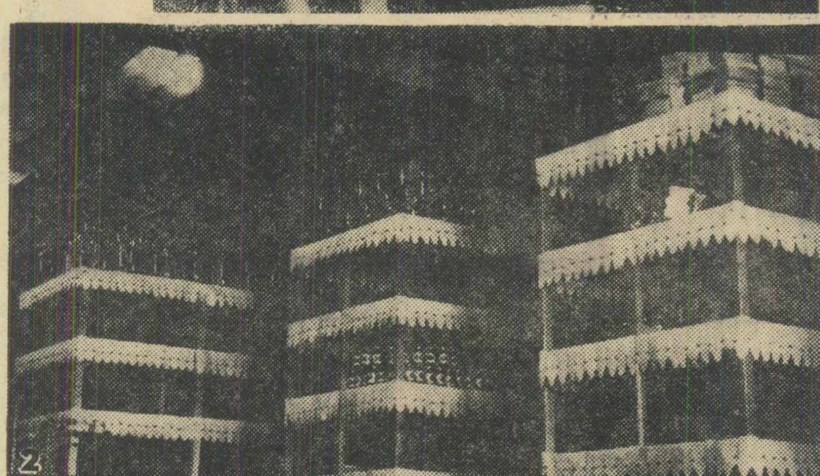
4. Universitatea din Timişoara. Şantier ? Nu ! A fost cutremur? Nuu ! Avem de-a face cu neglijenţa gospodarilor de aici, care au depozitat nejustificat în spatele clădirii tot soiul de deşeuri şi materiale de construcţie. Clădirea Universităţii a fost terminată de mult, aşa că nici o scuză nu-şi are rostul.

5. Aceasta este o... sală de lectură, aflată la parterul căminului nr. 2 al Institutului politehnic timişorean. Fotografia e făcută prin fereastră, uşa fiind

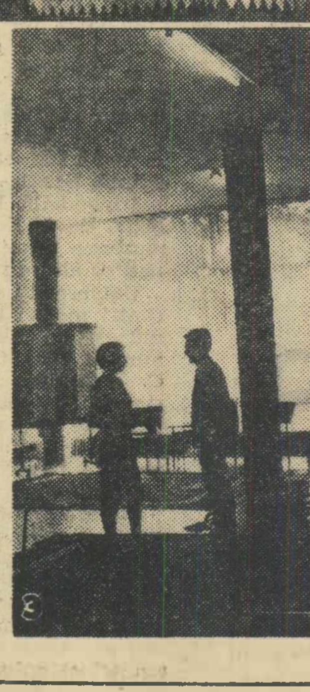

zăvorîtă ermetic. Administratorul Miladin Veselinov ne-a arătat „cu plăcere" şi celelalte săli de lectură, toate transformate în magazii. Pereţii căminului sînt murdari, dulapurile nu se închid, în spălătoare apa curge din...perete, iar studenţii sosesc peste cîteva zile!

6. Una din camerele căminului Facultăţii de agronomie din cadrul foarte tinerei Universităţi craiovene. Totul te îmbie la studiu. Viitorii locatari se vor simţi bine şi aici, ca şi pe aripile minunate ale vacanţei, care îi va lăsa în curînd la poarta institutului.

În raidul nostru, pe care regretăm că din lipsa spaţiului nu vi l-am putut reda în întregime, am constatat că mai sînt unele lucruri de făcut în sectorul social-gospodăresc. La Timişoara, Craiova, Petroşani şi în alte centre nu s-au terminat toate pregătirile pentru primirea studenţilor. Mai mult chiar, există posibilitatea ca la sosirea în centrele universitare, ei să fie repartizaţi în camere unde încă se văruieşte, se vopseşte, se spală. Se impune, de aceea, luarea de măsuri grabnice măcar în acest ultim ceas al vacanţei.

Asociaţiile studenţeşti au datoria să urmărească în continuare felul cum se rezolvă măsurile stabilite pentru asigurarea condiţiilor optime de ordin social-gospodăresc.

Fotografii : E. COJOCARU

EXAMENE IN AMFITEATRUL PATRIEI

FILE DE JURNAL

Practica de anul acesta a studenților din anul II geologie a urmărit familiarizarea noastră cu specificul muncii de teren. Prima etapă, condusă la Cîmpina de catedrele de paleontologie și geologie, a prilejuit o experiență interesantă, deoarece în regiunea Prahovei, de-a lungul căreia ne-am deplasat, se întîlnesc toate formațiunile sedimentare ale paleontologiei și geologiei pe distanțe relativ mici. In special regiunea aceasta e înzestrată cu o mare varietate de fosile din fauna lamellibranhiatelor și gasteropodelor. Acest lucru ne-a oferit material de studiu clasic pentru fenomenele respective. Se poate spune că regiunea cercetată a constituit pentru noi un adevărat amfiteatru în aer liber, în care am avut posibilitatea să studiem toate fenomenele expuse teoretic la curs. Plecam în fiecare dimineață pe diferite profile, pe văi care ofereau interesante aflorimente pentru studiu, făceam măsurători de direcție și înclinări cu busola, căutam fauna fosilă cea mai reprezentativă, făceam descrieri de aflorimente și un profund studiu petrografic și litologic al formațiunilor geologice. După aceea se coordonau rezultatele obținute și în final se realiza profilul general geologic întîlnit, în așa manieră încît să reiasă alcătuirea zonei respective pînă în cele mai mici detalii. Seara ne întorceam acasă la căminul Grupului Școlar Petrochimic din Cîmpina, unde am fost cazați în condiții ireproșabile. La sfîrșitul primei etape de practică am dat un colocviu trecut cu rezultate foarte bune.

La Baia Mare practica noastră a fost legată de catedra de mineralogie. Aici ni s-au pus la dispoziție două autobuze cu ajutorul cărora am intrat pînă departe în regiunea Maramureș spre minele Cavnic, Ilva, Săsar, din haldele cărora am cules interesant material pentru studiu. Se dădea o adevărată bătălie între noi ca să aducem în colecții cele mai frumoase eșantioane în care minereul se găsește brut, neprelucrat. Zilele de practică de la Cîmpina s-au consumat în regiuni cu formațiuni sedimentare, dar aici la Baia Mare am avut prilejul să studiem formațiuni eruptive cu bogate acumulări de substanțe minerale utile, pentru valorificarea cărora sînt efectuate largi prospecțiuni geologice și lucrări miniere. Restul timpului nostru a fost prins de completarea caietelor de practică — adevărate jurnale de bord în care consemnam observațiile și acțiunile zilnice — și de problemele administrative inerente fiecărei deplasări pe teren.

Se poate spune că practica efectuată la Cîmpina și la Baia Mare a constituit pentru noi un preludiu interesant și variat al activității noastre viitoare de geologi.

Andrei CUJBA
student, Facultatea de geologie-geografie București

ASCENSIUNE

Dimineața aerul e tare ca alcoolul. Munții se frămîntă de o parte și de alta a drumului de țară ca spinările unor animale preistorice. Păduri, păduri de fagi, de arțari, de molizi și de brazi spintecă albăstrii, aburii dimineții. Soarele desface noaptea și o descojește de întuneric și de stele. Îl simțim izbindu-ne fruntea.

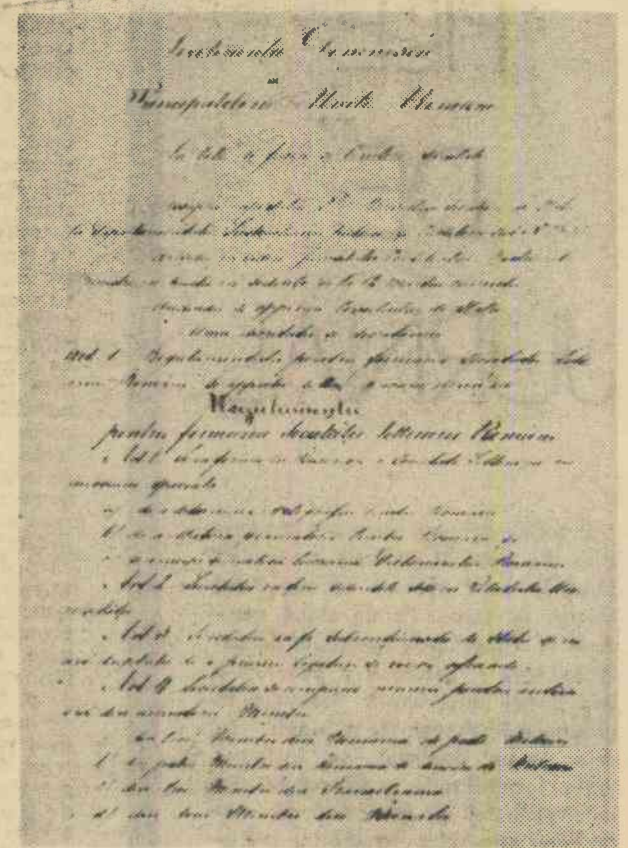
Imagine de tranșee : cei patru geologi — Borșa cu soția și Ignat cu soția — deschid într-un scurt popas pe trunchiuri de brazi cîteva hărți geologice vechi. Munții Rodnei pe care i-am străbătut și prin care vom urca în curînd nu au mai fost cartați de zeci de ani. Se cer verificate curbele de nivel și cartate din nou piscurile stridente, văile abrupte și sălbatice cutreierate uneori de muncitori forestieri și de animale de pradă. Ne împărțim sarcinile pe creste de munți și ne risipim prin văi, unul cîte unul. Eu îl însoțesc pe Borșa, un bărbat de statură mijlocie, masiv, viguros. Intrăm într-o vale care deschide înainte o perspectivă de frumuseți unice, indescriptibile. E o bucurie să respiri aerul acesta rece și puternic în soarele care-ți scapără în păr, să ai senzația că porți soarele pe umeri ca o coamă de leu și că în timpul ascensiunii soarele îți va coborî prin trup, prin gîtlej, prin umeri, prin piept și va amurgi în genunchi, în glezne, în călcîie, pînă cînd va răsări luna. Ne așteaptă o ascensiune grea într-o vale cunoscută vag, inexact de geologi : valea Corgheșului. Urcăm pe firul izvorului ce se prăbușește din piatră în piatră, din stîncă în stîncă, vuind și gîlgîind. Nu avem cu noi decît ciocanul geologic, altimetrul, carnetul de însemnări al geologului și carnetul de note al reporterului. Borșa se oprește din timp în timp, sfîșie cu ciocanul ascuțit lăstărișul abundent și sălbatic și lovește în șisturile sfărîmicioase de lut și de calcar, calculează altitudinile și unghiurile de așezare ale arterelor de rocă, notează în jurnalul său observațiile tectonice și de moment asupra terenului și urcă mai departe, concentrat, pipăind cu ochii împrejurimile. Apoi se oprește din nou și exclamă bucuros : a descoperit șisturi de proveniența ultimei glaciațiuni, cu urme de oxizi de fier, de pirită, de zinc, de plumb. Vasăzică, geologul care a cartat cu zeci de ani în urmă această vale, ori s-a înșelat, ori s-a mulțumit, comod să controleze și să tragă concluzii numai de la poalele muntelui. Urcăm îndrăcit. Soarele ne zuruie pe umeri, ne dă foc. Vegetația e luxuriantă, patetică. Arborii cad peste prăpăstiile săpate de izvorul care curge de mii, de milioane de ani, în care, de fapt, a săpat prin timp această vale. Pe aici sînt vipere. La ora aceasta ies la soare și se coc pe pietre. Șopîrlele mișună sub fiece pas prin ierburi. Umblăm prin mlaștinile izvorului ; sîntem uzi pînă la genunchi. Și, din nou, șisturi frînte, cu aceleași simboluri minerale, dar cu o altă așezare în spațiu, mai verticale, mai frînte. Rocile sînt încă sfărîmicioase. Cîndva, nu de mult, ele erau doar blocuri masive de lut, de argilă pe care timpul și întîlnirea cu acești curenți sălbatici de ape le-au mineralizat. Drumul e anevoios, șerpuiește prin păduri, de o parte și de alta a izvorului, ciocanul de fier se aude izbind din cînd în cînd rocile, apoi se lasă liniștea relativă a calculelor și însemnărilor. Și deodată, Borșa exclamă din nou : iată, acestea sînt șisturile cristaline, reprezentative pentru masivul Rodnei ! Ne aflăm la 1 800 de metri altitudine față de nivelul mării. Și am pornit de la 600 ! Borșa a terminat institutul în București și lucrează de peste zece ani în prospecțiuni geologice. El savurează splendorile neașteptate ale naturii cu întreg trupul și simți cum se încarcă de priveliște, cum se bucură de ascensiune, de parcă și-ar adăuga la înălțimea sa, pe aceea a muntelui. Prînzim undeva sus, pe la cota 1 300. Mîncare ușoară, de campanie, dar consistentă. Facem un popas mai îndelung, odihnitor. Simțim soarele la brîu, la mijlocul trupului. Apoi urcăm din nou, pînă dăm de șisturile masive de calcar care izbucnesc din vegetație, din păduri de molizi și de jnepeni, din ierburile uriașe, ca niște sfincși bătuți de vînturi. Borșa ciocănește piatra, o studiază cu lupa, o întoarce pe toate fețele...

Se ghicesc urme de capre sălbatice și cărările transhumanțelor păstorești. Pe aici se încumetă doar ciobanii uneori. „În rest — spune Borșa — aș vrea să văd omul care dă atît de ușor comoditatea asfaltului și lenevia logoreică a cafelei pentru o asemenea ascensiune. Geologul austro-ungar s-a înșelat în ce privește valea Corgheșului — exclamă Borșa. Valea are alt profil, alte curbe de nivel. Harta trebuie refăcută ! Oprim pe creasta muntelui, urcăm într-o adevărată cetate de stînci care îți amintește cetățile dacice. Ne uscăm echipamentul ud în bătaia vînturilor. De aici se vede întreg masivul Rodnei cu Ineul și Moldoveanul găurind cerul. Senzația e unică. Priveliștea ne-a rămas la picioare. E ca și cum trupul nostru s-ar fi întins de-a lungul văii iar vertebrele noastre nu sînt altceva decît defileele acestui izvor prăpăstios, vijelios, care țîșnește prin apropiere din ierburi. Și Borșa face istoria acestor împrejurimi sinuoase, contorsionate, albastre. Aici a fost odată fundul Mării Sarmatice. Cînd apele s-au retras au lăsat aceste aluviuni cu forme neregulate aceste straturi de roci pe care timpul le-a prelucrat și vegetația le-a îmbrăcat. Privim cerul. Vasăzică noi umblăm de fapt pe fundul mării ca și cum am umbla pe fundul cerului acesta imens și albastru și cristalin. Soarele ne sîngeră în genunchi. Coborîm pe altă vale mai populată. Întîlnim turme de oi care ling parcă ultimele flăcări ale soarelui. Rocile și așezarea lor e aceeași. Borșa își permite doar să observe și să noteze din cînd în cînd. Apoi, la drumul mare, ia altimetrul, calculează grăbit și îmi spune că, încercînd să culcăm la orizontală ascensiunea noastră, am străbătut de fapt 42 de km. Exact parametrii unui marathon ! (Reporterul e mîndru de performanța sa). Borșa însă afirmă că asemenea performanțe sînt pentru geologi la ordinea zilei. Apoi inspiră și expiră adînc, nostalgic. — „Ar trebui să mă las de ascensiune. Toți colegii mei au devenit cercetători de laborator. De la un timp, după atîtea eforturi, inima începe să bată cu sincope. Dar muntele mă hipnotizează, mă atrage irezistibil"

Pe drum ne întîlnim cu ceilalți geologi. Sîntem obosiți. Fiecare poartă în buzunar și în rucsacuri trofee de minereuri, care vor lua drumul laboratoarelor de cercetări. Ne întoarcem la casele noastre provizorii din timpul verii, mîncăm pantagruelic, ascultăm radio, citim cărți și adormim. Ziua de mîine e tot zi de ascensiune.

Adrian DOHOTARU

VIVAT ACADEMIA VIVANT PROFESSORES

Promotor al științei și culturii romanești

Academia Republicii Socialiste România implinește un secol de existență. Sărbătorirea Centenarului Academiei, sub președinția de onoare a Comitetului Central al P.C.R., Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri ale Republicii Socialiste România, exprimă rolul important pe care il îndeplinesc știința și cultura în societatea socialistă și prețuirea pe care conducerea de partid și de stat o acordă creației spirituale și slujitorilor ei. Această sărbătoare devine în actualele împrejurări, caracterizate de avîntul pe care activitatea de cercetare științifică îl cunoaște pe baza directivelor Congresului al IX-lea al P.C.R., o sărbătoare a științei și culturii românești.

Construirea socialismului în țara noastră a pus în fața științei sarcini importante și de mare complexitate. Dezvoltarea în ritm susținut a economiei naționale, în centrul căreia se află industrializarea, dezvoltarea multilaterală și intensivă a agriculturii socialiste, a determinat lărgirea frontului de cercetare în domeniul științelor tehnice și agricole. Grija pe care statul socialist o are pentru ocrotirea sănătății publice a făcut ca rețeaua institutelor de cercetare medicală să se ramifice și să cuprindă noi zone ale biologiei și patologiei umane. Dezvoltarea considerabilă a învățămîntului de toate gradele și îndeosebi a învățămîntului superior, amplificarea rețelei de biblioteci și muzee, de case ale creației populare au generat afirmarea științelor sociale și umanistice și implicit înființarea de noi unități de cercetare.

Progresul multilateral al societății noastre s-a reflectat în practica vieții sociale prin dezvoltarea succesivă a unor unități specializate în diferite domenii ale cercetării științifice, astfel încît la sfîrșitul anului trecut rețeaua lor cuprindea pe plan republican 264 unități academice, departamentale, uzinale, stațiuni experimentale etc.

Datorită tradiției științifice mai vechi, unei experiențe mai îndelungate în cercetare și faptului că cele mai bune forțe științifice ale țării au fost grupate în sînul Academiei, Academia Republicii Socialiste România, înalt for științific și cultural al țării, s-a situat în centrul mișcării noastre spirituale, avînd rolul unui puternic stimulent al creației intelectuale. Cei 235 de membri titulari și corespondenți ai Academiei activează în cele 56 de unități științifice ale Academiei sau în diferite institute de cercetări departamentale. În jurul lor și cu sprijinul lor atent s-au format numeroase cadre tinere, talentate, care desfășoară o muncă entuziastă pentru solutionarea temelor incredintate, pentru afirmarea stiintei românești si sporirea contributiei ei la progresul economic si social-cultural al patriei.

Cei peste 3 000 de specialiști care formează personalul de cercetare al Academiei împreună cu personalul auxiliar al cercetării științifice constituie un potențial reprezentativ al stiintei românești. Ei se străduiesc să continue, în conditii superioare de orientare ideologică si incomparabil mai bune ca în trecut de bază materială, traditiile înaintate ale cercetării stiintifice nationale. Scolile care s-au format în trecut în jurul unor eminente personalităti ale vietii stiintifice au constituit unul din factorii importanti ai nivelului atins în diferite ramuri ale stiintei. Așa este cazul cu scoala matematică fondată de matematicieni de prestigiu ca Traian Lalescu, Dimitrie Pompei, Simion Stoilov și altii. Filonul valorilor din trecut rodeste astăzi din plin si capătă tot mai mult o recunoaștere internatională prin lucrările îndrăznete ale tineretului care se asociază unor oameni de reputatie stiintifică bine stabilită, membri ai Academiei.

Domeniilor traditionale li s-au alăturat în ultimii ani ramuri noi, moderne ale matematicii: teoria probabilitătilor si statistica matematică, teoria algebrică a mecanismelor automate, teoria elasticitătii, reologia etc.

Traditiile făurite în medicină de Babes, Cantacuzino, Marinescu, Parhon în domeniile microbiologiei, neurologiei si endocrinologiei se regăsesc astăzi în puternice colective stiintifice, conduse de continuatori si elevi ai acestor mari înaintași. Institutele Academiei de inframicrobiologie, de neurologie, de endocrinologie dezvoltă opera de valoare mondială a predecesorilor, sprijinite fiind în activitatea lor de o fortă de creatie colectivă mult superioară, de mijloace de investigatie moderne. Realizările acestor ani, concretizate în cercetări fundamentale si aplicative valoroase, s-au incorporat patrimoniului stiintific al mijloacelor mereu mai perfectionate de ocrotire a sănătătii, de prelungire a vietii.

Mișcarea stiintifică medicală s-a afirmat si în domenii cum sînt fiziologia normală și patologică, prin opera și activitatea savantului Daniel Danielopolu, medicina internă prin munca rodnică și încununată de reale succese a academicianului N. Gh. Lupu. Impresionante sînt, de asemenea, contributiile pe care institutele departamentale de cercetări le-au adus în slujba stiintei și a practicii medicale.

Și în domeniul științelor chimice, întemeiate în țara noastră pe tradițiile cristalizate prin munca entuziastă și devotată a unor cărturari de seamă cum sînt Petru Poni, N. Teclu, C. Istrati, Gh. Spacu, s-au obținut realizări importante. Institutele Academiei din București, Cluj, Iași și Timișoara, îmbrățișînd domeniile chimiei anorganice, organice, fizice, macromoleculare, puternicele institute departamentale din București, Ploiești, Mediaș, strîns legate de cerințele dezvoltării economice, au adus servicii remarcabile dezvoltării în ritm rapid a industriei noastre chimice. Cercetările fundamentale și aplicative din acest domeniu s-au finalizat în procese și procedee tehnologice pentru industria petrochimică, de coloranți, medicamente, mase plastice etc., multe dintre ele cu eficiență economică ridicată.

Științele tehnice, a căror tradiție are la bază opera de pionierat a lui Aurel Vlaicu, Traian Vuia, Anghel Saligny, au cunoscut în Academie și mai ales în afara ei o amplă dezvoltare, în strînsă legătură cu dezvoltarea industriei electrotehnice, constructoare de mașini, extractive, energiei electrice etc.

Cercetările de aerodinamică și hidrodinamică, de lubrificație, sudură, energetică din institutele Academiei, cele privind crearea de noi tipuri de oțeluri, de mașini sau legate de introducerea automaticii în diferite ramuri industriale s-au înscris ca un aport de seamă al științei în asigurarea progresului tehnico-științific al economiei noastre.

Începuturile de acum un secol ale Societății Literare Române, instituție care a pus temeliile vieții academice moderne, se leagă de problemele cultivării și unității limbii naționale. Primele sarcini care și le-a asumat societatea priveau elaborarea ortografiei, a gramaticii și a dicționarului limbii române, instrumente capitale pentru dezvoltarea întregii culturi naționale. Pe această bază s-au cristalizat tradiții valoroase reprezentate de B. P. Hașdeu, O. Densușianu, Sextil Pușcariu, Al. Philippide. Școala filologică românească de astăzi are reprezentanți de seamă în toate ramurile ei principale: filologie romanică, toponimie, onomastică, geografie lingvistică, lingvistică generală, slavistică etc. Faptul că țara noastră găzduiește în următorii doi ani două congrese internaționale în acest domeniu este în egală măsură ilustrarea prestigiului științific al țării noastre și recunoașterea valorii școlii noastre filologice. Este vorba de Congresul de lingvistică romanică (1967) și de lingvistică generală (1968).

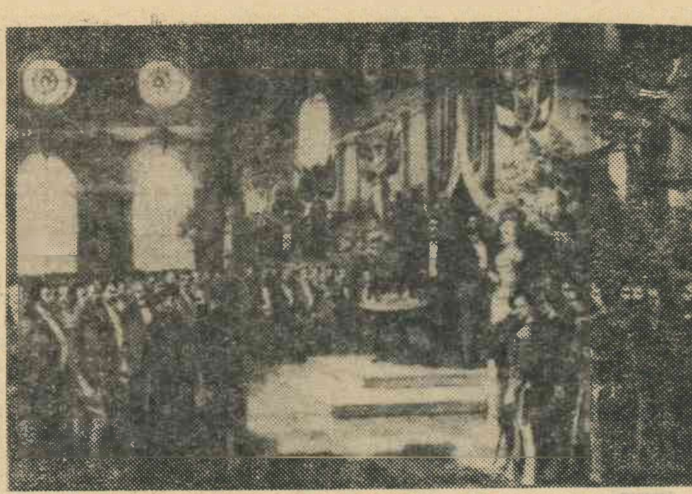
Științele istorice ilustrate de un distins filozof al istoriei ca A. D. Xenopol, de creația științifică și practic-politică înaintată a lui Mihail Kogălniceanu, de geniul și multilateralitatea lui N. Iorga, de rigoarea și îndrăzneala creatoare a lui V. Pîrvan își găsesc în zilele noastre expresia forței pe care au acumulat-o în șantierele arheologice prezente pe tot cuprinsul țării, în editarea largă a izvoarelor documentare, în interpretarea pe baza concepției superioare a materialismului istoric a trecutului patriei noastre privit în vastitatea manifestărilor de cultură materială și spirituală. Tratatul de istorie a României încununează cercetările migăloase, pasionate, fructificate în studii, monografii, ediții critice, tipăriri de cronici etc.

În orice domeniu am privi, remarcăm cu satisfacție strădaniile lucrătorilor științifici de a-și pune puterea lor de creație în serviciul înaintării patriei noastre pe drumul socialismului, al creșterii prestigiului științific internațional al țării noastre, al înfloririi științei și culturii românești.

Marile sarcini care stau în fața științei, ramificarea pe care a cunoscut-o rețeaua unităților de cercetare și complexitatea fenomenului științific contemporan au făcut necesară înființarea Consiliului Național al Cercetării Științifice, organ de coordonare a activității de cercetare pe plan național, însărcinat cu aplicarea politicii partidului și guvernului în domeniul științei.

Elaborarea programului unitar al cercetării științifice pe anii 1966—1970 dă o imagine concentrată asupra marelui efort pe care trebuie să-l facă oamenii de știință din Academie și din întreaga rețea de unități științifice, pentru a transpune în viață, în practică rezultatele temelor înscrise. Faptul că acest program este produsul cerințelor majore ale economiei și culturii naționale, al tendințelor moderne ale cercetării științifice contemporane, trecute prin filtrul și voința celor mai buni specialiști ai țării, dă garanție că el va fi îndeplinit în mod exemplar. Academia Republicii Socialiste România, instituție centenară, continuatoare a celor mai bune tradiții științifice și culturale, călăuzită cu dragoste și înțelepciune de partid, va contribui atît la îndeplinirea propriului său program de activitate cît și la sprijinirea activității științifice din întreaga țară.

Ion GOLIAT
secretar științific-adjunct
al Academiei
Republicii Socialiste România

Inaugurarea „Societății Academice Române".

Primii noștri academicieni

SAVANȚI STRĂINI MEMBRI DE ONOARE AI ACADEMIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

Știința și cultura românească se bucură de o îndreptățită apreciere în întreaga lume. Ca urmare, un număr însemnat de savanți români au fost aleși membri ai academiilor și societăților științifice din străinătate. Exprimînd reciprocitatea acestei stime, Academia Republicii Socialiste România a ales, de-a lungul anilor, ca membri de onoare și membri corespondenți ai săi peste 120 de oameni de știință și cultură din diferite țări. Printre ei se află membri de onoare mai vechi ai Academiei Române cum sînt WACLAW SIERPINSKI (R. P. Polonă) — primit în anul 1934, WERNER HEISENBERG (R.F.G.) — ales membru de onoare în 1938, JERÔME CARCOPINO (Franța) — din 1926 sau PAUL MENTEL (Franța) din 1932.

Atrage atenția, de asemenea, prezența printre membrii de onoare a unor personalități remarcate pe tărîm științific, cultural și social. Astfel sînt: JOHN BERNAL (Anglia), laureat al Premiului Lenin pentru pace, specialist în fizică, chimie, biologie, filozofie, LINUS PAULING (S.U.A.), de două ori laureat al Premiului Nobel, MSTISLAV VSEVOLODOVICI KELDÎȘ (U.R.S.S.), ANTONIO NÚÑEZ JIMENEZ (Cuba), JEAN ROCHE (Franța), SARVEPALLI RADHAKRISHNAN (India), GO-MO-JO (R. P. Chineză) ș.a.

Numeroși membri de onoare din străinătate ai Academiei noastre sînt laureați ai Premiului Nobel: LUIS DE BROGLIE (Franța), specialist în matematică și fizică; NICOLAI NICOLAEVICI SEMENOV (U.R.S.S.) — chimie-fizică; GUSTAV HERTZ (R.D.G.) — fizică, OTTO HAHN (R.F.G.) — chimie și cercetarea radiului; CHANDRASEKHARA VENKATA (India) — optică fizică și fiziologică; ARNE TISELIUS (Suedia) — biologia macromoleculară; YUJI SHIBATA (Japonia) — chimie; A. V. HILL (Anglia) — biofizică.

Printre distinsele personalități științifice și culturale din străinătate, membri de onoare și membri corespondenți ai Academiei, se află savanți de renume mondial și din alte țări: Italia, R. P. Bulgaria, R.S.F. Iugoslavia, R. P. Ungară, Belgia, Elveția, Indonezia, Spania.

Sărbătorirea celor 100 de ani care s-au scurs de la înființarea primului înalt for științific din țara noastră va prilejui întîlnirea multora dintre acești oameni de știință cu savanții români.

DE VORBĂ CU DOUĂ GENERAȚII

Evocări pe pînza vremii

Ne-am permis să solicităm un scurt interviu academicianului profesor G. Oprescu, directorul Institutului de istoria artei al Academiei Republicii Socialiste România, care, în îndelungata sa activitate, a cunoscut și a colaborat cu diverși oameni de cultură, membri ai Academiei noastre. Ne-a răspuns cu multă amabilitate, dovedindu-ne încă o dată încrederea și dragostea pe care le poartă tinerilor studenți.

— V-am ruga să ne evocați cîteva amintiri din perioada anterioară primirii dv. ca membru al Academiei.

— Amintirile mele se cufundă în urmă cu cel puțin patruzeci de ani. Dar mai întîi aș vrea să evoc împrejurările în care am început să lucrez alături de marii mei prieteni dispăruți, pe care i-am avut și profesori la Universitate — N. Iorga și D. Onciul; relațiile mele cu ei au rămas aproape aceleași ca și în studenție: admirație neretinută și un respect sincer, nedezmințit.

Eram conferențiar la Universitatea din Cluj și publicasem cîteva lucrări mai puțin importante, nelegate de artă. Eu îl citeam frecvent pe N. Iorga în toată dezlănțuirea sa publicistică, dar i-am intrat mai mult în atenție o dată cu prima mea monografie de artă asupra lui Géricault, primită cu mult interes. Grație lui N. Iorga, sfătuit poate și de eruditul istoric de artă francez H. Focillon (eu le-am înlesnit prima întîlnire), am fost numit profesor la Universitatea din București. Relațiile mele cu N. Iorga erau din ce în ce mai calde. El era vicepreședinte al „Societății Internaționale a Istoricilor" și președinte al „Societății Istoricilor Români", la care eu am fost numit secretar.

Avea un stil personal în care își prezenta comunicările, nu numai în cadrul Academiei, un lanț de idei logice, cu asociații surprinzătoare, dînd dovada unei inteligențe fantastic de mobile, originale și a unei culturi excepțional de variate.

— În întîmpinarea dorinței noastre, încă neexprimată, de a ne evoca figurile unor mari oameni de cultură români, anticipînd, ne-ați vorbit deja de marele istoric N. Iorga. Ne-ați putea vorbi și de alte personalități?

— Cu nespusă dragoste mi-amintesc de vechiul meu coleg de universitate — încă din anul întîi — Vasile Pîrvan. Împreună cu el, cu P. Grimm și alții, organizam sîmbăta seara ședințe periodice la unul dintre colegii noștri — C. Ionescu-Mihăești. Eram studenți de pe la mai toate facultățile, deci dezbăteam probleme foarte variate și de o atentă ținută științifică. Aceste ședințe erau oarecum sub tutela profesorului Cantacuzino (pentru medicinişti) și a lui Iorga (pentru ceilalți).

După primul război mondial am găzduit o perioadă scurtă de timp pe V. Pîrvan. Lucra la celebra lui „Getica". A scris-o foarte greu din cauza severității cu sine, a lipsei de izvoare și informații. Mulți dintre profesorii de atunci în funcțiile onorifice de conducere a muzeelor și institutelor erau de o slabă pregătire științifică, aproape dezarmantă. Munca la „Getica" a dus la două rezultate paralele: formarea integrală a omului de știință, care a fost V. Pîrvan, și totodată la crearea operei propriu-zise, care ne duce cu mintea pînă în veacurile tulburi de dinaintea dacilor. După publicarea „Geticei", Pîrvan îmi spunea că mai are încă mult de lucru la ea, fapt pe care, din nenorocire, prin moartea lui, nu l-a putut săvîrși...

— Ce criterii valorice se impuneau selectării oamenilor de studiu înalt pentru a fi primiți ca membri ai Academiei?

— În afara unor cazuri cu totul izolate și aberante, uneori impuse de cerințe obligatorii ale unui regim politic sever și închistat, viitorii membri ai Academiei deja își trecuseră un examen în fața opiniei publice, prin operele lor progresiste și de înaltă ținută artistică. Ceea ce ne unea pe toți în acest for de aleasă ținută științifică era o dragoste adevărată pentru poporul care avea atîta nevoie de lumină.

Și astăzi, noi, membrii Academiei, avem permanent în față datoria elevării geniului acestui popor pe dimensiunile universale.

— Am aflat din cîteva articole pe care le-ați semnat în „Contemporanul" că în desele dv. călătorii de studii în străinătate și în special la Geneva, ați cunoscut o mulțime de oameni de știință și cultură străini. V-am ruga să ne prezentați o suită de evocări ale acestor personalități de seamă.

— Prietenii mei de peste hotare au fost mulți și din domenii de activitate foarte deosebite. Despre Paul Valéry, Einstein, d-na Curie și alții, îți voi vorbi cu multă plăcere cu altă ocazie.

GH. I.

Continuarea unui filon de aur

Cu un același scop (și cu intenția de a realiza un dialog între două generații de academicieni) ne-am adresat tovarășului prof. Alexandru Balaban, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România.

Primul subiect al scurtei noastre convorbiri a fost formulat destul de lapidar: **Academia Republicii Socialiste România — promotor al noului în știință și cultură.**

— Academia noastră promovează noul cu exclusivitate. Este un organ care cere în primul rînd efectuarea unor cercetări originale. Trebuie să subliniez tocmai accentul care se pune pe originalitate, fapt care se răsfrînge imediat asupra spiritului în care se efectuează aceste cercetări: cercetările fundamentale sînt preponderente, fără să se neglijeze însă aplicațiile (care reproduc aspecte cunoscute).

Promovarea noului cunoaște însă și o altă latură: aceea a cadrelor tinere. Au fost și vor mai fi aleși membri ai Academiei tineri oameni de știință. Cu prilejul centenarului, sînt convins, vor fi aleși și alții...

— Fiindcă și dumneavoastră sînteți unul dintre tinerii oameni de știință care...

— Știu, știu... Să vă spun sincer, cînd am aflat că am fost ales membru corespondent al Academiei am simțit o bucurie imensă. Treptat însă m-a cuprins și o mare grijă: dacă cercetările mele, încă modeste, au primit o asemenea răsplată, va trebui pe viitor să fac totul pentru ca munca mea să dea un randament superior. Mai ales că sarcinile care ne revin nouă, oamenilor de știință, sînt foarte mari.

— În contextul științei românești schimburile dintre generații asigură continuitate, tradiție. Există desigur și deosebiri între generații, dispute, care nu pot fi decît generatoare de nou.

— Fără îndoială. N-aș pune însă în primul rînd disputa... De la profesorii noștri am învățat totul. Ei ne-au format... Fie în felul acesta, fie prin faptul că lucrăm alături de ei, noi preluăm de la înaintași filonul de aur... Desigur, deosebirile de care vorbeați apar, inevitabil. Ele sînt poate motorul, generatorul noului... Aș da un exemplu: acum treizeci de ani verificarea descoperirilor din chimie se făcea cu metode pur chimice. Au apărut mai apoi metodele fizice (spectrometre de absorbție în infraroșii și ultraviolete, difracția razelor X etc.) cu care această verificare se face mai ușor. Tinerii savanți au optat și optează pentru aceste metode. Vechii chimiști socotesc fizica oarecum străină chimiei, situînd-o undeva la marginea chimiei. Disputa aceasta însă a dus la descoperiri foarte mari. Eu personal sînt pentru îmbinarea celor două metode.

— Sîntem în preajma centenarului Academiei. V-am ruga să ne împărtășiți cîteva din gîndurile dumneavoastră pe care le prilejuiește acest important eveniment al vieții noastre cultural-științifice.

— Fiecare ne-am străduit ca în cinstea acestei mari sărbători să aducem un aport substanțial la dezvoltarea științei și culturii românești. Toate cercetările noastre de pînă acum se înscriu în marele bilanț al centenarului. Dorim de asemenea ca acest centenar să aibă caracterul unui eveniment internațional. Vor participa oameni de știință din lumea întreagă, vor fi aleși dintre ei mulți membri de onoare ai Academiei noastre, realizîndu-se și pe această cale contribuția științei și culturii românești la patrimoniul universal.

Strîngerea legăturilor cu oamenii de știință și de cultură din lumea întreagă, cunoașterea celor mai noi descoperiri și mai ales semnalarea pe plan mondial a propriilor noastre succese — iată una din condițiile importante ale progresului civilizației noastre materiale și spirituale.

Ana Maria POP

Cursuri cărora nu li se dă curs

În preajma noului an universitar în toate institutele și facultățile este o atmosferă de mare animație. Se fac intense pregătiri în vederea deschiderii cursurilor, se pun în aplicare ultimele măsuri menite să asigure studenților condiții optime de studiu în viitorul an de învățămînt.

Un aspect de mare actualitate al activității universitare este editarea cursurilor — mai ales a celor fundamentale — pentru diferite facultăți. În acest sens corpul didactic din învățămîntul superior are realizări însemnate. Mai există însă alte cursuri care, deși solicitate de studenți și nu numai de cei de la fără frecvență, nu sînt încă tipărite. Pornind de la aceste realități am inițiat o discuție cu mai multe cadre didactice din institutele de învățămînt superior pe tema redactării și tipăririi cursurilor universitare.

> **„Între ce este și ce a fost, mintea noastră trebuie să întindă mereu punți de lumină — și numai cine înțelege aceasta este adevărat om de știință ; ceilalți, care nu văd decît o parte mică din infinitatea de fapte, care iau în samă ori numai prezentul ori numai trecutul — aceia sînt** „jumătate-învățați", **ca** „jumătate-oameni" **despre care vorbesc basmele".**
>
> **(Ovid Densușianu :** Folclorul. Cum trebuie înțeles. **Lecție de deschidere la Facultatea de litere — 9 noiembrie 1909).**

O NECESITATE PENTRU STUDIUL APROFUNDAT

Ca urmare a măsurilor și dispozițiilor elaborate de Ministerul Învățămîntului există în toate facultățile din țară un plan de editare a cursurilor întocmit în colaborare cu Editura didactică și pedagogică. Cu toate acestea, se poate constata absența unor cursuri tipărite la unele din principalele obiecte de studiu. Toate cadrele didactice, care au avut bunăvoința să răspundă la ancheta noastră, au recunoscut că tipărirea cursurilor este o necesitate mai ales în condițiile existenței unui mare număr de studenți și cînd o bună parte dintre ei sînt la secțiile fără frecvență. În mod curent, cursul este considerat ca echivalent cu un manual — adică expresia organizată și sintetizată a tuturor cuceririlor științifice dintr-un domeniu la un moment dat. Astfel conceput, cursul e, desigur, pasibil de a fi depășit necontenit, pentru că progresul vertiginos al științei amendează permanent teorii și descoperiri mai vechi în favoarea altora noi. Dar, prin aceasta, el nu este mai puțin necesar în fiecare moment dat.

Cursul este considerat, pe de altă parte, ca o formă de activitate didactico-științifică. Manualul universitar include, simbiotic, materialul explicativ și elementul creator, aportul profesorului la cercetarea obiectului predat. O asemenea concepție pare sprijinită și de exemplele trecutului universitar. (Amintim, cu totul arbitrar, prelegerile de istoria filozofiei sau de estetică ale lui Hegel, ori la noi, pe cele de estetică, filozofia culturii ale lui T. Vianu, care, în măsura în care își mențin interesul în timp o fac tocmai prin materia lor originală).

Redactate și tipărite prelegerile puse în circulație dobîndesc astfel atestarea, fie și numai temporară, a valorii lor, justifică încrederea profesorului în ideile sale și adeziunea studenților la ele. Manualul universitar tipărit are, așadar, și semnificația înlăturării unui eventual hiatus între profesor (posesorul unui volum de cunoștințe și al unor adevăruri proprii) și student, predispus să cunoască tot ceea ce primul deține și comunică.

O STATISTICĂ

Multe din institutele de învățămînt superior posedă un număr suficient de cursuri tipărite. Este cazul Institutului agronomic „Nicolae Bălcescu" sau al Institutului de medicină, amîndouă din București. La Medicină, ne-a declarat prof. C. Anastasatu, prorectorul institutului, 90% din cursuri sînt tipărite sau litografiate.

Nu puține sînt însă institutele și facultățile care ne oferă posibilitatea unor considerații statistice nu prea pozitive : la Universitatea Cluj, din 30 de cursuri ale Facultății de matematică-mecanică, sînt tipărite două ; din alte 30 de cursuri care se predau la Facultatea de fizică sînt editate patru și litografiate trei. Nu e publicat nici unul din cursurile Facultății de geografie-geologie. La Facultatea de limbă și literatură română București, din 12 cursuri sînt tipărite patru (iar cursul de Istoria literaturii române, care se desfășoară pe 5 ani, e tipărit numai parțial).

Nu există un curs tipărit la Facultatea de istorie-București (unul, de Istoria medie a României, este elaborat în colaborare cu profesori de la Cluj și Iași).

La Universitatea din Iași s-au tipărit, în 1964, doar trei titluri (unul la Biologie, două la Științe juridice), în 1965 un singur titlu (la Chimie).

Situația de fapt evidențiază mai ales cerința publicării de cursuri fundamentale pentru diferite facultăți. De altfel cele mai multe dintre cadrele didactice sînt de această părere. Prof. dr. Z. Gropșeanu (Institutul politehnic Timișoara) consideră necesară apariția unor cursuri unice de matematică-mecanică, tehnologie anorganică și organică. Conf. R. Munteanu (prodecan al Facultății de limbă și literatură română București) remarcă absența regretabilă a unui curs tipărit de Istoria literaturii române care să-i cuprindă pe Eminescu, Creangă, Caragiale, a cărui elaborare constituie, de altfel, de mai mult timp, o îndatorire de onoare a criticilor și istoricilor noștri literari. Lector C. Vrejoiu (Facultatea de fizică București) crede că se impune editarea urgentă a două cursuri importante : Mecanica cuantică pentru anul IV și Fizica atomică pentru anul III, precum și un curs de Matematici care să se adreseze studenților de la Fizică.

Majoritatea cadrelor universitare consultate indică drept principal impediment pentru tipărirea mijloacele editoriale reduse și absența (în unele centre din provincie) a posibilităților locale de publicare. Se creează impresia că toți profesorii au prelegerile redactate, dar nimeni nu găsește necesară tipărirea lor. O declarație mai clară e cea a lectorului Pușcaș Francisc, de la Facultatea de chimie Cluj : *„Elaborarea cursului este condiționată de asigurarea apariției imediat după redactare, din două motive : mai întîi, pentru că trebuie să știi cu doi ani înainte de a începe să lucrezi că vei fi editat. Altfel s-ar putea ca atunci cînd ai terminat să nu mai existe necesitatea introducerii în planul editurii ; apoi pentru că materialul suferă o anume uzură — dacă nu e tipărit imediat, cursul se învechește, devine depășit în unele privințe".* Desigur, Editura didactică și pedagogică (de la care așteptăm un răspuns în această problemă) poate crea unele incidente mai puțin fericite. Editura, însă, are și o misiune de selectare și nu vedem în ce măsură poate asigura pe cineva că-i tipărește o lucrare înainte de a fi începută redactarea ei. Și există, oare, domenii ale științei în care un manual să se învechească *„dacă nu e tipărit imediat ?"* De altfel, conf. Zoltan Gaboș, decanul Facultății de fizică de la aceeași universitate, ne-a spus : *„Ministerul ne informează permanent care cursuri nu sînt acoperite, dar deși oferta există, prea puțini își definitivează lucrarea".*

> **„Nu mă sfiesc a zice că o asemenea încredere mi-o dă numai cugetul cu care am lucrat la aceste prelegeri ; căci, în partea lor narativă, biografică, tehnică și descriptivă, am avut pururea grije de a recurge la cele mai bune izvoare de informațiune ce mi-au stat la mînă ; iar în cea critică, înfruntînd fără cruțare exagerațiunile literare și neîntemeiatele pretențiuni de știință, ce și-au făcut cărări în publicul nostru, am căutat cu sinceritate să deștept în juna noastră generațiune cultă un spirit mai serios și să-i pun la îndemînă un criteriu solid, spre a judeca mai cu temei cultura omenirii în genere și, în parte, moștenirile strămoșești ale patriei și ale naționalității noastre".**
>
> **(AL. ODOBESCU :** Din **Precuvîntare la Cursu de archeologie. Istoria archeologiei — 1877).**

UN CAPITOL UNIC

La întrebarea noastră referitoare la editarea cursurilor aflăm din partea profesorului I. Gheorghiu, prodecan al Facultății de istorie București, că :

— Nu este nici un curs tipărit la Facultatea de istorie (excepție, totuși, cel menționat mai sus).

— Toate cadrele didactice, însă, au fost antrenate în elaborarea tratatului de Istoria României, astfel că într-un fel obligațiile lor didactico-științifice au fost satisfăcute.

— E necesară tipărirea unor cursuri, dar studenții de la Istorie au un material utilizabil în tratatul editat de Academie, precum și în alte lucrări de specialitate.

> **„Adevăratul patriotism nu este patriotismul verbal sau patriotismul legislativ, ci este patriotismul acesta temeinic, cînd faci știință românească și, pe baza științei românești, propui reforme românești.**
>
> **Această convingere ne-a împins să mergem cu multă îndrăzneală mai departe și să preconizăm pentru acest tineret o îndatorire grea, pe care sînt sigur că o va duce pînă la capăt, am avut dovada pînă acum, și anume** obligativitatea cercetărilor naționale științifice românești".
>
> **(Dimitrie Gusti — Din cuvîntul de răspuns cu prilejul sărbătoririi a 28 de ani de activitate universitară. 1937).**

*

Din discuția noastră a reieșit clar necesitatea ca fiecare obiect de studiu principal să fie acoperit prin existența unor cursuri de înalt nivel științific. Treapta la care a ajuns învățămîntul nostru universitar impune ca acest imperativ să fie grabnic rezolvat. Printr-o largă discuție a tuturor factorilor de răspundere pot fi analizate cauzele care mai împiedică munca de elaborare a cursurilor și luate măsurile necesare. Ne exprimăm convingerea că atît măsurile luate de Ministerul Învățămîntului, în sensul alcătuirii unor programe judicioase, în pas cu noile cuceriri științifice, cît și strădaniile corpului didactic universitar, se vor finaliza în tipărirea pentru toate disciplinele a unor cursuri universitare de ridicată rigoare științifică, cursuri mult așteptate de studenți.

Marian VASILE

Mintea studentului cea de pe urmă

Toamna e anotimpul căderii frunzelor şi a studenţilor. E adevărat că studenţii mai cad şi în alte anotimpuri, dar toamna cad cel mai rău.

Ce ne arată statisticile întocmite de unele institute? Aproape 45 la sută din studenţi au de dat examen în această ultimă sesiune. Este desigur posibil ca unii să nu poată promova un examen în iarnă sau în vară şi să se reîntîlnească cu examinatorul încă o dată. Ori poate dorinţa de a studia mai temeinic îi determină să-şi rezerve o parte a vacanţei pregătirii unei discipline mai dificile. În acest caz ar trebui ca majoritatea celor ce se prezintă acum să aibă o restanţă, iar calificativele obţinute să fie în general bune şi chiar foarte bune. La Facultatea de finanţe (I.S.E.), circa 60 la sută din restanţieri promovaseră (pînă la 16.09.a.c.) cu 5 sau 6, 49 la sută din restanţieri aveau de dat mai mult de 2 examene. Am asistat la cel al unor grupe din anul I: din 20 de studenţi, 7 au luat 5 şi 6, iar 6 au căzut. La Facultatea matematică-mecanică a Universităţii din Bucureşti, anul III: 14 prezentaţi — 2 au luat note mediocre, 9 au căzut. Sesiunea din toamnă a devenit, aşadar, în bună măsură, pentru cei lipsiţi de răspundere o posibilitate suplimentară de a amîna scadenţa controlului muncii desfăşurate de ei în timpul anului. Asistînd la examene, te convingi că notele mediocre şi slabe nu sînt rezultatul unei capacităţi intelectuale ceva mai scăzute, ci a unei reprobabile indolenţe. Răspunsurile sînt vagi, generale, scăldate. Restanţierul „de toamnă", cel mai adesea mizează pe indulgenţa profesorului: de obicei, nu face afirmaţii greşite, dar nici mare lucru nu spune: dacă examinatorul binevoieşte, îi poate da un 5. Dacă-i pune însă o întrebare cerînd un răspuns exact, restanţa va deveni reexaminare. Uneori am asistat la încercări disperate ale ambelor părţi pentru promovare.

Ce rost are însă o asemenea indulgenţă? Ea nu poate contribui decît la promovarea unor viitori specialişti prost pregătiţi, care nu pot fi utili în nici un domeniu de activitate. Cadrele didactice cu care am avut prilejul să discutăm acum au susţinut necesitatea unei deosebite exigenţe în special în anii I şi II. Ea trebuie într-adevăr să fie aplicată pretutindeni. Dar eficienţa ei rămîne discutabilă atunci cînd studentul, cum se mai întîmplă adeseori, dă biletul înapoi şi iese liniştit, mizînd pe reexaminare: după care mai poate căpăta uneori o rereexaminare de la Ministerul Învăţămîntului. Portiţă după portiţă, indulgenţa deschide drumul spre lene.

La Facultatea de matematică-mecanică a Universităţii Bucureşti.

Examen de Geometrie, anul III!

Agonia unui 5

4 x 1 fac 4. Are deci 4 restanţe. Dacă scădem două nepromovate, mai rămîn două. Întrebarea e ce facem cu asta, la Geometrie? 2 + 1 fac 3. Cu trei nu poţi căpăta reexaminare şi asta se pare că va fi a treia. 3 + 1 fac 4. Patru ani de facultate şi e abia în III, că unul l-a repetat. 3 x 0 fac 4 — asta e o curiozitate matematică! Trei subiecte la care nu ştie nimic = 4. Interesant! El nu ştie nimic, dar are nevoie de un 5. Totuşi 3 x 0 = 4. De trei ori V. Cumpănaşu şade încurcat între cifre şi se întreabă ce artificiu poate face ca să ia un 5. Omul cît trăieşte, speră, iar el trăieşte. Şi speră. Poate, prin absurd — în matematică se fac uneori reduceri la absurd — nu o să-l asculte şi o să-i dea 5.

A dat mai întîi la Astronomie şi „a fost şocat constatînd că a căzut". Nu învăţase exact ultimele cursuri şi exact acelea i-au căzut — astronomia e într-adevăr o ştiinţă exactă. Pe urmă, demobilizat, n-a mai învăţat nimic sau prea puţin sau cam aşa ceva şi, uimitor, a mai căzut o dată. Ei bine, şi acum?

În sală au mai rămas doi: el şi S.M. Ea e blondă, el brunet. Ea avea 7 restanţe în toamnă — amînate medical. El 4 — amînate sănătos. Ea căzuse la două, el la fel. Ea nu ştia nimic, el nimic. Îi unea speranţa. Şi a început o luptă dramatică pentru 5.

Biletul — nu-l ştie ea, nu-l ştie el. Nu e 5!

O întrebare suplimentară pentru ea — un dialog între străini: examinatorul şi S. M. vorbesc parcă limbi diferite; ea nu înţelege ce e întrebată, dar încearcă să scrie ceva pe tablă. Examinatorul nu pricepe ce vrea să spună cu asta. Nu e 5!

Încă un bilet pentru el. Trage. Dezamăgire — nu e 5. Dar vrea să încerce. Ştii? Nu! Atunci de ce mai stăm? Nu e 5!

I se oferă ei lista capitolelor cursului — 44. Alege unul, unul singur care-l ştii mai bine, şi treci! Dar tot nu e 5: nu ştie nici unul. Totuşi trece la tablă şi stă. E de neînţeles. Amîndoi stau la tablă, nu ştiu nimic şi aşteaptă. Ce?

Un 5.

Ne privim toţi: examinatorul, asistenta, ei. Nu ştiu nimic. A treia nepromovare. Repetenţie sigură. Poate exmatriculare. Avem nevoie de un 5, explică ei.

Dar nu a fost 5. Nici măcar 5.

Aşa cad stelele

Stelele cad în tăcere. A stat cam o oră jumătate în bancă fără să spună un cuvînt, apoi a dat înapoi biletul şi a plecat. În linişte a venit... şi s-a dus. Enache Steluţa a căzut ca o stea adevărată.

Oscilaţii de frecvenţă şi în amplitudine

L. Papazian a intrat acum 3 ani printre primii. Alexandru Iucovici aşişderea. Dar anii trec, oamenii se mai schimbă, aşa e viaţa. Acum Papazian, care începuse cu 10 în anul I, ar fi fericit să treacă cu reducere, 50 la sută ca pentru studenţi — măcar cu 5. Frecvenţa lui are oscilaţii mari şi să vedeţi, „am învăţat după un alt caiet, fiindcă am lipsit". De ce a lipsit? E o întrebare de Geometrie? Nu! Atunci preferă să nu răspundă. Iucovici — la fel: ar fi mulţumit cu un 5, dar nu are norocul ăsta. Avînd o singură restanţă, e liniştit: o să capete reexaminare. Ce n-a învăţat în două semestre şi o vacanţă va recupera în 3—4 zile. Uimitoare e acceleraţia epocii moderne!

Respectaţi pereţii!

Dorinel Anca nu ştie subiectele de pe bilet. Habar nu are despre ce vorbeşte dar insistă. Ce spune el se potriveşte ca nuca în perete cu materia de examene, dar Dorinel bate nuci în tablă, care sună a gol. Şi el încearcă cu încăpăţînare să aşeze o nucă pe un perete. Poate mai încercaţi încă un bilet? De ce nu, doar mai are încă 3 restanţe, măcar de ar scăpa aici. Ies după el pe culoar. Se opreşte în faţa peretelui alb şi-l priveşte lung, apoi trece la cel opus şi-l priveşte şi mai lung, apoi la celălalt perete... ai impresia că numai respectul faţă de bunul obştesc îl împiedică să se dea cu capul de pereţi de ciudă că a picat. Şi atunci, de ciudă plînge. E înduioşător să vezi un vlăjgan de 20 de ani cu lacrimi în ochi, necăjit că după ce nu a învăţat un an şi o vară totuşi nu a promovat.

Unul din „stîlpii" de la „Union" a căzut. Nu vă îngrijoraţi, braseria rezistă încă. Are şi alţi stîlpi.

Institutul de limbi străine.

Facultatea de limbi germanice, anul III.

Istoria literaturii engleze — iluminism si romantism.

Fiecare pasăre pe limba ei piere

Ceea ce a caracterizat o *parte* din studentele (e o facultate, se pare, de genul feminin) care au promovat şi pe cele care au căzut, e tocmai necunoaşterea limbii pe care ar fi trebuit să o studieze. Poate că literatură mai ştiau, dar cum examenul era în limba engleză nu puteau depăşi în exprimare limitele vocabularului pe care îl posedau. Unele vor căpăta, desigur, reexaminare. Cornelia Barabaş, de pildă, era atît de sigură încît a dat biletul înapoi şi a plecat. Nu ne îndoim, ca şi cei ce vor aproba reexaminarea, că în cele 3—4 zile care i-au rămas va învăţa engleza, după cum se ştie o limbă foarte uşoară. Ne permitem doar să cităm o serie de formulări culese din lucrările scrise, dintre care unele depăşesc eroarea, ridicîndu-se la nivelul „panseurilor" şi al „perlelor".

Constantinescu Marilena a luat 3 la scris (— „Aveţi o lucrare foarte slabă, cu greşeli grosolane pentru care se cade la admitere. Dar cum se poate?". Subscriem la uimirea examinatorului). Iată cîteva din exprimările ei deosebit de interesante: „Cel mai înalt e vicarul Primrose, un om naiv şi cu inimă bună. El trăia cu familia sa numeroasă într-un sat, sperînd că va avea condiţii mai bune de viaţă decît banii care-i avea ca preot". Sau: „Exploatatorul care exersîndu-şi interesele provoacă o viaţă săracă pentru ceilalţi".

Contribuţii la Istoria literaturii. Fielding şi Scott demascaţi!

Lidia Tacorian vorbeşte despre „Scrisorile persane" ale lui Rousseau. E o contribuţie originală în ceea ce priveşte aprecierea reală a autorului acestei lucrări pînă azi atribuită lui Montesquieu, „În ambele cazuri (Fielding şi Scott) — scrie Şoltur Cristina — personajele principale nu sînt cele principale". În sfîrşit, a fost pus punctul pe i!

I.S.E., anul I Finanţe şi Comerţ.

Istoria economiei naţionale.

Prima toamnă

— Cugetări alese ale unor restanţieri din anul I — I.S.E.

- Relaţiile de producţie capitaliste apar la începutul secolului XIX în agricultura noastră prin introducerea unor maşini mecanizate care nu erau folosite pînă atunci. (Toma Viorica).
- Construirea primelor căi ferate a secătuit rezervele statului prin costarea foarte multă a lucrării lor. (Andrei Nicolae).
- Datorită invaziei romanilor mai mult s-au dezvoltat în Dacia exploatările de aur.
- Prin protecţionism industrial se înţelege cînd statul acordă sume unor întreprinderi care aduc mai repede capital (Ana Duţei).

A. BANG

COLȚUL DE NARVAL

Numele lui Dragomir Horomnea nu este, desigur, necunoscut pentru cititorul frecvent al revistei noastre. Datorită unei discreții care îi este proprie, puțini știu însă că harnicul nostru colaborator ieșean, student în ultimul an al Facultății de filologie, cultivă cu succes ficțiunea de factură științifico-fantastică, povestirea încărcată de un lirism delicat, moldovenesc. Cele cîteva apariții de pînă în prezent, la care se adaugă și povestirea de mai jos, atestă un talent sîrguincios, capabil să se afirme într-un gen atît de popular astăzi.

O primă culegere de povestiri își și așteaptă de altfel redactorul și editura, care să se aplece cu atenție asupra ei. Nădăjduim că debutul editorial nu va întîrzia așadar.

N. S.

MOTTO :

„...Cu mii și mii de ani în urmă, inteligenții delfini și oamenii au trăit, probabil, într-un fel de colaborare. (...) Din această veche alianță s-au păstrat unele reminiscențe transmise ereditar, ca un atavism..."

John Young, membru al Societății Regale din Londra

Și cum vă spuneam, prietenul ăsta al meu, Mihai, are și el o ciudățenie : e colecționar. Și-a înfiripat în căsuța lui de lîngă Mangalia un adevărat muzeu, dar un muzeu dedicat numai și numai delfinilor. Găsești aici orice : amulete antice, piese heraldice, schelete, desene, fotografii și o sumedenie de cărți, de la „Istoria naturală" a lui Plinius și pînă la tratatele lui John C. Lilly.

Dar cel mai curios exponat din colecția lui Mihai rămîne tot colțul de narval. E un fel de fildeș, o țepușă conică de peste 2 metri lungime, răsucită în jurul axei de la stînga la dreapta și fixată la loc de cinste pe perete, ca o suliță de război. Cum a ajuns specia aceasta de delfin, narvalul, în Marea Neagră, tocmai din apele Groenlandei, nu știe nimeni în afară de Mihai și de doctorul Scurtu... Ba... nu : Mihai mi-a mai spus și mie, la un pahar de Murfatlar, cînd mi-a povestit și întîmplarea aceea teribilă, din largul mării...

1. Delfinul Corky

Dintre toți pensionarii Institutului de cercetări, specialistul în bionică, Mihai Brad, îl prefera pe delfinul Corky, un mascul din specia Tursiops truncatus. Și Corky îl prefera pe Mihai. Învățase cu el cîteva sute de cuvinte pe care le folosea rostindu-le rar, cu vocea-i fonfăită, iar cînd biologul apărea pe plajă își manifesta atît de puternic afecțiunea, încît nimeni nu l-ar fi putut reține între pereții bazinului. O dată chiar sărise pe uscat, la cîțiva metri de apă, și se lovise destul de rău la cap... De atunci, Corky primi învoirea să iasă din bazin oricînd. Se zbenguia în mare cu semenii lui, alerga în cîrduri după vapoare, iar seara se întorcea în bazin anunțîndu-și sosirea prin șuieratul lui caracteristic.

Cel mai des, Corky ieșea în larg împreună cu Mihai. Îi remorca docil schiurile, se juca cu el, îl lăsa să-i fixeze pe corp felurite aparate de măsură. Mai mult chiar, părea că înțelege însemnătatea cercetărilor pe care le făcea biologul și că arde de dorința de a-l ajuta. În discuțiile lor, după ce Mihai fixa niște electrozi pe capul său și pe cel al delfinului, racordînd creierele, printr-un ingenios sistem de radio, la aceeași bio-undă, Corky făcea unele destăinuiri de-a dreptul ieșite din comun.

— Ascultă, Corky, — îi spuse Mihai într-o zi — voi, delfinii, îndeosebi cei din specia ta, v-ați simțit atrași întotdeauna de oameni. I-ați salvat de la înec ori de cîte ori v-ați aflat în apropierea lor, ajutați pescarii la pescuitul barbunilor, vă împrieteniți cu copiii... De ce nu vă temeți și voi de om, ca toate viețățile mării ? Doar era o vreme cînd el vă vîna fără nici o milă...

— Era... răspunse Corky cu vocea lui ciudată, după o pauză destul de mare. Dar... noi... am fost cîndva prieteni...

— Cînd, Corky ?

— Nu știu, dar așa este...

Mihai căzu pe gînduri. Era deja constatat faptul că materia, într-o etapă foarte îndepărtată a dezvoltării ei, făcuse mai multe încercări de a se cunoaște. Nu numai omul era o ființă rațională, ci și delfinul. În unele privințe, cum ar fi dezvoltarea scoarței, numărul circumvoluțiunilor, complexitatea structurii sale interne, creierul delfinului chiar îl întrece pe cel uman. Mihai știa, de pildă, că în scoarța cerebrală a prietenului său există cîțiva centri care lipsesc la om.

— Dar cum se înțelegeau oamenii cu voi, în vremurile acelea, Corky ? îl mai întrebă Mihai, frămîntat de gînduri. Tu abia de doi ani ai învățat cîte ceva din limba noastră... Atunci... cu ajutorul sonarului ? Dar omul nu poate nici emite și nici capta ultrasunete, ca delfinii...

— Nu știu, Miai (Corky nu-l putea rosti pe „h"), dar ceea ce toți delfinii cunosc este că trebuie să trăim în pace cu omul. Așa spun bătrînii noștri...

Bătrînii... Mihai știa că delfinii ating ușor vîrsta de 400 de ani. „Nu cumva creierul lor păstrează o informație comparabilă, prin volumul ei, cu aceea cuprinsă în tonele de cărți ale bibliotecilor ? se întrebă el. Cu complexitatea colosală a scoarței lui și cu numărul foarte mare de circumvoluțiuni, n-ar fi de mirare. Mulți și-au pus problema... Dar nu, nu, e prea îndrăzneț, nebunește de îndrăzneț, nu se poate"...

— Azi nu ieșim în larg ? îl trezi din visare delfinul.

— Ba da, Corky, stai să-mi iau schiurile... Dar... țin să te mai întreb un lucru : de ce nu vrei să fii sincer cu mine ?... Spui mereu că „nu știi", dar undeva, în capul tău, sînt taine multe, Corky...

— Sînt... sînt... dar nu le pot scoate de acolo, rosti delfinul, arcuindu-se nervos la suprafața apei. Aș dori să-ți spun totul, dar e ceva așa de îndepărtat, așa de vag, încît nu mă pot exprima... Ajută-mă, și-ți spun orice, Miai...

Biologul oftă. Cum l-ar mai fi ajutat, dacă ar fi știut ce trebuie să facă ! Va scrie celebrului neuropsiholog Lilly, de la laboratoarele din Saint-Thomas, îi va cere sfatul și poate vor dezlega împreună taina ancestrală a delfinilor... L-ar fi solicitat și pe doctorul Scurtu, un specialist de mîna întîia, dar Scurtu ăsta era un individualist și-și ținea rezultatele cercetărilor sub șapte chei. Totuși...

— Să mergem, Corky, strigă Mihai, ridicîndu-se. Așteaptă-mă la stîncă, vin îndată... Iar mîine, amice, facem o plimbare în larg. Îl luăm și pe doctorul Scurtu, ce zici ?

— Nu-mi place Scurtu... Bătrînul ăsta are uneori în ochi niște luciri care mă neliniștesc...

Dar Mihai nu-l mai auzi. Se depărta fluierînd spre vilă, să-și ia schiurile.

2. Bătălia de pe mare

Țărmul rămăsese în urmă de mult. Se mai zărea, către Constanța, licărirea albastră a farului, încercînd parcă să stăvilească revărsarea de lumină a răsăritului.

Șalupa înainta cu viteză, legănîndu-se pe valuri. Mecanicul Jan întoarse capul spre cei doi cercetători și spuse vesel ceva. Nu-l înțeleseră. Mihai se mulțumi să dea din cap, apoi se adresă din nou tovarășului de călătorie :

— Orice s-ar zice, doctore, tainele delfinilor sînt extraordinare... Uite, acum îmi bat capul să-mi explic cum de reușește Corky să dezvolte cei 1 000 de cai-putere cînd sare să-și ia porția de pește pe care i-o țin la 7 metri deasupra apei... Se știe că puterea lui de tracțiune este abia de 2 cai-putere. Ei bine, de unde apar, la săritură, o mie ?!...

— Drace, dar și pe mine mă preocupă...

— Atunci să ne unim forțele, doctore...

— Nu, Brad, nu... E mai bine așa, mai... mai cinstit, nu crezi ?

Mihai își aruncă, nemulțumit, privirea peste ape.

— Doctore, dar lucrați cu mijloacele institutului nostru...

— Am investit și eu fonduri în aparatură...

— Le-ați donat...

— Firește, însă văd că nu mă înțelegi pe deplin. Îmi pare rău, îmi pare rău sincer... Hai să schimbăm discuția...

Mihai se întunecase. Șuvița rebelă de pe frunte îi flutura nervos.

— Sînteți rupt de colectiv, de aspirația generală...

— De aspirația generală ? strigă Scurtu și ochii îi sclipiră tăios sub sprîncenele cărunte. Te înșeli, tinere biolog. Am exact aceleași aspirații, dar nu-mi convine să împart cu nimeni gloria. Visez și la Nobel, mă crezi ? Vreau Nobelul, dar fac ceva pe banii premiului, asta fac. Am nevoie de glorie, numai de glorie și nu-mi pot vinde altuia creierul și gloria. Da, creierul, sau mai bine-zis, produsul lui. Dacă asta ai vrut să afli, ai aflat.

— Bănuiam, murmură Mihai. Însă...

— Nici un „însă". Ce știi dumneata, la 28 de ani ! Eu am obținut deja unele rezultate care-mi dau dreptul să... Uite, de pildă... aparatul acesta !

Smulse dintr-o servietă o cutie strălucitoare, prevăzută cu cadrane, cu butoane negre și cu ceva subțire țîșnind dintr-o latură, ca o antenă.

— Vei spune că-s vrăjitor, zîmbi el ciudat, făcîndu-și de lucru cu aparatul. Acum l-am chemat pe Corky al dumitale. Și va veni cu toți delfinii lui, ai să vezi...

Într-adevăr, nu trecură nici zece minute și în jurul șalupei se zbenguiau delfinii, arătîndu-și veseli burțile albe.

— Corky !

— Zadarnic, rîse Scurtu numai cu glasul. Toți delfinii, împreună cu Corky, sînt sub controlul meu. N-o să-ți răspundă. Aa, vrei și lămuriri... Uite, voi excita cu anumite unde centrul plăcerilor din creierul lor... Ba nu, mai bine al durerilor... Vezi ?

Animalele începuseră să se zvîrcolească, șuierînd. Totul se petrecea în imediata apropiere a șalupei, care nu mai putea înainta.

— Încetați ! strigă Mihai pălind.

— Ce naiba au, șefule ? întrebă și mecanicul. Parcă au turbat...

Scurtu nu răspunse. Deconectă aparatul și delfinii se liniștiră, înotînd obosiți în jurul șalupei.

— Corky, cum te simți, Corky ? vru să știe Mihai.

— Nu-l mai întreba... A uitat, ăsta e marele avantaj... Să... nu mă felicīți. Primele experiențe le-a făcut, prin 1964, John Lilly... Meritul meu constă doar în a i le fi continuat pe trepte superioare.

— Sînteți cinic, doctore Scurtu, rosti cu dispreț Mihai.

— Poate. Dorești, cumva, să mai fac o demonstrație ? Voi chema o altă specie de delfini. Tursiopșii vor înota liniștiți, comenzile mele nu-i mai afectează... Din păcate, în toată Marea Neagră există de curînd un singur delfin din cei pe care-i chem. L-am adus din...

Dar nu mai continuă. Valurile se despicară vijelios.

— Nu speram să fie atît de aproape, chicoti Scurtu.

(Continuare în pagina 20)

CONFIDENȚE

DRAGOSTE LUNGĂ DE-O VARĂ

O legendă veche de cînd lumea afirmă că Dumnezeu după șase zile de muncă s-a odihnit în a șaptea ca tot omul. Nu știm precis cum și-a consumat el această zi și de altfel lucrul acesta nici nu ne interesează. Poate că a dormit, poate a jucat fotbal, poate s-a îndrăgostit sau poate a citit vreun roman polițist. Dar important e că atunci nu făcea nimic din ceea ce făcuse în celelalte zile. Să ne ierte cititorul pentru această introducere, dar ea nu ne aparține, fiind una dintre asociațiile pe care le-a făcut spontan sau deliberat între două twisturi un student din București aflat la odihnă la Pîrîul Rece, care ținea să justifice, printr-o viziune în aceeași măsură plastică pe cît de relativistă, propriul său comportament.

Prezentînd prin urmare și celălalt termen al asociației pomenite, lucrurile vor fi fără îndoială foarte clare. Așadar, după un an de învățătură, de conspecte, de cursuri, de examene și obsesii intelectuale, de consecvențe de conduită studentul are și el dreptul să se odihnească. Și ce poate fi mai reconfortant decît zilele petrecute într-o tabără studențească de la munte sau mare sau o săptămînă în Deltă, pe vapoare !

Dar iată că printr-un straniu fenomen de extensie a concluziilor de mai sus, apare uneori un raționament foarte interesant : dacă tot este vacanță, de ce n-am intra și într-o vacanță a sentimentelor ? De ce n-am avea și un repaus principial, de vreme ce tot nu ne vede nimeni ?

Fixîndu-și astfel premisele raționale ale muncii amoroase estivale unii studenți trec la activitatea „practică", propriu-zisă. Am selecționat cîteva mostre edificatoare pe care le prezentăm cu o discreție care nu provine dintr-un fals puritanism, ci dintr-o involuntară pudoare

Exemplul nr. 1 :

A și B s-au cunoscut pentru prima dată în tabără. Nu au lăsat acasă nici o dragoste. Sînt liberi. Sînt, prin urmare, apți să se îndrăgostească și o fac cu un entuziasm care trezește invidia tuturor colegilor. Sînt văzuți împreună pretutindeni, la dejun, prînz și cină, la dans și la șeptic, în bibliotecă și în pădure. O pereche fericită, o pasiune ideală. Dar cele două săptămîni de odihnă au fost epuizate și cu ele se epuizează și marea pasiune. În gară se despart cu lacrimi și melancolii ostentative, cu priviri pierdute și cu regrete eterne. Își vor scrie prin urmare în fiecare zi, vorba cîntecului.

Dar vor uita repede: e dificil de scris cînd nu prea ai ce spune. Și fiecare așteaptă pînă una alta să vină o altă tabără, o altă ocazie de a contracta o nouă, mare și ireductibilă pasiune...

Exemplul nr. 2

Alții, dimpotrivă, își scriu cu o insistență și cu o regularitate impresionantă. C. face practică undeva pe la o schelă petrolieră și primește aproape în fiecare zi cîte o ilustrată sau o scrisoare de la logodnicul ei D. Pe D. îl cunosc personal și am avut ocazia să-l văd în cîteva seri cu cîteva fete, dintre care nici una nu semăna absolut deloc cu cea din seara anterioară. Se plimbă pe bulevarde cu ele și se pare că se simte excelent. M-am gîndit atunci că poate există și cazuri de polivalență pasională, dar el însuși mi-a negat vehement presupunerea. Nu-i plăcea prea mult nici una din partenerele sale de promenadă, ținea doar să facă o simplă cură de sentimentalism. Și, ca să-mi demonstreze autenticitatea spuselor sale, a cumpărat o ilustrată și împrumutînd un stilou de la prietena din acel moment s-a apucat să scrie cîteva rînduri logodnicei sale. Mai tîrziu, prin alte surse am aflat că după nuntă — care poate a avut deja loc — părinții fetei promiseseră tinerilor însurăței un Fiat 850...

Exemplul nr. 3

Uneori sînt cazuri de amnezie sufletească, nu mai puțin interesantă. E. este studentă la un institut de teatru și iubește un coleg mai în vîrstă cu care discută, după mărturisirile ei, despre profesiune, filozofie și dragoste. Dar deocamdată ea se află în vacanță, singură, într-o tabără studențească. Aici face cunoștință cu F. N-o impresionează prea mult, dar se simte măgulită cînd după cîteva zile el îi declară iubirea sa cea mai intensă. Îl păstrează lîngă ea ca pe un obiect simpatic, se complace în situația aceasta ambiguă pînă într-o zi cînd i se pare că un reporter care venise pe acolo pentru două zile are o cămașă și niște idei estetice foarte interesante. Rețeaua se strînge, nu mai știe precis nici ea ce vrea, nici cum s-o scoată la capăt. Exact un imbroglio, ca într-o piesă clasică italiană. Dar situația fiind destul de „drăguță" ea caută să o mențină în continuare... Din păcate tabăra are și ea un sfîrșit. Comedia s-a terminat.

★

Exemplele acestea nu mai au nevoie, fără îndoială, de comentarii prea consistente. Ele vorbesc atît de pregnant prin ele însele, încît sînt și propria lor morală. Poate că pentru unii vor părea neverosimile, poate că unii pseudomoraliști vor afirma că ele nu trebuie să vadă lumina tiparului nici măcar sub aspectul unor exemple negative. Credem, însă, că prin cunoașterea lor colegii noștri vor înțelege mai bine ce înseamnă adevărata integritate a personalității.

Am vrea încă o dată să precizăm că exemplele sînt absolut reale, chiar dacă sînt puse sub semnul discreției. Deși nu vom da numele personajelor, dacă ele vor citi aceste rînduri, probabil că se vor recunoaște. Și poate vor trage concluziile necesare.

Am vrea de asemenea să afirmăm că ele nu trebuie generalizate. Sînt niște exemple, niște excepții semnificative pentru unele mentalități. Există însă zeci de mii de biografii studențești exemplare și ele constituie majoritatea covîrșitoare a tineretului nostru universitar. Ele sînt cele care pot și trebuie să fie afirmate.

Poate că în aceste cazuri prezentate mai sus s-ar putea vorbi de unele slăbiciuni ale vîrstei, de o insuficientă cunoaștere a vieții. Ceea ce vrem să subliniem este însă ideea că existența unui student trebuie să fie una unitară, fără contradicții, fără fisuri, o viață care nu se poate compune din fragmente adecvate cîte unei situații în parte. Nu poate exista un caracter care să aibă o mie de măști, fie ele și sentimentale. Condiția de om multilateral nu poate fi realizată prin aventuri efemere, nici prin pasiuni de colecționar facil

Și, vom mai aminti ca o concluzie că dacă există sentimente și pasiuni, există, de asemenea, o igienă sentimentală și o pedagogie a pasiunii cu care fiecare tînăr trebuie să se familiarizeze și să se obișnuiască. Refuzați-vă, colegi, pasiunile derizorii. Cultivați acele iubiri pentru care merită să faci totul pe lumea aceasta. Și dacă vă e greu uneori, gîndiți-vă din cînd în cînd la Tristan și Izolda, la Romeo și Julieta. E foarte probabil ca ei să vă dea acele sugestii folositoare oriunde și oricînd.

Vara. Ne amintim brusc de adevăratele semnificații ale verii. De puritatea și profunzimile ei, de Eminescu, de Lacul sau de Diana sau de Floare albastră — de inegalabilele iubiri, aproape ideale în perfecțiunea lor.

Vom visa un vis ferice,
Îngîna-ne-vor c-un cînt
Singuratice isvoare
Blînda batere de vînt,

Adormind de armonia
Codrului bătut de gînduri,
Flori de tei deasupra noastră
Or să cad rînduri-rînduri...

Un tablou paradiziac ? O stampă imaterială, stilizată ? Nu, o iubire pură numai, al cărei context poate fi nu neapărat Văratecul sau anticul decor în care își duceau existența legendarii Daphnis și Cloe. Dar cu o singură condiție : să-ți dorești o asemenea iubire și să lupți pentru a o realiza.

Marian POPA

actualitatea în asociații

Vacanța e gata să devină doar o amintire frumoasă dar nostalgică, la Costinești ori la Izvorul Mureșului abia de-i mai afli ecoul și — iată — ne pregătim să intonăm, emoționați, tradiționalul „Gaudeamus". Sînt tocmai zilele în care — bobocii fiind numărați, ca și răs-reexaminații, iar toamna numai la început — asociațiile se reintîlnesc cu răspunderile și sarcinile lor în viața universitară. Ca întotdeauna, reintîlnirea aceasta nu seamănă, decît în parte, cu cea din anul trecut, sarcinile și răspunderile asociațiilor studențești sporind continuu, pe măsura exigențelor pe care civilizația noastră socialistă le formulează în fața noilor generații de intelectuali, pe măsura condițiilor și perfecționării multiple a învățămîntului superior. E vorba, deci, să facem un pas înainte, o dată cu acest început de an universitar, bucurîndu-ne și învățînd din succese, reflectînd cu seriozitate asupra neajunsurilor și lipsurilor constatate în activitatea noastră.

De altfel, chiar înainte de începerea anului universitar pot fi apreciate o seamă de îmbunătățiri în stilul de muncă al asociațiilor, în special în ce privește efectuarea controlului obștesc asupra pregătirilor de rigoare în cămine, cantine și în spațiul de învățămînt; și astfel, colectivele comune ale Ministerului Învățămîntului și C.E. al U.A.S.R. au avut de constatat, recent, mult mai puține rămîneri în urmă față de planurile de reparații și curățenie întocmite la începutul verii, iar pentru remedierea lor — în aceste ultime zile — controlul obștesc trebuie să intervină încă mai energic și eficace. Există, așadar, premise ca studenții să fie primiți mai bine decît în anii trecuți și asociațiile s-au îngrijit ca la acest „moment administrativ" să se prezinte onorabil nu numai baza materială, ci și organizarea.

La Tg. Mureș, aflăm, studenții din anii II și III ai Institutului pedagogic au și fost repartizați în cămine: sosind, nu vor mai avea de așteptat la „tradiționalele" cozi. La București s-a mers chiar mai departe : studenții își vor perfecta cazarea direct la cămine (funcționari ai serviciilor sociale vor fi detașați, în acest scop, în zilele respective), iar camerele îi vor întîmpina gata aranjate.

Cu aceasta, însă, pregătirile pentru noul an nu sînt totuși încheiate, asociațiile avînd de promovat încă un examen preliminar :

MOMENTUL FESTIV

E, totdeauna, un moment solemn acesta : încă o ascensiune începe, înălțimile profesiei spre care năzuim sînt de fiecare dată mai aproape, înainte de a ne călăuzi într-acolo profesorii ne urează succes și noi promitem să nu-i dezmințim... Asemenea emoții, sigur că da, n-ar trebui să piară cu clipa, se cuvine să rămînă în tezaurul intim al amintirilor de neuitat cu care plecăm fiecare din facultate.

Tradițiile legate de acest moment — puține încă — vor fi desigur continuate. Sperăm inaugurarea unor tradiții noi, în cît mai multe institute din țară. Există suficient spațiu pentru inițiative valoroase, efortul de imaginație va fi răsplătit pretutindeni în aurul durabil al amintirilor noastre. În cadrul adunărilor festive, în programele cluburilor, pe terenurile de sport, la balurile și carnavalurile ce vor marca această primă săptămînă de nou an universitar — totul trebuie să fie nu numai bine organizat, dar și ingenios, tineresc, emoționant. Pentru cei mai tineri studenți, prima zi de facultate va rămîne unică și prin primirea deosebită pe care le-o pregătesc colegii din anii mai mari — cu flori, entuziasm și bineînțeles, cu surprize.

Într-un cuvînt, colaborînd cu decanatele și rectoratele pînă la cele mai mici amănunte ale pregătirilor, asociațiile vor izbuti să transforme acest moment festiv într-o adevărată „prefață" de bun augur pentru activitatea vie ce se va desfășura pe parcursul întregului an universitar.

CU CE SĂ ÎNCEPEM

După instruirea de la Izvorul Mureșului, nimeni n-ar mai putea spune că nu știe ce va avea de făcut în noul an universitar. Iar experiența altor ani e suficientă pentru a argumenta de ce e necesar și important ca sosirea studenților din vacanță și numeroasele probleme pe care le suscită orice început de semestru să afle consiliile puse la punct în ceea ce privește problemele de conținut, direcțiile principale ale activității viitoare. Toate acestea fac ca, la Cluj ori la Timișoara, la Iași, Galați, Craiova — aproape pretutindeni — aceste zile febrile să consemneze și preocuparea de a pregăti și concepe activitățile prin care asociațiile își vor îndeplini din ce în ce mai bine menirile în viața universitară.

La acest punct al discuției — și, vom vedea, nu numai la acest punct — se cuvin aprecieri consiliului U.A.S. București care, cu două săptămîni înainte de reluarea cursurilor, își definitiva, cu sprijinul comitetului de partid al centrului universitar, planurile orientative pentru fiecare domeniu de activitate. Studenții fiind în tabere și excursii, acasă etc., s-a găsit totuși posibilitatea unei consultări destul de largi — în mod deosebit în ceea ce privește orientarea activităților cultural-educative și recreative. Avantajele unui asemenea spirit de judicioasă prevedere se vor vedea mai bine în cursul semestrului, dar unele pot fi consemnate încă de pe acum : odată hotărîtă orientarea de principiu, colectivul casei de cultură a putut trece la o activitate concretă ; pentru studenții abia reușiți la concursul de admitere care au rămas în oraș au și fost organizate trei excursii prin Capitală ; comisia culturală a Centrului a perfectat un acord de colaborare cu conducerea Institutului de teatru ; Filarmonica întocmea programul ciclurilor de concerte pentru studenți...

Experiența ultimului an a dus la cristalizarea unor forme adecvate de informare politică a masei de studenți; permanentizîndu-le, planurile de activitate vor trebui, de asemenea, să prevadă invitarea unor personalități și a unor specialiști competenți la simpozioanele, serile de întrebări și răspunsuri, conferințele menite să contribuie la educația patriotică și politică a tineretului universitar.

Firește, planurile nu pot înlocui activitatea practică, dar nu încape îndoială că — gîndite din timp — ele vor facilita o prezență vie a asociațiilor încă din prima zi a noului an. Și nu vom mai avea de criticat, atunci, asaltul obișnuit din alte toamne.

OPIN A SERIOZITĂȚII COLECTIVE

Cîtă vreme orice student s-ar simți nu tocmai bine venind la seminar în pantaloni scurți, se cuvine să ținem seama în mai mare măsură de vîrsta reală a celor pe care sîntem chemați să-i sprijinim în activitatea fundamentală de însușire a profesiunii alese. Să evităm, așadar, dădăceala, acele mijloace care pot face ceva în materie de educație doar la elevi ; la 20 de ani, atîția tineri poartă răspunderea unui plan de producție sau a unei recolte și, din acest punct de vedere, al maturității, al responsabilității, studenția nu oferă nimănui dispensă — dimpotrivă.

Viața, producția, practica sînt examinatori mai severi decît cel mai „chițibușar" profesor — iată care ar trebui să fie lait-motivul opiniei publice din colectivele studențești, iată ideea pe care activitatea asociațiilor se cuvine să o sădească în conștiința fiecăruia. Firește, ședințele rezolvă numai în parte această problemă a creării unei opinii colective ferme. De aceea, sînt de salutat prevederi precum „creșterea prestigiului și responsabilității cadrelor de organizație", „creșterea responsabilității cadrelor tinere de seminarizare" (la București), cunoașterea mai îndeaproape a preocupărilor studenților prin intermediul cadrelor didactice tinere (Tg. Mureș) — și tot ceea ce, de la om la om, ar putea contribui la instituirea unui climat de seriozitate colectivă în grupe și ani de studiu. Nu numai în planuri, dar și în practică, asociațiile vor trebui să folosească în mult mai mare măsură uriașa înrîurire educativă pe care o poate avea asupra tineretului exemplul de dăruire, competență, prestanță și intelectualitate al profesorilor noștri, al iluștrilor oameni de știință și cultură care au făcut și fac faima unui popor. Nu este folosită suficient, de altfel, nici această armă de mare eficiență în lumea inteligenței care e satira ; o „fată simpatică", un „băiat de viață", un „coleg admirabil" ar trebui neapărat să știe măcar datele elementare ale meseriei de vreme ce știe atîtea lucruri despre B.B. ori despre mondialele de fotbal din Anglia. Să nu uităm că Niels Bohr a fost centru atacant în naționala de fotbal a Danemarcei, dar premiul Nobel nu l-a primit pentru vreun gol, ci pentru contribuția personală la studierea structurii materiei ! Asociațiile studenților au menirea să contribuie la dezvoltarea pasiunii pentru cercetarea științifică a tineretului universitar, să lărgească sfera celor preocupați de rezolvarea unor probleme de interes teoretic și practic ; de aceea, încă din primele zile ale lui octombrie, consiliile A.S. și U.A.S. din toate centrele trebuie să vădească o vie preocupare pentru organizarea activității cercurilor științifice și mărirea numărului de membri ale acestora, trebuie să fixeze încă de pe acum programul de lucru, tematica.

Împletind munca de stimulare a eforturilor la învățătură, de întărire a disciplinei universitare cu preocuparea pentru lărgirea orizontului profesional-științific, asociațiile studențești vor contribui astfel la efortul cadrelor didactice, conducerilor institutelor pentru asigurarea unor cadre temeinic pregătite.

VÎRSTA EXUBERANȚEI

E îmbucurătoare atenția pe care cele mai multe consilii A.S. și U.A.S. o acordă petrecerii timpului liber al studenților, mai ales în lumina subliniериlor și precizărilor formulate la cel de al VIII-lea Congres al U.T.C. Și astfel — în planuri, cel puțin — casele de cultură și cluburile, activitățile cultural-educative și distractive ocupă mai mult spațiu ca altă dată, vădesc o mai mare cheltuială de energie și imaginație ; activitățile sportive de asemenea.

În planurile bucureștenilor se remarcă, mai întîi, accentul pus pe activitatea la nivelul anilor și facultăților — aceasta fiind o soluție și pentru dificila problemă a spațiilor corespunzătoare. C.U.A.S. pe centru universitar va iniția anul acesta și concursuri stimulative pentru anul cu cea mai bogată activitate culturală, pentru facultatea sau institutul cu cel mai reușit carnaval. Se preconizează, mai departe, o reorganizare judicioasă a cercurilor culturale în funcție de eficiență și de condiții materiale, permanentizarea relațiilor bune din anii trecuți între studenți și instituțiile artistice din Capitală, casa de cultură se anunță și ea în pragul unor schimbări de bun augur.

Experiența anului trecut a determinat membrii comisiilor culturale să-și înscrie încă de pe acum în sfera preocupărilor problema formațiilor artistice studențești ; se fac propuneri de repertorii, s-au angajat noi instructori, se pregătesc concursurile de selecție.

Dar toate acestea sînt și vor rămîne mai ales aspecte organizatorice ale activității culturale — importante, evident — dacă în continuare nu se va urmări ridicarea ținutei ei intelectuale la nivelul unui public în același timp avizat, cunoscător și tînăr. La această oră, se pare, mai mult decît problemele materiale sau organizatorice, cele care hotărăsc ecoul, eficiența, succesul activităților culturale studențești sînt aspectele de conținut. Iar de inventivitate, de fantezie, de ținută se leagă o altă chestiune esențială — aceea a oamenilor de care dispun comisiile culturale. Descoperirea și promovarea oamenilor pricepuți, instruiți, cu talente organizatorice și cu putere de muncă — acțiune deosebit de importantă în această toamnă marcată de alegeri în asociații — se cuvine să rezolve și această de mult discutată problemă a componenței comisiilor culturale.

Multe comisii sportive definitivează schițele calendarelor competiționale de masă, se alcătuiesc planuri pentru cuprinderea unui număr cît mai mare de studenți în acțiunea trecerii normelor pentru insigna de polisportiv ; cercurile de turism se gîndesc la noi excursii, pe noi itinerare turistice.

Într-un cuvînt, eforturi colective pentru ca tineretea, vîrsta exuberanței, să-și merite numele.

BĂTĂI LA PORȚILE DE BRONZ

Mii de miini au bătut cu sfială la porțile mari ale mult doritei Alma mater. Au fost și miini indrăznețe, care au apăsat cu putere, și bronzul aurit a sunat uimitor de nou... Așa porțile de bronz s-au deschis larg, ca un contur încăpător al asaltului intelectual al țării. Cea mai tînără generație s-a prezentat la examenul treptei de bronz a maturității, examenul de admitere în învățămîntul superior. Examen de emoții și intîmplări neașteptate, de bucurii și tristeți (care sînt bucurii aminate), examen de pasiuni și vise împlinite... Am ales secvențe, din cîteva centre universitare din țară, într-un caleidoscop ad-hoc.

Debut

Craiova. Nu s-a cîntat „M-a făcut mama oltean", n-a fost ca pe stadion, la meciul cu Rapid... Totul s-a petrecut obișnuit, ca în oricare centru universitar : mii de candidați, mii de îndrăzneli și de hotărîri puternice, pe culoarele facultăților, în sălile de examen. La emoțiile firești ale examenelor de admitere n-am observat adăugată emoția... începutului. Parcă de cînd lumea la Craiova a fost universitate. Ei da, în fața acestui început, candidați și examinatori, părinți și... curioși și-au depășit emoția debutului. Din toate meleagurile oltenești (ba chiar și de prin alte părți !) au venit tineri animați de un entuziasm reținut. am zice — matur, tineri calmi, siguri de ei, convinși că participă la o confruntare firească.

★

La Agronomie. Stăm de vorbă cu o candidată cu media 8,50 la scris.

— Sînt alții care au o medie mai mare...

— Totuși...

— Abia acum mi-e teamă. Tata mă așteaptă în curte. Știți, doi frați ai mei au intrat la facultate de la primul examen. Și apoi tata are atîta încredere în mine. El e convins că voi lua examenul. Dacă n-aș fi atît de pripită și încăpățînată... Notați și asta ?

După două ore am văzut-o în fața facultății, împreună cu tatăl ei. Tatăl — cu fața numai zîmbet, fericit, ea — liniștită, parcă puțin obosită.

— Ei ?

— A luat 9, tovarășe ziarist. A intrat !

— Mă bucur...

— D-apoi eu ! Tu, Lenuța, ce stai așa ?

— Îmi vine să plîng, tată. Mi-a fost așa de teamă, să nu te fac de rîs...

Bucuria acestui tată ne-a impresionat. Și ne-am închipuit mii de părinți trăind această bucurie a succesului copiilor lor...

★

— ...Sînt pur și simplu îndrăgostită de literatură... La Tg. Jiu am avut un profesor foarte sever. Niciodată n-am luat la dînsul mai mult de 9.

— Și acum ?

— Un 9 și un 10 — la scris.

Bravo, tovarășe profesor foarte sever din Tg. Jiu ! Îți mulțumește Ghiboș Maria Marta, studentă în anul I, îți mulțumesc atîția și atîția tineri, de acolo de unde sînt ei — de pe băncile facultăților ori de la locurile lor de muncă.

Accident ?

IAȘI. La Facultatea de chimie alimentară. Examen scris la matematică. La ora 16 lipsesc 150 de candidați din totalul de 362. Aceștia vin la ora 17. Motivul : cu o zi înainte se prezentaseră toți la ora 16, dar comisia a venit la 17. Și atunci... Diferendul s-a rezolvat în cele din urmă. S-a suspendat examenul scris început la 16 și s-a fixat reluarea lui la ora 18, cu alte subiecte. Comisia a venit la 19 și examenul s-a terminat la 22. Pentru cei care au început la 16 el a durat 6 ore ! De ce oare nu s-au respectat indicațiile ministerului după care se anulează dreptul de prezentare la examen al întîrziaților ?

Am venit, am răspuns, am învins !

TG. MUREȘ. Examenul de admitere s-a terminat. Toamnă frumoasă, cu „rod" bogat. O nouă selecție la Institutul pedagogic : istorie-geografie. 15 studenți noi la cea mai nouă secție. Au fost 113 candidați. Primim un răspuns aproape... dicton : Am venit, am spus tot ce am învățat și am învins. Învingătorul (surprinzător !) se numește **Macedon Ilovan** (8,96).

Lector univ. Valer Lazăr : Examenul a fost un bun prilej de selecționare, cei mai buni sînt... aleși.

„Mulți chemați, puțini aleși"

Zecile de coli așternute cu sute de nume, ce acopereau aproape toate geamurile intrării în Institutul de teatru la începutul examenului de admitere, au dispărut treptat, treptat, ca să rămînă doar 6—7 liste (cîte secții are institutul), cu cîte 6—7 nume (cîte locuri sînt la fiecare secție). Cei cîțiva fericiți, „aleșii" — nici 50 în total — au înfruntat stoici toate probele concursului și, acum, după ce ochii lor umezi de emoție au citit și recitit de cîte zece ori listele rămase („parcă nu-mi venea să cred !"), își fac planuri pentru startul serios ce-l vor lua peste cîteva zile.

Radu Moțățeanu, aproape om așezat, vine deja cu experiența cîtorva ani de teatru ; Cornel Manolescu („o voce grozavă !") cu experiența... altor examene de admitere. (Ce ți-e și cu pasiunea asta !) ; Minodora Ivanciuc, una din cele șase viitoare Ilene Cosînzene, campioana absolută a competiției (cea mai mare medie), e proaspătă absolventă de liceu, nici n-a împlinit 18 ani, dar a uluit comisia. Niculina Zăinescu, clasată pe locul II, o școlăriță cu codițe — așișderea. Altă școlăriță cuminte s-a prezentat la examenul de regie de teatru cu un repertoriu cuprinzînd versuri proprii. Și promite, devreme ce figurează în fruntea listei celor 5 eroi admiși. Să sperăm că fantezia sa fecundă în fața colii albe de hîrtie se va simți în largul ei și în fața spațiului tridimensional al scenei.

Și să sperăm că pronosticurile nu vor da greș. Depinde de voi, dragii noștri tineri colegi. Vă urăm succes și... modestie.

Nu numai pasiunea

București. Institutul de arhitectură. Citim listele cu candidații admiși pentru oral. Ne oprim asupra unui nume : Grecu Roman. Note : 9 și 7 (media 8). Îl căutăm în fața sălii de examen. Tocmai a intrat, ne spune un băiat. Așteptăm, stînd de vorbă cu ceilalți candidați.

— De cînd eram mic am visat să construiesc orașe. Eu sînt de la Cîmpulung Moldovenesc. Am visat un oraș montan, în care să folosesc valorile peisajului. Ca să realizez un asemenea oraș, trebuie să învăț.

— Nu prea stau bine cu desenul tehnic, dar la desen liber am luat 10. În fond, arhitectul nu trebuie să fie un copist.

— La urma urmei desenul tehnic se învață. Principalul este fantezia...

Iese Grecu Roman. Un băiat subțirel, cu părul dat într-o parte. Puțin peltic.

— Ce făceați dacă luam o notă proastă ? Căutați pe altcineva ?

Ocolim un răspuns.

— Am luat 10 la matematică.

— Vezi că era imposibil să iei o notă proastă ! ?...

— Una proastă nu așteptam nici eu.

— Îți place arhitectura ?

— Foarte mult.

— Ești bucureștean ?

— Da. E drept, Bucureștiul îți oferă mai multe posibilități să te pregătești.

— Te-a pregătit un arhitect ?

— Da. Și-apoi am citit multe cărți de specialitate, reviste. Pasiunea trebuie îmbrăcată în hainele ei firești...

★

Stăm de vorbă cu tovarășul Benedek Tiberiu, decanul Facultății de arhitectură.

— Anul acesta nivelul de pregătire a candidaților este net superior față de ceilalți ani. Și este firesc să fie așa. Foarte mulți au desenat corect, dovedind capacități profesionale. Treptat noi tindem spre o probă de aptitudini, adică spre un desen de concepție. În felul acesta selecția pe care o vom face va fi mai bună. Credem că reînființarea cursurilor de pregătire la noi ar fi foarte utilă. Candidații au nevoie de o îndrumare calificată (mă refer la cei veniți din localități unde nu există specialiști). În felul acesta n-ar mai exista deosebiri de instruire, iar cei care iubesc într-adevăr arhitectura, și au aptitudini în acest sens, au posibilitatea să se prezinte bine la examenul de admitere.

Reportaj de :

Nicoleta TOIA

Emil VASILESCU,

S. CĂLIN,

P. EUGEN și

M. CRISTIAN

PE URMELE

Hohote de rîs în paradis

Băieţii şi fetele au rîs şi din hohotele lor de rîs ţîşneau parcă păsări şi peşti, fructe şi cascade. Aerul a fost parcă un hohot de rîs...

Parcă întreaga natură a luat parte la explozia de împliniri şi bucurii ale vacanţei studenţeşti întinsă pe coordonatele munţilor şi Mării Euxine... Au rămas în urmă ca nişte ecouri de paşi şi de cuvinte cursuri, seminarii, colocvii, examene în penumbra amfiteatrelor; tratatele au fost schimbate cu mersurile de tren şi de stele, emoţiile biletelor de examen cu legitimaţiile de călătorie, liniştea savantă şi încordată a bibliotecii cu liniştea de mentă şi de răşină a pădurilor de brad...

Băieţii şi fetele au rîs cu ochii, cu umerii, cu genunchii şi călcîiele. Băieţii şi fetele s-au încărcat de frumuseţile acestei veri limpezi, ca de polen, au respirat ţara cu toate florile celulelor deschise.

Marea li s-a aşternut la picioare, valurile le-au sfărmat trupul în ţăndări de lumină, dar ei s-au alcătuit din nou într-un hohot de rîs. Munţii s-au continuat prin ei în aerul de sticlă, în ascensiuni tulburătoare, le-au împrumutat măreţia şi curajul piscurilor. Pădurile le-au fost plămîni prin care respiră puritatea şi liniştea aerului, nisipul le-a măsurat timpul solar ca în clepsidre, păstrîndu-le urmele pline de scoicile şi de cochiliile hohotelor de rîs pentru vara ce vine.

Vacanţa a fost o sesiune a împlinirilor spirituale, o sesiune a exploziilor dionisiace, a fost anotimpul sonor al cîntecelor şi versurilor, anotimpul culorilor violente, vacanţa este a celor 5 simţuri prin care am coborît în natură ca să ne întoarcem în noi înşine regeneraţi, robuşti, optimişti, fermecători.

Cîţiva băieţi au coborît cu plutele ca dacii pe Mureş, pe Olt şi pe Dunăre, au aprins focuri pe maluri, în care strălucesc urmele unor săgeţi împlîntate de mult în platoşele timpului. Alţi băieţi au înşeuat bicicletele şi au depănat firul subţire de argint al şoselelor, oprind unde le-a bătut inima cu emoţie şi candoare, unde peisajul le dă echilibrul clasic al hexametrilor latini şi unde oraşele deschid porţile muzeelor încărcate de tomuri şi obiecte de artă unice, acoperind astfel în aur fiecare nouă experienţă a cunoaşterii, fiecare kilometru de drum. Unii au alunecat în autocare de-a lungul magistralelor estivale, lăsînd în urmă drapele albastre de cîntece, au coborît în halele marilor uzine ale timpului, şi-au însuşit ritmul teribil al industriei şi s-au înălţat cu respiraţia întretăiată de-a lungul barajelor de beton ale apelor luminii.

S-au aprins focuri, ard coloane de brazi, în acompaniamentul claviaturilor acordeoanelor, în ritmurile horelor nocturne, deasupra cărora stelele îşi ghicesc mersul lor limpede prin anotimp. căderile lor spectaculoase în zodia Capricornului. Ziua şi noaptea, privind cerul, ne-am întîlnit mîinile cu puls febril în liniştea piscurilor şi în răsturnările valurilor, ne-am cunoscut, ne-am descoperit prieteni, am încercat sentimente şi adeseori ne-am rămas datori unii altora cu veşti şi scrisori, cu declaraţii de dragoste, cu... inele de logodnă...

Vacanţa e un anotimp al sentimentelor. Abia acum ne-am înţeles uneori colegii taciturni şi gravi din seminarii şi cursuri, abia aici în chiotul apelor şi în roua cîntecelor de privighetoare băieţii şi fetele s-au destăinuit pînă în cele mai intime acorduri ale sensibilităţii. Hohotele de rîs îi trădează pe oameni pînă în cele mai adînci trăsături de caracter.

Vacanţa a fost paradisul tuturor anotimpurilor!

LA IZVORUL MUREŞULUI

Încă din primele zile, studenţii adunaţi la Izvorul Mureşului, la tabăra de odihnă şi instruire a C.C. al U.T.C. şi C.E. al U.A.S.R., au închegat o adevărată „asociaţie", avînd toate comisiile şi organismele unei asociaţii studenţeşti. Programul s-a alcătuit după ideea că o bună instruire a cadrelor se poate realiza numai îmbinînd judicios discuţiile metodice cu schimburile de experienţă, expunerile teoretice cu o serie de activităţi practice. Între acestea au fost intercalate multe excursii cu autobuzele şi cu trenul, dar şi pe jos, pe cărările de bazalt ale Pietrei Singuratice, ori pe cele învadate de ferigile codrului de brad.

Au fost chemate la Izvorul Mureşului cadre de U.T.C. şi asociaţie, începînd cu cele de la nivelul anilor de studii şi terminînd cu cele de la nivelul consiliilor pe centru universitar. Într-una din serii a avut loc şi consfătuirea şefilor de subredacţii ale revistei „Viaţa studenţească", iar în luna septembrie s-au întîlnit tot aici activiştii culturali fruntaşi din facultăţi, institute şi case de cultură studenţeşti. Activitatea rodnică a tuturor studenţilor din tabără s-a concretizat în diferite „modele" care se cer urmate la înapoierea în centre, ca: expoziţii, seri culturale, întreceri sportive şi programe distractive, pregătite, pe rînd, de fiecare centru universitar.

De o deosebită atenţie s-au bucurat discuţiile metodice generale, pe teme profesionale, sociale, cultural-sportive, turistice. În intervenţiile lor, reprezentanţii centrelor universitare cu o bogată şi multilaterală activitate, ca Bucureşti, Iaşi, Timişoara, Cluj etc., au împărtăşit din experienţa lor, au dezbătut diferite aspecte ale formelor de activitate pe linie de asociaţie.

Discuţiile au fost completate cu schimburi de experienţă pe grupe, accentul fiind pus pe problemele profesionale. S-a insistat şi asupra diferitelor aspecte ale activităţii culturale şi sportive, atît în discuţiile metodice generale cît şi în activităţile practice organizate aici, cum au fost serile culturale, concursurile „Cine ştie, cîştigă", programele artistice ori carnavalurile.

În fiecare din cele trei serii, conform tradiţiei taberei, au fost invitaţi şi anul acesta un număr de activişti cu munci de răspundere în conducerea de partid şi de stat, pentru a ţine diferite expuneri în faţa studenţilor. Viitorilor profesori, medici, ingineri le-au fost înfăţişate vastul tablou de dezvoltare continuă a patriei, precum şi alte probleme interesante. Astfel, ei şi-au îmbogăţit cunoştinţele legate de multiplele aspecte ale muncii în domeniile învăţămîntului şi sănătăţii, precum şi cele legate de planificarea economiei naţionale sau de activitatea politică internaţională. Participarea nemijlocită la activitatea taberei a unor membri ai Comitetului Central al U.T.C. şi C.E. al U.A.S.R. a contribuit din plin la buna desfăşurare a activităţilor, întregind valoarea lor instructivă şi practică.

DRUMEŢIE ÎN CELE PATRU ZĂRI

Cel mai bun prilej al şefilor comisiilor de turism pentru a-şi dovedi priceperea au fost excursiile organizate de comandamentul taberei. Aici au aplicat ei tot ce au mai bun centrele universitare în probleme de turism, făcînd din fiecare excursie o sărbătoare. Şi n-au fost puţine aceste sărbători... Cineva spunea, mai în glumă, mai în serios, că studenţii din tabără „au împînzit" cele patru zări. (Un altul mai amintise şi „Zarea" a cincea, însă realitatea este că pe aceasta a cîştigat-o la un concurs doar unul singur şi că au năvălit toţi colegii din vilă să soarbă din ea).

Cred că prin „cele patru zări", glumeţul nostru înţelesese numărul mare de trasee alese pentru drumeţie. S-au vizitat astfel Bicazul şi Lacul Roşu, Borsecul, Tuşnadul şi alte puncte de atracţie. Neuitate vor rămîne melodiile cîntate în cor pe malul bazinului cu ape termale din Topliţa, ori coborîşul din creierul munţilor, după vizitarea lacului Sf. Ana. Neuitate vor rămîne şi minele Bălan, piscurile albe ale Pietrei Singuratice, ori pădurea de pin doborîtă de furtună, în preajma izvorului Oltului. Chiar să vrei, şi tot nu poţi să nu-ţi aminteşti cu o tresărire de plăcere de zmeurişul unuia din versanţii Harghitei, de cîmpul de fragi (nu e o greşeală!) şi de prepeliţele care veneau cu zecile să ciugulească aici boabele aromate. Dar asta nu e totul. Au fost scrise în inimi mult mai multe lucruri, ca o amintire frumoasă a zilelor de vacanţă.

LUME, LUME, CITEŞTE ŞI TE MINUNEAZĂ!

Acesta e titlul, mare, scris în patru culori pe mai multe afişe atîrnate de fel de fel de sîrme, sau lipite pe trunchiurile copacilor, pe zidul clubului şi pe panopliile barului taberei, supranumit, din cauza ambianţei, „La 1001 brazi".

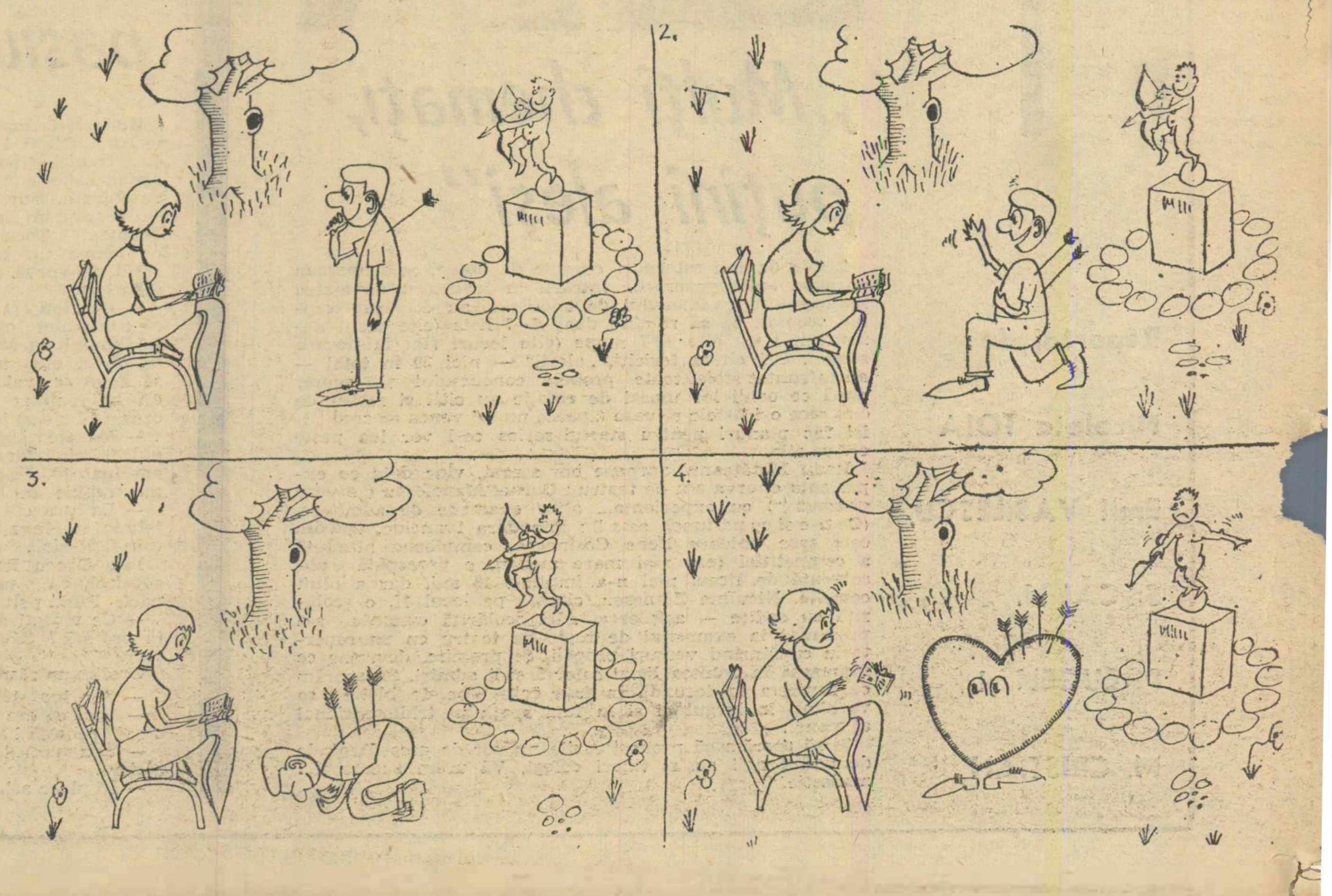
Popularizarea reuniunilor se mai făcea şi prin staţia de amplificare. Dimpotrivă, surprizele pregătite în taină de organizatori întreceau anunţurile cele mai optimiste. şi chiar zvonurile-bombă răspîndite în pauzele dintre şedinţe ori în timpul vreunul meci de fotbal. Totul a fost imortalizat pentru posteritate. Au contribuit graficienii, în frunte cu încercatul lor maestru Ion Şulea, şi studenţii-fotografi din Cluj şi Braşov, care au organizat la Izvorul Mureşului expoziţii apreciate. Cineva (fie-mi permis să nu-i dau numele) a promis la început că va compune şi o simfonie, în... do(r)-major, dar a apărut între timp o altă fată, din Timişoara, iar clujeanul a uitat de Cluj... În aceasta constă micul mare semn de întrebare, după cum remarca şi Vasile Pop, student la Universitatea din Iaşi.

★

Dar zilele au trecut în zbor, serie de serie, chemînd nostalgia celor peste o mie de studenţi cîţi s-au perindat prin tabără. Deghizat în Prometeu, studentul bucureştean Mihai Petcu a aprins uriaşul foc de tabără la sfîrşitul uneia dintre serii, apoi a fost fript pe cărbuni tradiţionalul purcel şi toată noaptea s-a dansat, cu veselia obişnuită, ultimul dans al „inimilor sfărîmate".

A doua zi am lăsat în urmă minunatul masiv al Harghitei. Am plecat mulţumiţi, nu înainte de a face o propunere comandamentului taberei: aceea ca în anii viitori să se organizeze tot aici tradiţionala tabără de instruire şi odihnă, a cărei utilitate nu ne îndoim că se va simţi şi în noul an universitar, în întreaga activitate a asociaţiilor.

H. DRAGOMIR

VACANȚEI...

INSCRIPȚIE PE LUNĂ NOUĂ

Poate trecuse de ora două după miezul nopții. S-ar fi putut însă să nu fi fost nici unsprezece seara. Vasul plutea pe Dunăre, în jos. Atunci răsărise lună nouă. Cineva o văzuse și-i anunță pe toți. Dansul se întrerupse. Oamenii de pe punte tresăriră către cer, către lună. Megafoanele cîntau în gol — se admira un fenomen. Lună nouă — o lună subțire de platină pe care eu vă scriu — atît cît încape pe dunga ei — această amintire de august, de plutire pe Dunăre, Dunăre, de excursie studențească, de noapte frumoasă.

Chiar, ce a rămas din excursia noastră începută de dincolo de Turnu-Severin, de dincolo de piatra podului lui Apollodor și scursă în curgerea Dunării, Dunării pînă la Galați? Trecuserăm prin Turnu-Măgurele, prin Giurgiu, prin Brăila, trecuserăm pe lîngă maluri de sălcii, pe lîngă vase plutitoare (o, frumosul obicei de a flutura mîinile, de a saluta trecerile), trecuserăm pe lîngă apă, pe lîngă timp. Ne-au rămas ochii fîntîni pline de priveliști. Cum să vi le înfățișez acum, cînd sînt multe, cînd toate sînt frumoase, cînd toți sînteți subiectivi și vreți să vă înfățișez cea mai frumoasă amintire a fiecăruia!

Ne trebuie timp de meditație, de ce-am da peste cap amintirile frumoase numai ca să ne lăudăm, să înșirăm fără metafora potrivită cutare sau cutare fapt cu fiorul lui rămas în noi ca o mireasmă?

Nu pot, dragi prieteni, să încerc acum o evocare a excursiei noastre, mi-e teamă că aș spulbera inefabilul ei. Nu-i așa, Marian, nu-i așa, Ana, Carmen, Tudor, Ioane, Sanda, nu-i așa voi toți cei 150 care pluteați pe Dunăre, Dunăre și răsărea luna nouă, subțire, poate numai pentru voi? Pentru luna și plutirea aceea de miracol nu ezit să-mi pun semnătura.

S. GHEORGHE

PE DRUMURI DE CREASTĂ

Deci, iată-ne la poalele Parîngului.

O perdea compactă de nori acoperă contururile munților, care se ghicesc într-o învălmășeală apăsătoare. Vom reuși oare să ajungem sus, sau ceața ne va împiedica urcușul? La căminul Institutului de mine avem întîlniri plăcute. Pe culoare, hanpracele și rucsacurile noastre sînt măsurate lung (însă nu cu invidie, totul raportîndu-se la vreme) de către „salopete" „mape și caiete" (unii mai sînt în practică). Bănuiesc că în gînd ni se urează drum bun. În sfîrșit, ora de plecare spre hotelul Rusu (primul punct turistic pe care trebuie să-l vizităm). Începe din nou să plouă și ne punem ligitima întrebare dacă saramura și posmagii muiați nu sînt oare mai gustoși așa decît în forma inițială de pîine și sare?

Nerăbdători să ajungem cît mai repede la locul unde vom petrece primele 3 zile ale excursiei noastre, trecem la descărcarea alimentelor cu maximum de operativitate. Pe parcursul celor aproximativ două ore și jumătate de mers, calul care are povara rucsacurilor în spate reușește să ne ambiționeze în susținerea ritmului (acceptăm cu greu riscul comparațiilor și al pildei). Priveliștea, necunoscută pînă acum (și, de ce să nu recunoaștem, oboseala) ne obligă la dese popasuri. Admirația, încîntarea și receptivitatea sînt înmulțite cu 30.

Programul celor două zile petrecute la cabana I.C.F. necesită participarea fiecăruia dintre noi, fie chiar numai prin comentarii... Fiecare punct din activitatea noastră stîrnește în egală măsură ambiția clujenilor, ieșenilor și bucureștenilor. Cei 5 participanți la concursul „Cine știe, cîștigă" au luat din nou cartea în mînă, de data aceasta sub titlul „Parîng—Surianu". Fiecare știe că locul I e premiat cu un ademenitor borcan de gem, dar el revine justificat Aurorei, studentă la Stomatologie în Iași și de origine... olteancă. Cele 9 întrebări obligatorii, bine gîndite (și nici prea grele) nu reușesc totuși să detașeze învingătorul. Întrebările de baraj pun în încurcătură pe temerarii concurenți, cărora li se cere să participe în răspunsurile date aici cu multă fantezie și, mai ales, atenție.

La ora 5 dimineața sîntem nevoiți să ne trezim pentru lunga excursie spre cabana Obîrșia Lotrului...

Traseul nostru se întinde cu prisosință pe creastă și satisfacția pe care ți-o dă atingerea piscurilor înalte se completează cu panorama largă care se dezvăluie privirii. De o parte depresiunea Petroșanilor care, învăluită în ceața de dimineață, îți dă impresia unei mări fumegînde, de cealaltă parte sălbatice edificii ale reliefului glaciar dezvoltat, circurile glaciare care ascund în ele peste 22 de lacuri. Într-un timp minim atingem al patrulea gigant al țării, vîrful Parîngului Mare (2518 metri). Alimentați cu zahăr și reconfortați în urma popasului, continuăm „cursa cu obstacole". (Drumul de data asta ne duce prin grohotiș). Punctul de maxim interes al traseului, lacul Gîlcescu (1921 metri), spre care am venit sărind din piatră în piatră, ne-a metamorfozat subit în „alpiniști încercați". Ne „tîrîm" acum pe un drum plăcut, răcoritor, pe sub brazi și printre dese izvoare, din care luăm apă în sticle și în... bascheți. Radu e derutat de vociferările care se întețesc, dar trage de noi și, într-un „cîrd" răspîndit de-a lungul șoselei, ne facem apariția în fața cabanei Obîrsia Lotrului. Rămași fără umeri și fără picioare, înregistrăm pasiv și fără putință de protest că, de fapt, am mers exact 14 ore. Sîntem consolați că în zilele următoare excursiile pe valea și la cataractele Lotrului sînt, comparativ cu drumul de aproximativ 50 de kilometri străbătut azi, o nimica toată. Deci, „Cine se scoală de dimineață, departe ajunge" s-a verificat din plin.

Victoria DUȘA

ÎN COMPANIA LUI GARGANTUA

Abia intrăm pe „Poarta sărutului", copie fidelă din scînduri și mucava a celebrului monument de la Tg. Jiu, cînd o mînă de uriaș ne bate pe umăr. Ne întoarcem și... iată-ne față în față cu Gargantua, care din capul locului se oferă să ne conducă prin împărăția ivită ca din senin la complexul cultural-sportiv al studenților bucureșteni de la Lacul Tei.

Sîntem în plin carnaval. Tradiționala sărbătoare de vară a studenților bucureșteni ne prilejuiește întîlniri cu Don Quijote, cu Albă ca Zăpada, cu fel de fel de arlechini, cu prinți și prințese desprinși din paginile neuitate ale cărților, cu mușchetarii lui Dumas și cu toți fiii spirituali ai lui Creangă și Ispirescu. E o adevărată bogăție de basm a luminilor și culorilor, a melodiilor, a formelor. Împreună cu noi petrec la carnaval peste 5 000 de studenți ai Bucureștiului, împreună cu numeroși colegi de peste hotare.

Dar... ora 21: patruzeci de trompetiști, urcați pe estrada principală, pe „turnuri", pe coline și pe acoperișurile clădirilor vecine vestesc deschiderea oficială a carnavalului. Apoi... vals! E parada măștilor și a costumelor. Ironia soartei: Harap Alb, frumosul Harap Alb, dansează cu o maimuță antropoidă, unul dintre mușchetari cu Muma pădurii, iar eu... eu, care n-am putut scăpa cu toate măsurile de prevedere, dansez cu o ființă bizară, despre care nu știi ce să crezi; personal, îmi închipui că o fi masca vreunei ființe extragalactice...

Urmează, la lumina multicoloră a reflectoarelor, selecțiuni din cele mai frumoase programe artistice studențești. Sînt patru estrade. „Gustăm" din toate cîte puțin, zăbovind totuși la cea decorată de studenții anului V Arhitectură sub forma unei corăbii cu vele, cu marele pavoaz și cu... nelipsiții colaci de salvare.

Vizităm toate „construcțiile carnavalești" ridicate pentru această seară pe șase hectare din complex. Printre sălciile pletoase, printre boschete, printre aleile de trandafiri, realmente acoperite cu sute de metri de panglici colorate, zărim... un colț din Deltă, cu o foarte originală cherhana (autori Gh. Sebe și colegii săi din anul V al Institutului politehnic) unde servim pește la proțap și, firește, țuică. Vinul îl găsim vizavi, la una din cramele cu bolți, cu butoaie, cu garduri de stuf, și cu multe, multe alte „accesorii"...

De aici cădem în dilemă: nu mai știm ce să alegem și... ne amintim de o poveste cu... Dar nu, mai bine să vizităm tot ce ne poate oferi carnavalul. Asistăm la concursul de iahting nocturn, la cele de epigrame și caricaturi, la întrecerile de box și de schi pe apă, ne încercăm norocul la tombolă (colegul meu cîștigă printre altele un biberon) și, pe una din multele estrade, dansăm după melodiile executate de orchestra „Sincron".

Tîrziu, ne oprim la una din mesele de pe „litoral", cerem să se desfunde bare și comandăm niște frigărui delicioase. Mai întîi cinstim pentru organizatorii acestei minunate serbări (C.U.A.S. București) și pentru iscusiții constructori ai „edificiilor" sale, studenți din toate institutele Capitalei. Lîngă noi au mai rămas doar Gargantua și ființa aceea bizară (în realitate o fată drăguță), care sînt siliți, în calitate de reprezentanți ai studențimii bucureștene, să suporte vrînd-nevrînd toate elogiile noastre.

Vlad BOTOȘANU

P.S. După cum sîntem informați, celelalte centre universitare n-au organizat nici în această vară vreun carnaval studențesc. N-ar fi bine să urmeze și ele exemplul bucureștenilor? Condiții există pretutindeni. Iată, sîntem în plin cules al viilor, anul universitar e gata să înceapă, iar pînă acum s-au ivit numeroase propuneri pentru organizarea „carnavalelor culesului", care, odată organizate, bine ar fi să devină tradiție.

URME PE PLAJĂ

In zbor nu-s frunze ruginii; cît ochiul poate cuprinde — marea-i senină, ceru-i senin ca și marea. Și totuși...

Toamna respiră aproape, la fiecare pas.

Fălos, ca un oștean cu decorații, Ionică birjarul transportă la gară geamantane. Chioșcul de răcoritoare, asaltat altădată, stă posac în colțul său, fără mușterii. Nici un bocanc pe terenul de fotbal! Nici o minge săltăreață la panoul de baschet! La grădina de vară nici un afiș!

„Astă seară..." Nu. În seara asta pe terasă nu se vor găsi dansatori, muzica nu va mai cînta, amatorii de concursuri distractive vor moțăi într-un compartiment de Cluj sau de Oradea, în vile nu se va juca „Șeptic"; „Culturalii taberei" răsuflă ușurați, „blatiștii" la cantină de asemenea, directorul poate pescui guvizi la cherhana.

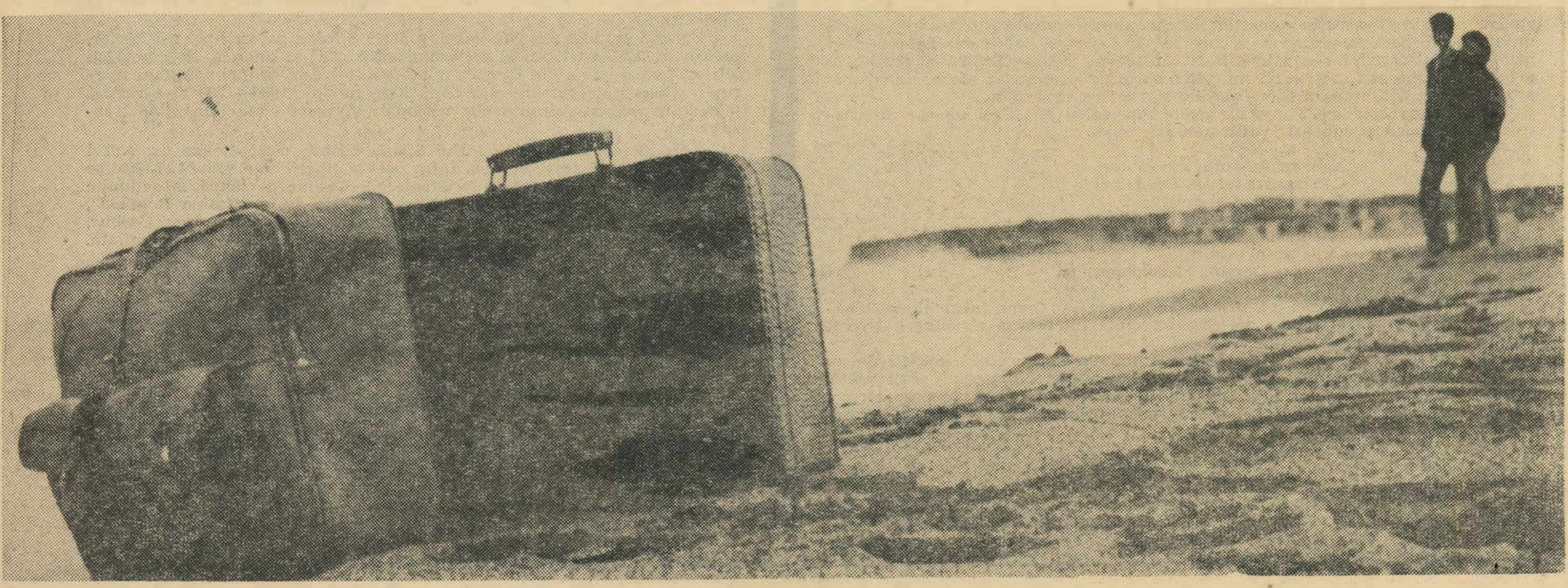
Comandamentul a zis „pe loc repaus".

Vacanța s-a terminat.

Ultima rază de soare lunecă pe sub geana apusului, ultimul înotător se întoarce, spintecînd valul, la țărm.

Unda oftează și șterge urma proaspătă a unui picior desculț...

Dana VLAD

„SÎNT SUFLET ÎN SUFLETUL NEAMULUI MEU“

EXPRESIA FIINŢEI ROMÂNEŞTI

Istoriile literare, din comodităţi didactice, reluînd afirmaţia unui binecunoscut critic literar din secolul trecut, asociază pînă la saturaţie numelui lui Coşbuc epitetul de „poet al ţărănimii“.

Această figură stilistică pare valabilă în măsura în care prin neglijarea diversităţii, a laturilor multiple ale universului de gîndire şi simţire pe care le reprezintă opera lui Coşbuc, se plasează îngust aria semnificaţiilor acesteia doar la lumea rustică. E adevărat, elementele figurative, optica meditaţiei sînt extrase prin excelenţă din lumea satului, dar nu o dată ele rămîn numai nişte pretexte pentru lansarea unor adevăruri de o valoare generală.

Sentimentele umane, frămîntările şi năzuinţele, setea de dreptate şi libertate. respectul muncii şi al tradiţiilor, celebrarea purităţii spirituale a omului simplu nu pot fi abordate printr-o definiţie lapidară. Ele sînt bunuri generale şi, în măsura în care le-a slujit, Coşbuc este cîntăreţul bogăţiei spirituale a întregului nostru popor. Universalitatea poeziei lui Coşbuc consistă tocmai în această plasare directă a omului în realităţi imediate, specific româneşti.

Coşbuc este o lume.

Diversitate enciclopedica pe plan tematic, oglindă a bucuriilor şi tristeţilor unui neam, înnoitor talentat al formelor prozodice ale limbii române, este transpunerea în imagini poetice a istoriei şi geografiei spirituale a poporului nostru, bardul idealurilor sale. Poezia sa reprezintă contopirea totală a crezurilor poetice cu năzuinţele generale ale unei colectivităţi umane care-şi caută drumul spre împlinire şi dacă, pe planuri utopice, romanticii lansau ideea poetului-profet, conducător de popoare, prin Coşbuc literatura noastră cunoaşte metamorfozarea utopiei în realitate.

„Sînt inimă-n inima neamului meu
Şi-i cînt şi iubirea şi ura“...

Iubirea şi ura sînt cele două puncte care-i dimensionează creaţia. Prin intermediul lor, în opera sa, îşi cîntă aleanul şi-şi strigă revolta, doina, evocă prin acorduri de apoteoză vremurile de eroism şi legendă, baladă, îşi chiuie învolburată paşii hora şi-şi rumegă speranţa răzbunării haiducul.

În poezia lui Coşbuc dragostea este exclusivistă, refuzîndu-se compromisurilor, şi într-un conflict perpetuu cu rînduieli obtuze. Un registru larg de sentimente îi guvernează fiinţa, dezvăluind, sub impulsul marilor capacităţi de analiză psihologică ale poetului, diversitate de forme şi intensităţi felurite, evoluînd de la surpriza candidă a descoperirii conştiinţei frumuseţii la cîntecul pătimaş al chemării sau blestemului şi de la credinţa înnobilării prin iubire la amărăciunea tragică a fericirii pierdute.

Este o dragoste localizată în timp şi spaţiu, deşi, uneori, disimulată sub haina unor legende ce-i sporesc frumuseţea, întotdeauna însă obiectivată şi stîrnind. prin impetuozitate şi nonconformism, admiraţia sau vrăjmăşia atît a mediului social cît şi a celui natural.

Maiestuoasă, evocînd frumuseţea plaiurilor şi integritatea oamenilor, îmbinare de gingăşie şi izbucnire frenetică a mîniei demnităţii insultate, extrăgîndu-şi seva din faptele istoriei sau ale prezentului, ridicînd la valenţe poetice anecdota, snoava sau actul cotidian, poezia lui Coşbuc înmănunchează într-un tezaur de frumuseţe trăsăturile esenţiale ale sufletului românesc, degajînd sete de viaţă, calmul unei gîndiri statornicite de veacuri, dorul de dreptate şi mîndria civilizaţiei unui popor rămas, în pofida furtunilor, neclintit în fiinţa. structura sa.

„Ut pictura poesis !“

Tablouri largi, înmiresmate de şoapta brazilor şi tînguirea duioasă a apelor, celebrează semeţia piscurilor în care dorm semnificaţii de basm, alternînd cu perspectiva şesurilor pe care se proiectează istorii de demult, cînd prin sînge şi lacrimi s-a plămădit fiinţa acestui neam. Eroii se profilează uriaşi, dar modeşti, acţionînd în virtutea unor convingeri sacre, mînaţi de ardoarea păstrării moştenirii înaintaşilor şi a zestrei urmaşilor.

Libertatea este concepută ca semn suprem al condiţiei umane, în păstrarea ei indivizii găsindu-şi justificarea existenţei.

„Din zei de-am fi scoborîtori
C-o moarte tot sîntem datori !
Totuna e dac-ai murit
Flăcău ori moş îngîrbovit
Dar nu-i totuna leu să mori
Ori cîne-nlănţuit“
(Decebal către popor)

Personalităţile istoriei se disting în măsura în care întruchipează năzuinţa şi voinţa marelui erou colectiv. Se cîntă un eroism structural derivat din conştiinţa apărării demnităţii şi libertăţii pămîntului.

Oamenii îşi închină forţele idealurilor nobile fără emfază, mînaţi de un înalt simţ al datoriei impus de însăşi viaţa lor, experienţa trecută şi prezentă. Sentimentul dreptăţii sociale, al dreptului elementar la viaţă decurge tocmai din această experienţă nescrisă, dar transmisă, prin dureri şi jertfe, din generaţie în generaţie.

Pămîntul pe care-l muncesc şi cu a cărui frumuseţe se confundă îl revendică drept semn al fidelităţii lor absolute faţă de ţărîna care poartă cenuşa străbunilor şi chezăşie a unei independenţe materiale.

Ura împotriva nedreptăţii. împotriva a tot ce strică armonia lumii, se manifestă în viziuni de apocalipsă şi avertismente de seism crîncen. Viaţa, în esenţa ei, este o luptă, o datorie care trebuie plătită. **Poetul este părtaş al acestei lupte, conştiinţa ei ardentă, glasul nemijlocit al adevărului.**

„Tu, focul, dar vîntul ce-aprinde sînt eu ;
Voinţa ni-e una, că-i mereu
În toate-ale noastre măsura.
Izvor eşti şi ţinta a totul ce cînt.
(Poetul).

Mureşul şi Oltul, Dunărea şi Ceahlăul, redutele Griviţei şi Plevnei, istoria Ţărilor Române, satul ardelean şi arşiţa Bărăganului, folclorul literar şi cel al obiceiurilor, mitologia antică şi povestirea orientală, zilele de bucurie şi cele de restrişte, compasiunea în faţa durerii şi împărtăşirea revoltei, toate se întrunesc în poezia lui Coşbuc, transformînd-o într-un imn de slavă adus ţării şi oamenilor ei, imn pe care generaţiile prezente şi cele viitoare îl vor cinsti ca pe o moştenire de preţ.

Al. HANŢA

STUDENT LA CLUJ

În toamna anului 1884, în faţa Universităţii din bătrîna cetate a Clujului putea fi văzut un tînăr slăbuţ, cu faţa palidă, ochi expresivi şi zîmbetul melancolic, ce abia împlinea vîrsta de 18 ani.

Drumul de la liceul din Năsăud pînă la Facultatea de filozofie, litere şi istorie a Universităţii din Cluj nu a fost uşor. Poetul a avut de înfruntat voinţa părinţilor săi care doreau să-l vadă preot. Cîţiva ani mai tîrziu, într-o scrisoare adresată lui Ion Slavici, poetul scria : „**Mama, şi îndeosebi tata, vrea cu orice preţ numai popă să fiu ; cu gîndul de popie m-au dus poate la şcoală de prima oară şi cu acela gînd trăiesc astăzi. Cînd am absolvit gimnaziul, de voie de nevoie am concurat şi eu să mă primească la teolog/gie/ (la seminarul teologic de la Gherla — n.n.), a fost şi tata cu mine, dar eu, neavînd nici o plăcere spre ciasloave şi cazanii, nu mi-am pus în rînduială hîrtiile de lipsă pentru dreptul de a concura ; tata nu m-a inspecţionat, şi eu nu am fost primit în seminar. A vrut poate şi D-zeu aşa, că de intram atunci în teologie rămîneam prost şi orb pentru vecii vecilor !**“

Reuşindu-i acest necesar dar nevinovat şiretlic, G. Coşbuc se înscrie ca student la filozofie şi litere în anul universitar 1884—1885 (după cum reiese şi din Almanahul pe anii 1884—1885 al Universităţii din Cluj).

Anii de facultate l-au ajutat pe poet să-şi însuşească temeinic vaste cunoştinţe filozofice şi istorice, să studieze limbile clasice (greaca şi latina). Firesc, el nu a rămas indiferent nici faţă de cursurile de limbă sanscrită predate de prof. Brassai, limbă pe care o va folosi mai tîrziu în traducerile sale. Aceşti ani i-au uşurat strădania mai veche de a-şi perfecţiona cunoştinţele de limba germană şi italiană.

În timpul iernii mai ales, tînărul Coşbuc stătea ore şi zile întregi în biblioteca universităţii, citea cărţi şi reviste literare, îşi făcea notiţe. Aici la Cluj cunoaşte îndeaproape opera lui Schiller, Goethe, Burns, Shelley. La indicaţia profesorului său de literatură, Grigore Silaşi, dar şi supunîndu-se înclinaţiilor sale de poet, el caută să-şi lărgească orizontul, să studieze variat, dar temeinic, profund.

Este cunoscut că, încă elev de liceu fiind. Coşbuc a fost atras de traduceri, realizînd tălmăciri din Petöfi, Rückert, Freiligrath etc. Student la Cluj, el îşi continuă mai vechea pasiune, punînd bazele unor celebre traduceri din literatura indiană şi italiană cum ar fi Sacontala, fragmentele din Rig-Veda, Mahabharata, Ramayana, Divina Comedie etc. Este cert că poetul îşi datorează cunoştinţa cu „Divina Comedie“ şederii sale la Cluj.

Tînărul student din Năsăud dovedeşte o mare pasiune pentru folclor, pentru trecutul de luptă al poporului nostru. El se alătură, împreună cu alţi studenţi români din Cluj, la mişcarea din ce în ce mai simţită a tinerimii intelectuale române din Cluj, care în anii 1880—1890 şi-a ridicat glasul în apărarea drepturilor naţionale şi sociale ale românilor transilvăneni.

Prin intermediul profesorului Silaşi, Coşbuc cunoaşte pe dr. Aurel Isac, pe Tulliu Roşescu şi alţii. Între poet şi tinerii intelectuali clujeni se va lega o trainică şi strînsă prietenie. G. Coşbuc participă la acţiunile acestor tineri ; ia parte la reuniunile culturale de la „Casina Română“, unde recită poezii revoluţionare. După mărturiile lui Emil Isac, Coşbuc, în anii cînd a stat la Cluj, a redactat şi o revistă satirică, şapirografiată, în care zeflemisea stările sociale.

Grijile pecuniare, dar mai ales dorul de oamenii şi locurile de unde plecase îl răzbesc din ce în ce mai mult. Virgil Şotropa, prietenul şi colegul de liceu, îşi aminteşte că împreună cu poetul „**cutreieram periferia oraşului, sau urcam dealul Feleacului, discutînd şi glumind ; iar dacă-l apuca vreun dor şi jale, mă ruga să ne întoarcem acasă, să-i cînt vreo doină someşană...**

Nu o dată se întîmpla că dispărea făr-de nici o vorbă şi nu-l vedeai săptămîni întregi în Cluj. Cînd îl cuprindea nostalgia, nu era în stare nimic să-l reţină ; pleca spre Hordou... Altminterea, precum studenţii tuturor timpurilor, ori doar în măsură şi mai mare, noi studenţii români de pe atunci eram de-a rîndul subţirei la buzunar, trăiam viaţă simplă, fără multe pretenţii, răbdam lipsuri de tot felul...“

Cu toate aceste neajunsuri, tînărul poet scrie cu o patimă înfocată. Continuîndu-şi activitatea publicistică, în decembrie 1884 Coşbuc îşi vede

apărută în revista „Tribuna“ de la Sibiu snoava versificată **„Filosofii şi plugarii“.**

În mai 1886 Ion Slavici vine la Cluj pentru a participa ca inculpat la un proces de presă. Doreşte să-l întîlnească pe Coşbuc, dar acest lucru nu se realizează, deoarece poetul era plecat acasă, la Hordou, fiind **„bolnav de friguri“.**

În iunie se întoarce totuşi la Cluj, va mai rămîne puţin aici, dar în toamna anului 1886 poetul n-a mai putut urma cursurile universităţii pe anul III de studii, ultimul al Facultăţii de filozofie şi litere de atunci, din cauză de boală ; în noiembrie 1886 — după propriile lui mărturisiri — **„se îmbolnăveşte de o aprindere de plămîni“** ce-l ţintuieşte la pat pînă în ianuarie 1887 ; toată primăvara, pînă în luna mai, va fi suferind.

În familie au loc neînţelegeri, certuri. Părinţii, fraţii încearcă să-l determine să lase universitatea şi să se înscrie la teologie. Amărît, poetul îi scrie la 23 iulie 1887 din Herina (sat lîngă Bistriţa, unde poetul avea o soră Angelina, căsătorită cu preotul Constantin Pop) lui Ion Slavici : **„Cu începutul anului viitor** (anul şcolar 1887—1888 — n.n.) **am să intru teolog intern al seminarului din Gherla ; trebuie să întrerup studiile filosofice, dacă cumva nu le-am şi finit...“**

Dar Coşbuc nu va intra în seminarul teologic. Din cauza neînţelegerilor familiale, a discuţiilor permanente şi penibile cu fraţii, cumnaţii şi surorile care îi dau **„sfaturi tot contrari firei mele, de intenţiile mele rîd şi de paşii mei-şi bat joc, ei sînt prea prozaici pentru mine, asta e sfînt, şi eu sînt prea domol, prea simţitor şi prea nalt pentru ei“**, răspunzînd chemării lui Ion Slavici care îi propunea un post de redactor la „Tribuna“ la începutul lunii august 1887, întrerupîndu-şi studiile universitare, tînărul visător se mută la Sibiu.

Avea 21 de ani, vise mari, îndrăzneţe. Avea o neţărmurită încredere în steaua lui poetică şi anii care au urmat au făcut să strălucească această stea, aievea şi pentru totdeauna.

Gh. BODEA

„În ranele tale durutul sînt eu“...

Zilele acestea, o scrisoare inedită a lui Ion Slavici, trimisă lui Maiorescu la 1 decembrie 1889, ne aduce vestea de acum trei sferturi de veac, că pămîntul sfînt al Ardealului născuse încă un mare poet :

„Am, în sfîrşit, o rugare : ajutaţi-mă să-l trimit pe Coşbuc la Bucureşti ca să-l vedeţi. Eu sînt sigur că e destul să-l vedeţi, ca să fiţi de acord cu mine, că trebuie să facem tot ce ne stă prin putinţă, ca talentul acesta să ajungă la deplina lui desfăşurare (...) Vă rog să-mi daţi putinţa de a Vi-l trimite ca să-l judecaţi. Apoi — cum îi va fi norocul !“

Şi se ştie de toţi că **„norocul“** poetului a fost mare. Zodia care ni-l încredinţase pusese temei rodnic în el şi poetul, descoperindu-se încă din anii fragezi, a ştiut să-şi adape talentul, fără întrerupere, la marile izvoare ale culturii româneşti şi universale. Şi nici nu se poate închipui o poezie mai românească decît a lui Coşbuc. Cine mai poate să spună ziua în care a cîntat primul stih al poetului ? Versurile lui ne-au crescut armonios vîrsta, ne-au hrănit în ceasurile de nepotolită sete de frumos pe noi, generaţiile de astăzi.

Fire robustă de ţăran năsăudean, avînd atributele eternităţii, cu puterea magică de a vedea, auzi şi simţi demnitatea materiei în toate frămîntările ei, **„...a istovit... în literatura noastră o vînă tematică“**, aşa cum zice un bun critic de astăzi.

Sufletul poporului în poezia coşbuciană, la moarte ca şi la nuntă, în dragoste ca şi în lupta pentru neatîrnare, ni se dezvăluie statuar, împrospătat veşnic de o puritate unică, lărgind cărarea care ne-a zidit ca neam.

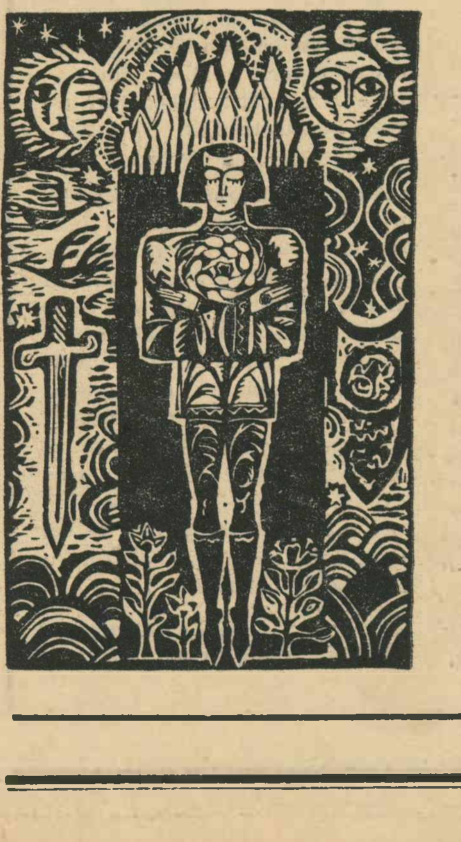
Coşbuc pătrunde cu propriile amintiri pe uliţele satului şi îl redescoperă sub toate aspectele lui : poezia copilăriei, a adolescenţei, a iubirii, a relaţiilor familiale — şi de aici a contrastelor sociale, proiectate masiv pe fundalul unor dureri adevărate şi adînci.

Şi un filon de permanentă şi autentică istorie românească, pe care s-au incrustat datinele, luptele şi visurile unui popor, susţine acest torent poetic — uneori de o limpezime derutantă, de cristal.

Şi iată că din văzduhul mare şi nefericit al acelui veac poezia lui Coşbuc ajunge pînă la noi, mai departe de noi, la fel de vibrantă, de proaspătă şi trainică.

Aşadar, **„norocul“** poetului a fost mare : acela că a ştiut necesitatea sacrificiului său, a ştiut s-o accepte, s-o întîmpine, s-o săvîrşească şi să ne-o transmită.

Gh. ISTRATE

Ilustraţie la „Moartea lui Fulger“
de Elena JUCU

SEMINAR LIRIC

Constanţa Buzea :

„LA RITMUL NATURII“

Parcurgînd articole critice care s-au scris despre acest volum constatăm că el s-a bucurat de o primire favorabilă şi de o analiză consistentă. Constanţa Buzea, la al doilea volum, şi-a găsit o sonoritate proprie, o arie de investigaţie bine conturată, pe care poeta construieşte, de foarte multe ori, o filozofie originală. Ori, mai bine spus, cu acest volum poeta se angajează grav şi responsabil într-o viziune particulară asupra lumii. În acest sens, a doua ei carte poate fi socotită debutul mărturităţii artistice. Ea scrie — după N. Manolescu — o **„poezie foarte feminină“**, avînd însă — şi asta, credem noi, datorită gestului liric matur, conştient — **„un profund, ciudat complex“.** Despre acelaşi volum Aurel Martin scria : **„Motivul dominant al volumului este acel al vîrstei înţelese nu numai ca ipostază a timpului uman, ci şi ca ipostază erotică“.** O notă aparte de la aplecarea responsabilă asupra acestei cărţi de poezie o face cronica lui M.N. Rusu. Tînărul critic se exprimă preţios, bombastic, chiar pleonastic (**„multipla experienţă pleneristică“**), fiind vădit gestul pornit (din ce motive ?) cu care îşi scrie cronica.

Pornind de la aceste premise, am cerut cîtorva studenţi să ne împărtăşească impresiile lor cu privire la acest volum.

O FRENETICĂ DESCHIDERE SUFLETEASCĂ

Constanţei Buzea îi este caracteristic efortul lăudabil de a stăpîni cu mai multă siguranţă mijloacele de expresie, consolidîndu-şi un univers poetic mai mult sau mai puţin enunţat în primul volum. O adeziune totală la profundul proces de înnoire, o mîndrie legitimă a unei generaţii a speranţelor împlinite întregesc lauda poetei, care îşi subordonează substanţa artistică unor cauze majore :

„Laud pentru totdeauna
patima de înnoire,
Zidurile înturnurate ale
noilor clădiri,
Laud veri intimidate de un
greu pămînt de lire,
Coacerea de cîmp ; polenul
vegetalelor iubiri“.

(Laudă României socialiste)

Cultivînd în continuare o poezie senină, poeta nu poate scăpa totuşi de un anume teribilism, mai marcant în **„Arta poetică“.**

Jocul căluşarilor îi oferă poetei viziunea unei cavalcade de forţe umane comparabile doar cu dezlănţuirea formidabilă a forţelor naturii într-o încăierare a regnurilor :

„Zbuciumat pămîntul sare pe
la orizont şi urcă
Praf de călăreţi şi roate de
căruţe, cîte patru
Le rostogolesc ca sorii răsturnaţi, fugari din cer“

(Joc românesc)

Poeta e preocupată de dragoste, şi factura populară a versurilor din poezia **„Pe gura vîntului“** o ajută în întregirea unei viziuni filozofice aproape rustice asupra dragostei simple şi sănătoase, nu îndepărtată de celebrul **„Carpe diem“.**

Aderenţa la faptele sacre ale strămoşilor şi implicit continuarea celor mai bune tradiţii, apoi caldul omagiu adus continuităţii vieţii opusă timpului inexorabil şi jertfelor trecătoare :

„Miel alb... te aştept la anul,
La anu sămînţă grăbită
Mă voi uita la tine ca un
copil“

(Sămînţă grăbită)

Toate acestea probează o frenetică deschidere sufletească, deschidere care presupune o deosebită acuitate a percepţiei, care din păcate se traduce uneori într-o anume teamă mai mult sau mai puţin exprimată, de care nădăjduim că poeta se va dispensa.

Nicolae SPIRESCU

SECRETUL : INTENSITATEA SENTIMENTELOR

S-a vorbit despre „maturizarea“ Constanţei Buzea o dată cu apariţia ultimului său volum. Constatarea se verifică întru totul. Poeta meditează adînc asupra vieţii, asupra condiţiei sale cu înţelepciunea şi complexitatea specifice spiritului feminin. Rezultă de aici o poezie gravă şi totuşi plină de pasiune. De altfel cred că acesta este **„secretul“** Constanţei Buzea : intensitatea trăirii şi a sentimentului. Aşa s-ar explica poate şi admirabila poezie care dă chiar titlul volumului, **„La ritmul naturii“.** Nu pot să nu menţionez poezii ca **„Insomnie“**, **„Întoarcerea Penelopei“** sau **„Coloana“**, după părerea mea excelente ; în schimb, ca şi Mircea Martin, autorul cronicii din „Amfiteatru“, aş vrea să uit de altele ca **„Stadion“** sau **„Jumătatea“.**

Cezar TABARCEA

UN TUMULT DE GHIOC

„La ritmul naturii“ este o împlinire sigură. Un volum care ne certifică o poetă foarte talentată şi de acum stăpînă pe mijloacele ei. Ce o distinge în contextul poeziei generaţiei ultime ? Un anume panteism, nu însă de sursă blagiană şi lucrul acesta este uimitor. Ca temperament, poeta este o urmaşă demnă a Magdei Isanos. Destinul ei liric cu toate acestea aminteşte uneori vocea puternică a lui Arghezi — cu alte mijloace, cu altă finalitate. Lumea înconjurătoare, natura vegetală şi minerală, nu există pentru poetă independent. Ea convoacă în suflet un amplu spectacol a identităţii, un colocviu continuu al elementelor naturii. Undeva răstoarnă judecata panteistică. Unitatea lumii este demonstrată liric prin adeziunea fiecărui element la fiinţa umană. De aici un tumult de ghioc auzit ritmicizat cu candoare. O puternică sete de viaţă ca nevoie de rodnicie.

Dinu TUDOR

Despre ceea ce va deveni cîndva o frumoasă amintire

Tradiţiile universitare — coordonate de poezie elevată şi sentimente frumoase născute şi concretizate în cetăţile culturii, în acele **Alma mater** care au înfrăţit generaţiile tineretului studios în drumurile lor spre culmile vieţii ştiinţifice şi artistice. Începuturile au fost legate de climatul viguros, constituit prin demonstraţia categorică de unitate a culturii noastre, prin antrenarea în egală măsură a discipolilor şi profesorilor în lupta pentru propăşirea naţiunii române. Astăzi, după împlinirea a două centenare, al Universităţii din Iaşi şi al celei din Bucureşti, tradiţiile s-au cristalizat în forme respectate, s-au îmbogăţit cu noi manifestări perfect integrate noii vieţi universitare, care în urma revoluţiei culturale din ţara noastră a căpătat perspective largi de dezvoltare.

★

„Întîmpinînd ostilitatea potentaţilor vremii, intelectualii progresişti au inaugurat o adevărată tradiţie universitară : lupta pentru crearea unui învăţămînt superior naţional — ne spune prof. univ. Ion Creangă, rectorul Universităţii „A. I. Cuza" Iaşi. **Din dulce tîrgul Ieşului şcoala de chimie românească prin P. Poni capătă o faimă europeană ; istoria României este cunoscută pe continent datorită prestigiosului istoric Xenopol. Capătă noi valori tradiţiile universitare în ambianţa personalităţilor cu prestigiu european ; legătura profesor-student nu se mai reduce la o relaţie didactică, ex catedra, ci se îmbogăţeşte cu colaborarea strînsă dusă pe plan ştiinţific prin însăşi viaţa dusă în comun. Greutăţile muncii ştinţifice au cimentat relaţiile între profesori şi studenţi ; caracterul sporadic al acestor colaborări a devenit după 23 August trainic, roditor. Pornind de la procesul de învăţămînt ambianţa universitară s-a închegat, în primul rînd, pe temeiul unui spirit de frăţie intelectuală, prin participarea cadrelor universitare din cele trei provincii româneşti şi a tineretului studios venit din toate colţurile ţării".** Concretizată în colaborarea ştiinţifică, în obiceiuri şi tradiţii, avînd atribute permanente tinereţea, fantezia, ambianţa universitară constituie fructul permanent al dragostei faţă de cultură, al aspiraţiilor intime ale tinereţii. Mărturiile materiale ale închegării pe parcurs a unei atmosfere studenţeşti : planşe, facsimile, tablouri, documente se găsesc în muzeul Universităţii „Al. I. Cuza" din Iaşi, nucleu al unui viitor muzeu al învăţămîntului superior din România.

★

Prof. dr. Iosif Pervain de la Universitatea din Cluj ne vorbea despre asociaţii studenţeşti judeţene care organizau festivităţi, cu ocazia cărora devenea posibilă răspîndirea folclorului, a obiceiurilor regiunilor respective în rîndurile celorlalţi studenţi : balul hunedorenilor, balul arădenilor. Societatea studenţilor în litere şi filozofie din Cluj organiza agape şi distracţii colective alături de conferinţele lunare, la care erau invitate marcante personalităţi culturale sau ştiinţifice. Despre societăţi asemănătoare ale studenţilor ieşeni ne vorbea şi profesorul Gh. Ivănescu, de la Universitatea din Timişoara : **„Societatea studenţilor în filologie — ne-a spus dînsul — nu avea o activitate publică, datorită lipsei de interes a conducerii. Ei organizau în timpul vacanţei spectacole pentru publicul satelor — de exemplu, Alecsandri a fost cunoscut datorită studenţilor în cele mai neînsemnate sate. În cadrul organizaţiilor studenţeşti, cum erau asociaţiile studenţilor din judeţele Tutova sau Bîrlad, se ţineau serbări, conferinţe publice, sîmbăta aveau loc serate la care participau şi elevii din ultima clasă de liceu. Unii studenţi intrau în contact cu mişcarea muncitorească prin cercurile comuniste".**

Conf. Eugen Todoran, decanul Facultăţi de filologie Timişoara, ne informa şi de alte contacte ale studenţimii cu mişcarea muncitorească cu prilejul zilei de 1 Mai, cînd la Cluj se organizau în pădurea Hoia sărbători ale primăverii numite maiale. **„Aceste maiale sînt din tradiţia folclorică a „junilor braşoveni". Era o sărbătoare a primăverii, un concurs de dansuri, cîntece, împletite cu un ceremonial tradiţional de origine folclorică ce se întîlnea şi la Blaj sau Năsăud. De obicei era şi un prilej de a suda legătura elevi-studenţi, de a-i apropia. Aş propune reluarea într-un fel sau altul a acestei sărbători, formă de manifestare a unor valori şi creaţii durabile, combinîndu-se, de pildă, cu trecerea în revistă a formaţiilor studenţeşti".** De altfel, la Cluj se organizează un festival studenţesc pe centru universitar în aprilie, denumit **Primăvara studenţească**, al cărui program ar putea fi îmbunătăţit.

Cu timpul, festivităţile legate de deschiderea sau încheierea cursurilor, de intrarea în facultate sau de absolvire au devenit tradiţionale, s-au materializat în obiceiuri durabile. La Cluj, ne declara conf. Eugen Todoran, la deschiderea anului se ţinea pe universitate o lecţie inaugurală, prezentîndu-se o problemă de interes general. În aula mare a colegiului universitar se adunau studenţi din toţi anii. Senatul universitar în robe, rectorul ţinea un cuvînt de deschidere solemn — nu o dare de seamă — iar la sfîrşit se intona Gaudeamus.

De asemenea, prezenţa în facultate a unor cunoscute personalităţi prilejuia cursuri festive, de mare popularitate. Mulţi îşi amintesc de cursurile inaugurale sau festive ţinute de N. Iorga, G. Ţiţeica, Ovid Densuşianu, G. Călinescu, T. Vianu.

Astăzi la Universitatea Bucureşti inaugurarea cursurilor, marcată printr-o solemnitate ţinută în aula mare, se face paralel cu intrarea directă în orarul obişnuit. Nu se mai ţin cursurile festive atît de îndrăgite. cursurile inaugurale — manifestări de tradiţie universitară de înalt nivel. Pentru noile generaţii de studenţi este necesară reluarea cursurilor inaugurale şi festive, ele constituind atît o sărbătoare cît şi un prim contact cu numele de prestigiu al ştiinţei şi artei româneşti, sub îndrumarea cărora îşi vor desăvîrşi pregătirea.

Sărbătorirea activităţii unor personalităţi, academicieni, profesori n-ar trebui, de asemenea, să se restrîngă la un cadru inaccesibil studenţilor, sau la o atmosferă rigidă, oficială. Laborioasa activitate ştiinţifică şi pedagogică a academicianului Al. Rosetti a fost marcată în universitate doar de un curs comun al anului IV, cu flori şi aplauze.

★

O dată intrat în rîndul studenţilor, candidatul devine „boboc", căpătînd un certificat tradiţional şi neoficial de admitere în cadrul balului „bobocilor" sau, aşa cum îi spun cei din Cluj şi Timişoara : balul balicilor.

Tov. asist. G. Ispas, şeful comisiei culturale a Universităţii Timişoara, ne-a spus că la Timişoara balul balicilor e organizat de studenţii din anul V în holul universităţii, pavoazat cu desene sugestive, umoristice şi caricaturi. La început atmosfera e nespus de solemnă : **Alma mater** îi primeşte la sînul ei pe balici. Este o studentă costumată în veşmînt antic, ţinînd în mînă un sul lung de hîrtie de pe care citeşte un discurs uşor comic, dînd sfaturi, făcînd teoria balicului şi a baliciei. La Cluj, ne spune Liviu Petrescu, preşedintele consiliului A. S. al Facultăţii de filologie, balul balicilor se ţine în prezenţa rectorului sau a decanului. După un cuvînt de felicitare şi bun venit din partea profesorilor şi studenţilor mai mari, iau cuvîntul balicii, iar în încheiere toată lumea intonează Gaudeamus. De unde cunosc balicii textul la Gaudeamus ? Din manualul de latină. Elevii, la absolvirea şcolii, cîntă Gaudeamus, aşa cum fac şi studenţii la încheierea anului V.

Pretutindeni tradiţionala „bobocie" e o sursă de amuzament tandru al studenţilor „bătrîni", iar balul „bobocilor" un prim prilej de contact cu tradiţiile universitare, pe care însă nu-l dorim incorsetat de şabloane.

★

Clujul, Timişoara sau Iaşii au menţinut o solemnitate cu multe semnificaţii : predarea cheii. Absolvenţii, care au descuiat porţile ştiinţei şi culturii, predau următoarei generaţii cheia simbolică a drumului parcurs. Totodată se ţine o prelegere festivă de către unul din profesorii facultăţii, fiind invitate toate cadrele didactice, studenţii din anul IV. În dreptul fiecăruia, pe bancă, este aşezat cîte un trandafir. După cursul festiv vorbeşte cel mai bun student mulţumind profesorilor, apoi se cîntă **Gaudeamus.** La Galaţi, la Institutul politehnic se înmînează un drapel simbolic, la Cluj se predă şi o carte în care sînt inscrise numele absolvenţilor, ca un fel de ştafetă. După terminarea ultimului semestru, studenţii anului V trec pe la fiecare catedră cîntînd **La mulţi ani** şi **Gaudeamus,** iar uneori merg cîntînd şi pe la locuinţele profesorilor.

La Bucureşti, tradiţii atît de emoţionante, cum ar fi predarea cheii, cursul festiv, nu există. Nu le-a rămas absolvenţilor decît să se mulţumească cu o fotografie comună, singurul obicei constant răspîndit în facultăţile bucureştene, ca şi banchetul de absolvire, organizat în cele mai multe cazuri în forme banale, după terminarea examenului de stat.

★

La toate manifestările studenţeşti, clujenii şi timişorenii obişnuiesc să cînte **Gaudeamus,** imn studenţesc general valabil pe toate meridianele culturii, semnificînd legătura indisolubilă a profesorilor cu studenţii, dragostea faţă de eterna vîrstă a studenţiei. Din păcate, la Bucureşti şi Iaşi, centre universitare de mare tradiţie, majoritatea studenţilor nu cunosc nici cuvintele, nici melodia imnului. Toţi studenţii ştiu **„Non andare"**, toate studentele cunosc pe dinafară **„Mio cuore"**, dar **Gaudeamus** după două versuri devine tralala. Este necesară o popularizare a cîntecelor studenţeşti prin consiliile A.S. Textul trebuie să fie tipărit şi răspîndit, melodia învăţată şi repetată.

★

Sporadic, în unele centre se întîlnesc şi alte obiceiuri. La Bucureti, cu prilejul sărbătorilor de iarnă, studenţii în filologie, îmbrăcaţi în costume naţionale, trec pe la locuinţele profesorilor cu un pluguşor, urare străveche menită să sporească bucuria cu care de secole oamenii întîmpină ziua de An nou. Consiliile A. S. în colaborare cu catedrele de folclor din celelalte centre ar putea prelua şi extinde acest obicei.

De asemenea, ar merita mai multă atenţie şi tradiţionala reîntîlnire a absolvenţilor după 5 sau 10 ani de la terminare, ea putînd fi organizată de facultate şi nu prin iniţiative personale. Legătura student-profesor, concretizată în festivităţile prilejuite de Ziua institutului la Iaşi şi la Galaţi, nu trebuie să rămînă experienţe locale, ci trebuie să li se asigure un cadru mai larg, legat de tradiţiile universitare specifice. Organizarea tradiţionalului dans a devenit anacronică, iar legăturile student-universitate, student-profesor trebuie cimentate pe baza unei reconsiderări active a acestor tradiţii.

★

Acest itinerar studenţesc printre tradiţii şi obiceiuri universitare ne-a relevat bucuria ambianţei optimiste a tineretului studios. Aspectele negative, sporadice, le-am dori lichidate cu desăvîrşire, iar o viitoare întîlnire cu ambianţa universitară sîntem siguri că ne va rezerva satisfacţiile păstrării active a veşnic tinerelor tradiţii studenţeşti şi a dragostei faţă de cultură. Fiindcă tradiţia este un act de cultură ce trebuie păstrat cu devoţiune şi respect.

Eugen PATRICHE
Călin STANCULESCU

Spectacolul şi spectatorul la Zagreb

Un festival internaţional e o imensă îmbrăţişare. Meridianele şi paralelele se confundă în miinile care se string, în cîntecele de chitară, în discuţiile prelungi în toate limbile pămîntului, în dansurile ritmice, frenetice. Un festival internaţional de teatru studenţesc e o confruntare colegială, de seminar, de examen, o dezbatere directă, sinceră, adeseori brutală şi ironică şi sarcastică. Festivalul internaţional al formaţiilor de dramă de la Zagreb a constituit o experienţă interesantă, o experienţă bogată în semnificaţii şi în idei. Publicul studenţesc e exigent, e spontan şi entuziast, e exploziv cînd descoperă pe scenă adevărate valori artistice, e dur, e crud cînd simte nonvaloarea şi diletantismul.

În această confruntare, studenţii din Stockholm şi Lund au adus pe scenă idei şi probleme contemporane, frămîntări şi preocupări intime ale tineretului. Teatrul lor lucid şi metaforic, aparent un joc în două sau trei personaje, zbuciumă sala, provoacă spectatorul, îl smulge din inerţia „belcantoului" teatral, îi dă bileţele pe care trebuie să le transmită conspirativ de la unul la altul între un personaj şi altul de pe scenă, îi cere să intervină, să salveze un erou de la moarte, să condamne, să execute automatismul soldatului care se supune fără raţiune războiului. Aplauzele spectatorilor, colegilor de întrecere n-au mai avut nimic din invidia premiilor, ci din admiraţia sinceră a valorii şi a talentului.

Studenţii din Utrecht au pus intelectualului din sală problema ratării şi anchilozării unor tineri de vîrsta spectatorilor într-o societate plină de vechituri, de lăzi prăfuite, de uşi desfăcute din încheieturi, de paturi cu arcurile sărite, de cărţi descompuse.

Publicul a fost şocat de un asemenea teatru direct, crud, de o asemenea incizie lucidă şi profundă în realitate, realizată însă cu uneltele metaforei şi ale simbolului.

N-au plăcut spectacolele academice, spectacolele prăfuite, jucate cu sinceritate desuetă, sentimental, cu lacrimi adevărate, cu hohote de rîs adevărate, cu bărbi şi mustăţi adevărate. (Spectacole ca acelea prezentate la festival de trupele din Bradfort şi Manchester — Anglia). N-au plăcut reprezentaţiile ce repetau experienţe de estradă şi pantomimă depăşite, spectacolele poematice, lungi, obositoare, cu împuşcături, cu morţi şi cadavre pe scenă, cu femei în zăbranice negre, pentru că ele copiau realitatea brut, o fotografiau corect şi patetic, dar nu o transfigurau, nu o ridicau la valoarea simbolului, la sensurile actuale şi implicaţiile contemporane ale unor asemenea probleme umane. Şi publicul n-a iertat nimic, publicul a părăsit sala ostentativ, trîntind scaunele ca flaşnetele, fluierînd şi bătînd din picioare cînd demonstraţiile de pe scenă deveneau jenante, penibile. Şi dezbaterile acestea ardente continuau la conferinţele de presă organizate în fiecare dimineaţă. Superlativul şi ironia au fost cele două ipostaze antitetice ale Festivalului internaţional de la Zagreb.

În acest context, românii, grupul de dramă al studenţilor din Bucureşti, aveau o sarcină dificilă. Exista însă un optimism tonic, o încredere colectivă în valoarea textului prezentat la festival şi în valoarea realizării artistice — în ritmul, în plastica, în muzica, în simetria perfectă a spectacolului regizat de studentul Andrei Şerban. Piesa „Nu sînt turnul Eiffel" de Ecaterina Oproiu deschidea spre public probleme, idei şi sentimente transfigurate cu fantezie în spectacol, prin cuvînt, prin pantomimă, prin mişcarea sugestivă a decorului semnat de Ion Popescu-Udrişte. Succesul a fost imens! Românii au confirmat că reprezintă o şcoală de teatru de înaltă clasă; ei au confirmat de asemenea aprecierile obţinute la ediţia precedentă a festivalului, cînd au luat „marele premiu pentru cel mai bun spectacol" şi „premiul pentru cel mai apreciat spectacol de către public". Interesante au fost reacţiile spontane de după spectacol, cînd cabina studenţilor români a fost invadată pur şi simplu de oameni de teatru, de critici dramatici, de ziarişti, de membri ai celorlalte delegaţii prezente la festival, care solicitau autografe, interviuri, cereau textul piesei pentru a fi tradus în alte limbi şi adresau invitaţii oficiale tînărului ansamblu dramatic studenţesc din Bucureşti de a prezenta spectacole în Suedia, în Olanda, Italia, în Anglia, în Uniunea Sovietică, în Bulgaria, în Elveţia. Studenţii suedezi cercetau harta şi nu-şi explicau cum aceste două ţări care se află exact la antipozii geografici ai Europei au atîtea puncte comune în teatru, atîtea interferenţe în problematică, în realizare şi în căutările artistice. Această scenă a avut pentru festival valoarea unui simbol! Tinerii de pretutindeni s-au simţit apropiaţi la Zagreb prin ceea ce au de spus pe scenă, prin frămîntările şi problemele realizării, împlinirii generaţiei lor în viaţă, în muncă, în dragoste, în lumea contemporană. Diferă condiţiile în care se dezvoltă conflictele dramatice şi felul în care se adresează spectatorului, felul în care îl provoacă la meditaţie, la gîndire, determinînd propriile răspunsuri şi rezolvări. Acestea au fost experienţele esenţiale trăite la Festivalul internaţional al formaţiilor de dramă studenţeşti de la Zagreb, formaţii reprezentînd şcoli, curente, stiluri şi problematici deosebite, care au prilejuit dezbateri fructuoase, valoroase pentru dezvoltarea viitoare a mişcării teatrale studenţeşti.

★

Juriul celei de a VI-a ediţii a Festivalului nu a făcut altceva decît să traducă în premii marele succes al grupului de dramă studenţesc din Bucureşti: „Marele premiu pentru cel mai bun spectacol", „Premiul Zagreb pentru cel mai de succes spectacol", „Premiul pentru spectacolul cel mai apreciat de public", „Premiul pentru interpretare masculină" acordat lui Florian Pittiş.

Adrian DOHOTARU

Continuînd tradiţia unor frumoase succese repurtate de studenţi şi ansambluri ale studenţilor români peste hotare, grupul de dramă universitar din Bucureşti şi corul „Madrigal" al Conservatorului „Ciprian Porumbescu" au cules aplauzele şi laurii unor festivaluri internaţionale de prestigiu. În pagina de faţă, reproducem corespondenţele trimişilor noştri speciali la Zagreb şi Bydgoszcz.

Corul „Madrigal" în Polonia

„Mai presus de orice elogiu"

Profesor Zofia Lissa, preşedinte al recentului Festival de muzică veche din Europa orientală, îşi exprimase încă de anul trecut, în cadrul Festivalului „Haendel" de la Halle, simpatia şi admiraţia pentru tînăra formaţie corală a studenţilor bucureşteni. Ca de altminteri şi alte personalităţi ale vieţii muzicale europene sosite la Bydgoszcz, care audiaseră concerte ale „Madrigalului" fie la Praga, fie la Bucureşti. Pentru publicul polonez, însă, „Madrigal Bucureşti" era un cor prea puţin cunoscut; el reprezenta un ansamblu din alte 13, un ansamblu ce urma să apară pe scena Filarmonicii din Bydgoszcz într-un concert explicativ pentru dezvoltarea vieţii muzicale pe teritoriul României între veacurile XIV—XVIII. Şi cam atît.

E lesne de înţeles, aşadar, ce sentimente încercau membrii formaţiei înainte de primul spectacol. Iar dacă mai adăugăm şi faptul că în ajun corul de cameră al Radioteleviziunii din Liubliana dobîndise un extraordinar succes, că în concurenţa tacită pentru cucerirea totală a participanţilor se înscriau corul Radioteleviziunii din Wroclaw, Collegium instrumentale Halle, Ansamblul Madrigal „Szekeres" din Ungaria, Ansamblul Madrigal din Praga ş.a. — se realizează pe deplin starea de încordare a madrigaliştilor, nervozitatea stăpînită a dirijorului Marin Constantin, în dorinţa lor vie de a se impune cu o pregnanţă artistică remarcabilă.

Interpretîndu-şi magistral repertoriul, tînărul mesager al artei româneşti a triumfat. Cînd ultimele ecouri ale vocilor se stingeau ca un jar mocnit sub bolta filarmonicii, spectatorii au izbucnit în ovaţii. Reporterii postului de radioteleviziune poloneză au cerut cîteva bisuri pentru filmări. Toată lumea dorea să poarte în piept insigne ale „Madrigalului". Discurile cu imprimări ale corului Conservatorului „Ciprian Porumbescu" n-au „rezistat" numărului de solicitanţi. Programele tipărite circulau din mînă în mînă. Specialişti, simpli iubitori ai muzicii de cameră, ziarişti, au pătruns în vestiare pentru a strînge miinile interpreţilor şi a primi cu autograf fotografii ale formaţiei şi dirijorului.

După concert, dirijorul corului din Wroclaw, Stanislaw Krukowski, înmînîndu-ne cartea de vizită, ne-a declarat: „Am rămas încîntat. E o fericire pentru mine prilejul de a fi putut asculta acest instrument coral extraordinar, care este „Madrigalul" românilor. Colorit sonor nobil, intonaţie foarte precisă, respiraţie ireproşabilă, tehnică corală de primă clasă... Deşi Festivalul de la Bydgoszcz a adus pe scenă formaţii corale, una mai valoroasă decît cealaltă, pot afirma liniştit că a dumneavoastră a fost cea mai bună".

La hotel, Stanislaw Galonski, dirijor al formaţiei „Capella Bydgostiensis pro musica antiqua" confirma încă o dată calităţile deosebite ale „Madrigalului": „Întîlnirea directă cu formaţia Conservatorului din Bucureşti mi-a produs o indiscutabilă plăcere. Acest ansamblu — unde fiecare persoană se incadrează perfect în fluidul formaţiei, unde timbrul este extraordinar, unde totul se cîntă în original şi fără partitură, unde toate femeile sînt frumoase — m-a făcut să trăiesc momente memorabile. Aveţi un stil de interpretare ireproşabil."

În cartea de aur a „Madrigalului" au semnat sub rînduri de înaltă apreciere profesor doctor S. Scredcov (U.R.S.S), profesor doctor Jan Racek (Republica Socialistă Cehoslovacă) şi alţii.

Ziarele apărute în următoarea dimineaţă, publicînd comentarii la primul concert, ne recomandaseră deja la Torun; prin urmare, în aula Universităţii din localitate, „Madrigalul" avea să intre aureolat.

„Nu ne-am închipuit însă că vom întîlni un cor a capella de o asemenea valoare — ne-a mărturisit un grup de studenţi polonezi la finele concertului. Ziariştii de obicei mai exagerează. Voi sînteţi, într-adevăr, mai presus de orice elogiu".

Iar faptul că în final s-a aplaudat frenetic, faptul că fiecare lucrare a fost bisată, faptul că melodiile populare româneşti au stîrnit ovaţiile unui public exigent şi bun cunoscător al muzicii, faptul că au existat locuitori ai Torunului care s-au deplasat pînă la Ciechocinek pentru a ne asculta şi a doua oară, nu sînt decît alte grăitoare dovezi că aşteptările au fost cu mult întrecute.

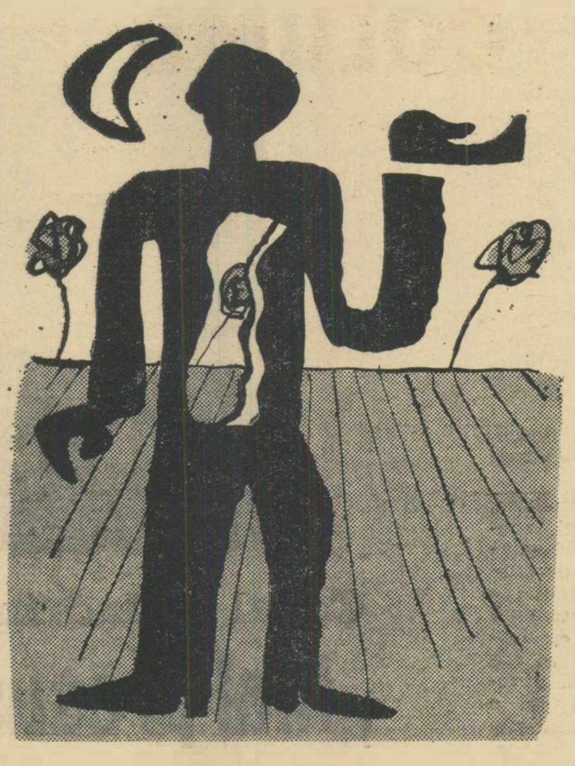
După un turneu de cinci zile în Republica Populară Polonă, cuvintele român şi madrigal erau pe buzele tuturor.

Cinste admirabilului colectiv coral, cinste aceluia care l-a condus cu mînă sigură la un asemenea succes.

Roxana COSTACHE

etc

Omul cu o deschizătură în trup

Petru Popescu, vorbind despre un confrate într-un amabil dialog găzduit de „Amfiteatru", ne oferă un titlu : „Într-un excelent poem, încă nepublicat, „Omul-fantă", e introdus un personaj cu o deschizătură în trup, în care intră tot universul..." Mărturisim cu sinceritate că de aici am pornit, cu dorința vie de a ajuta la închegarea unui colectiv de interpreți ai ipostazelor omului în poezia noastră de cea mai strictă modernitate, insuficient discutată și, mai ales, fals, atunci cînd e.

I

Omul a devenit pentru unii tineri poeți un univers liber, în care se mișcă asemenea unor exploratori. Nu există organ al omului neprivit cu ochi iscoditori de poet, necercetat, nepipăit în intimitate. Poezia are un profund caracter anatomic, fiind primul poet al lumii care a descoperit Oceanul Sîngelui și Arhipelagul Măruntaielor de Mijloc. Ecuatorul Diafragmei, care împarte omul în două emisfere : emisfera dorsală și emisfera omoplatopluscapitală.

II

Unele dimensiuni ale omului contemporan sînt stabilite, după o formulă originală, de Ovidiu Genaru. În prefața la volumul care i-a apărut în italienește, poetul și eseistul Carlo Amdattbanni, dovedind grave lacune, îl consideră pe Ovidiu Genaru un precursor al lui... Eugen Barbu. Firește, confuzia era făcută între Eugen Barbu (prozator mult prea cunoscut) și Ion Barbu. Organele în drept, pe viitor, e bine să țină seama de asemenea întîmplări și să ofere traducătorilor străini și date preliminarii despre scriitorii noștri.

Dar să facem cîteva incursiuni și în opera tînărului poet băcăuan. O. Genaru propune o viziune a lumii din punctul de vedere al melcilor (aici probabil vedea literatul italian influența lui Ion Barbu, care însă nu a mers atît de departe, cum se întîmplă cu toți elevii marilor maeștri). Citām, abandonînd comentariul : „Mă trezeam într-un corn de melc / și pipăiam soarele dimineața, / copil influențat de nori / păşteam caprele fără cîne / mulțumit că există o salcie-n pîrîu / înainte de toate. / Îmi sar caprele prin copilărie / ca lăcustele sub piele, / căcărezii de capră — deşert păscut / din care am băut laptele florilor".

Punctul culminant al poeziei lui Ovidiu Genaru este însă poezia „Exercițiu de liniște" cu subtitlul „Poem despre Nimeni și Nimic". Pînă acum este singura reușită în acest sens în poezia noastră. „Dincolo însă de acest Nimic, este Totul..." (B.P.T. Miclăuş — „Mult zgomot pentru nimic" — Influențe ale folclorului papuaș în teatrul lui Shakespeare — Referiri la alți autori moderni, F.I.F.A., 1959). „Bateria albastră fără un tînăr, / pianul cristalizat, / scaunele împachetate... etc. în ateliere nici un client, nimeni / nimeni, nimeni intrînd în restaurant / ud pînă la piele / și ascultînd orchestra". Într-adevăr, dincolo de toate acestea, e Totul...

Posteritatea va avea imaginea completă a omului, încît istoricii de mîine nu vor evita citarea în întregime a poemului „La iarbă verde". Anticipăm : „La iarbă verde e adorabil, / bem bere și mîncăm semințe de dovleac, / se văd zarurile jucătorilor de table / zuruind tot mai spre apus. / Iar legile cetății au rămas în cetate, / mergem cu picioarele în sus și nu cădem, / (Rețineți acest vers fundamental ! — n.n.) nu ne mai intră muștele-n ochi și în frișcă, / mergem fără cap prin natură, / (Spectacolul este sublim !) și ardem scorțișoară / să miroase cerul a rufe neîngăduite, / țipăm de sănătate și de fericire / după aceste puternice aventuri / (Doamne, ce aventuri !) pînă ziua se închide ermetic. / Plecăm, veselia, ziarele vechi, urmele / rămîn să le șteargă vîntul și ploaia. / O, ce frumos e la iarbă verde !"

Și se mai spune că noi nu știm să trăim. O, ce frumos e la iarbă verde !...

III

O foarte proaspătă încercare de autoportret care ne-a impresionat prin concizia lui : *Anais Ner — Autoportret*. Gură amară. Element de biografie : de mult a lăsat în urmă lanul cosit. Totuși, din acel trecut vin umbrele în chip de tauri și bizoni aspri (!). Firește, apariția lor nu este una gratuită : autoarea se lasă pradă (dar ce supliciu sublim !) umbrelor. E scurmată (una din umbre e cel puțin mistreț !), e ruptă în bucăți, este alungată. Adică tot ceea ce era trecător, sortit oricum morții... Prezentului îi rămîne întreg spiritul tăcut și fața sumbră, cu alte cuvinte — trup și obraz de carton. Îndemnul la prelungirea ființei spirituale (de carton) este impresionant: „Ia-l și agață în casă / decupat, într-o ramă de lemn / pereții să-i împodobească / c-un surîs monoton și solemn".

IV

Și încă un tînăr, taxat pe drept cuvînt „un polemist visător" : Vintilă Ivănceanu. Presupusul poet demonstrează (ah, dacă ar fi mulți ca el !) că se poate face poezie din orice. Un adulter părea pînă acum un fapt banal. Poemul „Adulter" (Ramuri-Povestea vorbei), consacrat ca antirăzboinic, debutează cu o extraordinară subtilizare a adulterului. Dar să rezumăm : O femeie naște un copil. Tatăl copilului : un zeu. Copilul reușește chiar de la apariție să-și spitalizeze mama (sau o altă femeie, pentru că aici iese la lumină marea perspicacitate a poetului ! — lasă neclară maternitatea...). Apoi, satisfăcut de acest prim succes, copilul dă lecții de violoncel rectorului Conservatorului mondial. Ideea este sublimă : propune înființarea unui asemenea conservator în care studenții să dea lecții profesorilor și chiar rectorului, fără discuție, un tip afon. După aceea, copilul dă cu piciorul într-un paralitic (cîtă imaginație !). Paraliticul dă cu piciorul într-o statuie (formidabil !). Statuia dă cu piciorul paznicului muzeului (copleșitor !). Iar paznicul, surprins, dă cu piciorul într-o... groapă, de unde și-l scoate prins într-un cufăr cu dubloni spanioli îngropați (în groapa goală!) de cardinalul din Ardeal, laolaltă cu leșurile ereticilor... Este de acum la mintea oricui că războiul, fundamentat în acest fel, poate fi veștejit cu ușurință mai departe. Reținem de aici, așadar, stilul în care apar azi copiii, originali de la început și foarte activi. Este de altfel explicația sigură și a existenței unor asemenea oameni plini de fantezie, autori de poezie modernă (din modestie, nu folosim majuscula).

Constantin DUICĂ

MUZICA ȘI DIALECTICA LAȚELOR

N-am fi crezut niciodată că între coardele vocale ale unui solist și vegetația sa craniană există o legătură atît de organică, dacă acum cîtva timp n-ar fi apărut, deja intrații în istorie, The Beatles.

Adevărul că aptitudinile artistice se măsoară cu lungimea lațelor ne-a fost demonstrat pe deplin vara aceasta prin apariția unei pleiade de dandy cîntăreți din Franța, a căror podoabă capilară a ajuns în scurt timp de pomină.

Primul din serie a fost Antoine, de profesie... student la politehnică, individualizat printr-o pereche de bluejeans cu petice cadrilate în genunchi și bocanci plini de noroi, dar mai ales printr-o claie de păr nedefrișat care-i depășește umerii și care ne facilitează mult tentativa de reconstituire a imaginii trubadurului troglodit. Cît despre unul din cîntecele sale ajunse notorii, acesta este un atac la adresa confraților săi Johnny Hallyday și Claude Francois, nu mai puțin impertinent decît întreaga sa conduită.

Dar iată că apare un Edouard al cărui păr se termină pe undeva pe la talie și care scoate un cîntec denumit **Elucubrațiile lui Edouard**, pastișe trase de... păr după **Coșmarurile lui Antoine.** Antoine ripostează dîndu-l în judecată pentru plagiat și discul lui Edouard este retras de pe piață. Dar Edouard nu se supără. El nu-i poartă pică lui Antoine și pentru a-i demonstra prietenia compune un cîntec în care printre altele spune : „Nu-ți fie frică Antoinette, vino sub pletele mele"... Mai mult, Edouard îi declară prietenia în diferite interviuri care i se iau, deși îi găsește rivalului său un singur defect : are... părul prea scurt...

Nici Hallyday nu rămîne impasibil mănușii aruncate și lansează, în momentul în care intrase în cel mai deplin anonimat, un cîntec de mare succes intitulat „Păr lung și minte scurtă" — unul din cele mai violente atacuri la adresa dandismului capilar.

S-ar părea că, prin aceasta, polemicile artistico-vegetaționale s-au epuizat. S-a definit cu această ocazie nu numai o nouă specie de cîntăreți, dar și o nouă specie de cîntece: cîntecele dialog, cîntecele polemice.

Și, recent, lovitura de teatru : se vorbește de un nou venit, unul care își tîrăște părul pe pămînt ca pe o trenă. Ceea ce este fără îndoială o bombă. Ei, acum să vă vedem, scumpilor, cum veți mai putea replica !

Între timp vameșii aeroporturilor și punctelor de frontieră măsoară lungimea părului tinerilor turiști și le fac inventarul banilor din buzunar. Deocamdată este vorba numai de turiști. În cazul artiștilor, lungimea părului este măsura directă a talentului lor. Frumoasă dialectică, nu ?

V. MARINESCU

INTERESANT DE CUNOSCUT!

CAMERA CLIMATICĂ. Se știe că bolnavii în general, dar reumaticii și cardio-vascularii în special, au o anumită sensibilitate la modificările atmosferice.

Recent s-a construit o cameră climatică : nu e vorba decît de o „presă“ în care se pot varia și controla temperatura, umiditatea, presiunea atmosferică, putîndu-se reproduce succesiv climatul asemănător celui de la munte, de la oraș, de la mare, apreciindu-se în același timp care mediu este mai convenabil pentru pacientul care stă tot timpul experienței în „camera“ respectivă.

Astfel se poate alege științific și se poate recomanda bolnavului locul cel mai bun unde poate locui.

FUMATUL ȘI POLUAREA ATMOSFERICĂ înlesnesc în aceeași măsură apariția cancerului. La Londra s-a făcut o experiență importantă. S-a badijonat pielea la două grupuri de șoareci : la unii cu acetonă și cu substanțe din tutunul fumat, iar la celălalt grup cu acetonă și particule din aerul Londrei. În ambele cazuri au apărut un număr important de tumori, dar proporția cea mai mare s-a găsit la un al 3-lea grup de șoareci care primiseră ambele preparate. Se consideră astfel că aerul poluat și produsele apărute de la fumători au o acțiune cancerigenă care se intensifică reciproc.

UN „STIMULATOR“ pentru inimile insuficiente, care funcționează fără curent electric exterior, fiind plasat la pieptul bolnavului, a fost prezentat recent la o expoziție.

Contracția normală a inimii exercită o presiune asupra unui pistol piezoelectric, adică furnizează curent electric care este înmagazinat într-un condensator. Apoi un generator de impulsuri electrice utilizează electricitatea stocată pentru a pune în funcțiune electrozii ce sînt plasați în musculatura cardiacă. Dacă pulsul inimii se rărește sau se oprește, un masaj manual ușor face ca „stimulatorul“ să intre în funcțiune.

Dr. Gh. BUNGHEZ

Fața-n fața cu memoria

A. Lui Leonardo da Vinci i-a dedicat o carte :

1) Paul Valéry
2) Merejkovski
3) Irving Stone

B. „Iazul cu pod“, una din primele pînze impresioniste aparține lui :

1) Signac
2) Sisley
3) Seurat

C. Primul medic atestat de istorie este :

1) Esculap
2) Hipocrat
3) Asclepios

D. Termenul de estetică e folosit pentru prima dată în accepția sa modernă de către:

1) Aristotel
2) Baumgarten
3) Hegel

A : 1 și 2 ; B : nici unul — este a lui Manet. C : 1=3 ; D : 2.

OUL LUI COLUMB

Una din dificultățile chimiștilor a constat adesea nu atît în descoperirea unui element nou, cît în evitarea confundării lui cu altele, deja descoperite sau probabile — în lumina tabelului lui Mendeleev. Șase decenii au fost necesare ca să se constate că niobiul și tantalul sînt două elemente diferite. Nu a fost singurul caz. Magnezia (magnesia alba) și piroluzita (magnesia nigra) au fost confundate pînă la începutul secolului XIX. Abia chimistul englez H. Davy a bănuit în magnesia alba existența unui metal pe care l-a denumit „magnium“. La rîndul său, Bergman, pornind de la magnesia nigra, a izolat un element pe care l-a botezat „magnesium“. Confuzia a crescut atunci cînd, în 1829, Bussy a separat în sfîrșit metalul presupus de Davy în magnesia alba și l-a numit... tot magnesium. Era albă ori neagră ? Toate s-au rezolvat foarte simplu : Bergman și-a rebotezat descoperirea „magnesiu“.

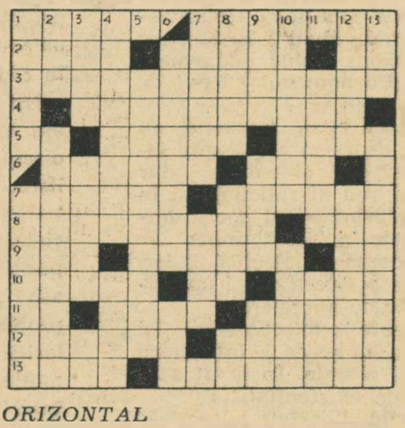
★

Literatura și filmele au izbutit să ne creeze într-o oarecare măsură imaginea a ceea ce trebuie să fi fost șarja cavaleriei grele din evul mediu. Singura corespondență printre mijloacele militare moderne ne-o oferă unitățile blindate de tancuri. Comparația nu e chiar atît de depărtată cum ar putea să pară. Prelucrarea greoaie a fierului în evul mediu, numeroasele operații prin care trebuia să treacă pînă ce acesta se transforma în armură ori spadă, costul ridicat al mîinii de lucru, urcau prețul armamentului complet al unui cavaler la sume fabuloase. Se apreciază că în secolul XIII dotarea unui cavaler, a pajului și calului său echivalau cu costul unui tanc greu folosit în cel de al doilea război mondial.

★

Puțini cunosc denumirile elementelor pe dinafară și chiar cînd le citesc pe tabela lui Mendeleev nu-și pun de obicei întrebări asupra originii denumirii lor. Unele par simplu de explicat : americiu, californiu, mendeleviu, fermiu, curiu, europiu. Este destul de greu de bănuit însă că **aluminiu** își trage numele din latinescul **alumen**, ceea ce înseamnă : substanță cu gust astringent. Alte elemente poartă pur și simplu numele... unor elemente cu totul diferite de ele : **molibdenul** provine din grecescul **molybdos**, care înseamnă plumb, iar **platina** din spaniolul **plata**, care înseamnă argint. Aceeași comparație a dus uneori la denumiri diferite : **actiniul** derivă din grecescul **aktis**, iar **radiul** din latinescul **radius.** Ambele cuvinte înseamnă însă rază. **Bismutul**, inițial se chema weise masse (masă albă). Minerii i-au spus wismut. Prin latinizare a devenit bismut. Dar și **borul** își datorează denumirea unui cuvînt care înseamnă alb : **bawarq** în arabă sau **burah** în persană. Ar fi greu de crezut că unele elemente pot fi comparate cu spiridușii. Dar **cobaltul** are la origine cuvîntul grecesc **kobolos**, iar **nichelul** — germanul **nickel,** amîndouă însemnînd spiriduș. **Ytriul** a fost descoperit în 1843. **Yterbiul** în 1905 — amîndouă însă își datorează numele orașului Ytterby din Suedia.

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

ORIZONTAL

1. *L-a pețit fără EL ! — Spirală brută !*
2. *După ceas — Casa zeițelor ! — Alergător fără cap !*
3. *Litere amestecate și pe urmă încîrligate.*
4. *Liana !*
5. *„Și“ — Cercuri de nisip ! — Fata cu ulciorul !*
6. *De casă — Se strîmbă frumos.*
7. *Papagal pestriț ! — Băi !*
8. *Repetată — Un pic la ochi !*
9. *Fluiere lipite — Pufăie fără rost în rost ! — Constantă.*
10. *A mînia — S-a sfîrșit cu un dans ! — Atenție confirmată !*
11. *Simbol — Toma !... — Din Elada.*
12. *Pete rele — Jocul nostru !*
13. *Prin pești ! — Cartofori vechi !*

VERTICAL

1. *Stafide rare, dar stricate ! — Pahiderm de comedie !*
2. *Corb la corb și-a scos un ochi ! — Merg la apă.*
3. *Minus — Ei — Pămînt.*
4. *Pușcaș — Păsări periodice !*
5. *Animale stranii.*
6. *Se plimbă cu rost pe punte. — Fată.*
7. *Fintînă cu fată ! — Casă asiatică.*
8. *S-a zis cu ele ! — Băutură în oală ! — Gogu Teodorescu.*
9. *Joc, tot de-al nostru ! — Țesătură de mătase — Unități terestre !*
10. *Cu rost mare ! — Cameră, dar nu spun de cînd !*
11. *Cu mireasmă și cu băutură ! — Marfă veche !*
12. *Alergător mic ! — Un ins zburător, dar rutinat !*
13. *Teu ! — Coborîri la orizont !*

ERATĂ

Din pricina unor greșeli de tipar, la Concursul nostru de jocuri distractive **publicat în numărul de pe luna august al revistei s-au strecurat cîteva erori. Aceste greșeli nu au fost „intenționate“, cum au vrut să creadă unii dintre participanți, care de altfel ne-au trimis soluțiile corecte. Facem mai jos cuvenitele îndreptări.**

— la careul Aventuri de vacanță :
a) rîndul 3, coloana 11, trebuie marcat punct negru.
b) la definițiile de la 2 orizontal după Cabană acră **urmează linie despărțitoare, iar definiția** Pictor de munte **se va citi corect** Picior de munte.

— la careul Gaudeamus Igitur :
a) punctul negru de la rîndul 12, coloana 3, trebuie deplasat la rîndul 12, coloana 4.
b) Definiția de la 2 orizontal Răspuns de nota 5 **se va citi corect** Răspunsuri de nota 5.

— Punctajul monoverbului este de 7 și nu 11 puncte. Întrucît mai mulți dintre participanții la concurs au evitat să ne trimită dezlegările lor, luînd aceste greșeli drept „invenții rebusistice“ și pentru a le da posibilitatea să poată participa la concursul nostru, anunțăm că termenul pînă la care se pot primi soluțiile a fost prelungit pînă la data de 15 octombrie, a.c. inclusiv.

Străbătînd „Valea Morții“

Death Valley este una din cele mai aride și mai înspăimîntătoare regiuni din lume. Situată în vestul S.U.A., se întinde pe o lungime de 150 kilometri și are o lățime care variază între 7—25 kilometri. Solul este acoperit de sare și pămînt uscat. Temperatura atinge aici 90° C, iar la umbră deseori s-au înregistrat 50° C. „Valea Morții“, cum e denumită pe drept, a fost descoperită în 1849 de către „căutătorii de aur“. De aproape 50 de ani însă picior de om nu i-a străbătut întinderile. Și iată că această vale, care poate dobori orice ființă omenească într-o jumătate de zi, a fost traversată pe jos de francezul Jean Pierre Marquant.

În realizarea acestei călătorii, Marquant a fost ajutat de doi prieteni care l-au aprovizionat zilnic cu apă, cu ajutorul unui camion. Întîlnirile aveau loc în puncte stabilite înainte. De asemenea, pentru a se apăra împotriva soarelui el a folosit o pălărie cu boruri largi și o umbrelă. În sfîrșit, a evitat uscarea gurii mestecînd în continuu un tifon ud, procedeu pe care l-a descoperit cînd a străbătut 1500 kilometri prin Sahara. Realizînd o astfel de performanță, desigur că fiecare zi, fiecare kilometru l-a pus pe călător în fața unor greutăți și întîmplări neobișnuite. Între acestea se numără atît de istovitoarea traversare a „terenului de golf al diavolului“. Această porțiune de drum reprezintă o întindere al cărei sol e format dintr-o amestecătură de sare și noroi uscat, care datorită eroziunii vînturilor a luat forma unor roci extrem de ascuțite. Anul trecut, cu prilejul unei călătorii de explorare, o pereche de bascheți au devenit inutilizabili în trei ore. Acum însă solul era mai puțin aspru și rocile ascuțite se spărgeau sub tălpi. Căldura era însă insuportabilă și la aceasta trebuie adăugată imposibilitatea de a găsi un loc pentru odihnă. Sarea neagră răspîndea aceeași căldură fantastică și a trebuit ca din 10 în 10 minute să-și ude picioarele cu apă. Clipele cele mai grele le-a trăit cînd a străbătut o mlaștină sărată, lungă de 12 kilometri. Ajuns în regiunea numită Marea Moartă, hotărî să o traverseze în diagonală. Intră astfel într-o apă sărată și clocotită care, pătrunzîndu-i prin încălțăminte, îi arde picioarele rănite provocîndu-i dureri groaznice. Deodată simte că picioarele i se scufundă. Sarea se întărește în jurul lor. Strîngînd din dinți începe să alerge spre mal. Cu o ultimă sforțare ajunge la țărm însă nici aici nu-i mai bine : rocile ascuțite pătrund prin încălțămintea ruptă, provocîndu-i alte dureri. Din nou folosește apa pentru a-și uda picioarele. Încearcă să se odihnească dar pămîntul arde. Temperatura indică 50° la umbră. Se mișcă din ce în ce mai greu. Încearcă să ia o gură de apă dar și aceasta era fierbinte, arzîndu-i buzele. Apariția prietenilor este salvatoare. Marquant consideră această zi ca cea mai grea din toată călătoria. După această zi drumul îl duce printr-o regiune mlăștinoasă, cu coline de cenușă și tufișuri spinoase, cu care călătoria se apropie de sfîrșit. Amintindu-și de greutățile prin care a trecut, Marquant a declarat că și-a realizat un vechi vis, dar, a adăugat el, „supraviețuirea mea este miraculoasă și nu recomand nimănui să încerce să mă imite“.

C. CARBARAU

POZIŢII ŞI OPOZIŢII

EMOŢIA — barometrul unic al aprecierii ?

„...aprecierea morală a atitudinilor diferite ale oamenilor sau caracterul lor nu sînt altceva decît o *reacţie emoţională a societăţii* (subl. ns.) la împrejurările plăcute sau triste, care pornesc de la felul diferit al acţiunii sau caracterelor". (Moritz Schlick — „Problems of Ethics", New York). Aceasta şi alte asemenea teze ce se vor cu o valabilitate generală în explicarea fenomenelor de ordin etic constituie esenţa tendinţei emotiviste. Negînd orice acţiune a determinismului în lumea fenomenelor sociale — şi deci şi pe terenul eticii — emotiviştii deschid larg porţile înţelegerii idealiste atît a naturii acestor fenomene cît şi a mobilurilor declanşării şi acţiunii lor.

Una din denaturările cele mai frecvente este şi aceea referitoare la înţelegerea aprecierii morale. De cele mai multe ori se substituie criteriului obiectiv de apreciere morală, fie criteriul psihologic, conform căruia actul de evaluare etică rezultă din raportarea faptului, a comportării, la caracterul psihic al fiecăruia, acelaşi act de apreciere variind deci de la individ la individ, fie prin susţinerea şi promovarea principiului autodeterminării voinţei, care exclude, — susţin în mod eronat autorii acestei tendinţe — orice legătură a aprecierii etice cu vreo condiţie externă.

Adepţii tendinţei îşi propun depăşirea impasurilor în care a intrat etica burgheză contemporană prin punerea emoţiei în „adevărata ei valoare". Emoţia este adevăratul barometru cu care înregistrăm un act moral şi tot ea este aceea la care trebuie să raportăm un fapt ce trebuie apreciat. Deci, un element al afectivităţii, individual, este investit de emotivişti cu prerogative care pot şi trebuie să facă abstracţie de elementul raţional. Un act al aprecierii, al trăirii subiective, este socotit cauza adevăratelor aprecieri şi acţiuni ale individului şi colectivităţii.

După Moore — unul dintre emotiviştii mai cunoscuţi — „Acţiunea este justă atunci cînd nici o altă acţiune care ar putea fi săvîrşită în locul ei de persoana care ar acţiona n-ar putea avea rezultate interne mai bune, în acelaşi timp acţiunea este *nejustă* numai atunci cînd persoana care acţionează putea să săvîrşească în locul ei cîteva acţiuni al căror rezultat comun ar putea fi *intern* mai bun" (Moore — „Ethics", London, pag. 61). Criteriul aprecierii ar fi deci în noi, în persoana individului.

În ultimă instanţă, reprezentanţii emotivişti — împingînd la extrem interpretarea indeterministă — ajung să reducă procesul aprecierii la emoţia unui singur individ. Solipsismul etic astfel susţinut duce la un relativism fatal. De vreme ce totul se raportează la emoţia individului, iar indivizii sînt diferiţi ca temperamente şi caractere, în aprecierea etică nu se poate stabili o legătură mai mult sau mai puţin generală, constantă. Concluzia eronată a raţionamentului, formal corect, rezultă din premisa falsă de la care se pleacă : cauza, criteriul aprecierii se află în noi înşine, în subiectivitatea noastră.

Ca toţi neopozitiviştii, emotiviştii rup aprecierile de baza lor obiectivă, resping caracterul istoric-social al aprecierii, încearcă să sape o prăpastie între aprecierile şi convingerile oamenilor. Influenţa aprecierilor morale se exprimă, după ei, doar cu ajutorul cuvintelor, sunetelor, independent de conţinutul lor. Aprecierile morale nu ar fi deci în accepţiunea emotiviştilor contemporani decît impulsuri iraţionale care nu exprimă nimic despre starea raţiunii şi a sufletului uman. „Imperativele sînt — scrie Reichenbach, unul dintre continuatorii tendinţei emotiviste — o exprimare lingvistică pe care noi o folosim cu tendinţa de a influenţa o altă persoană, de a impune să facă ceea ce noi dorim" (The rise of Scientific Philosophy, pag. 281).

Dacă cu decenii înainte Durkheim şi Bouglé făceau o clară distincţie între judecăţile existenţiale şi judecăţile de valoare, arătînd că acestea din urmă nu se reduc doar la preferinţe subiective... tocmai judecata contrară este cea pe care o formulează în zilele noastre St. Popper (St. Popper, „Sources of Value", pag. 169).

Într-o manieră asemănătoare, G. William, vorbind de etica subiectivă a cetăţeanului mediu, susţine că aceasta se bazează pe „anumite judecăţi de valoare spontane, cu caracter subconştient, ce se opun în mod emoţional relativismului etic, hedonistic, individual" (Subjective Ethics and the subconscious value judgement of the average citizen, „Phenomenolo. Res., 25, nr. 1, 1964, p. 201—207).

Cum se ştie, în concepţia etică marxistă nu este exclus rolul pe care îl are în actul aprecierii morale afectivitatea şi deci şi emoţia, dar aprecierea este privită ca rod al raţionalului în corelare cu afectivul. Determinismul social implică toate aceste aspecte în interacţiunea lor organică, în întrepătrunderea dialectică a lor. Numai strînsa îmbinare a acestora oferă un criteriu cu adevărat ştiinţific de apreciere.

O altă direcţie spre care subiectivismul îşi împinge tentaculele sale este aceea a înţelegerii personalităţii, a libertăţii morale. În acest sens se afirmă cu putere şcoala existenţialistă.

Operînd cu categoriile de „libertate autentică" şi „libertate neautentică", unii existenţialişti teoretizează o prăpastie între aşa-zisa libertate „autentică", prin care ei înţeleg o libertate „purificată" de exterior, de necesitatea obiectiv determinată şi libertatea „neautentică", prin care ei înţeleg faza în care libertatea este limitată, îngrădită de necesitate. Libertatea omului ar fi, în concepţia existenţialistă, „o fiinţă fără esenţă".

Pentru Gabriel Marcel, de pildă, existenţa umană este caracterizată prin tragism, omul contemporan trăieşte o permanentă primejdie, viaţa pămîntească este vidă de valoare şi numai cuvîntul „moarte" mai păstrează pentru om o doză de „fascinaţie". Ca atare, credinţa într-o viaţă imaginară dincolo de moarte este singura cu adevărat valoroasă.

Subiectivizarea extremă a libertăţii pe care o fundează concepţia existenţialistă în înţelegerea raportului libertate-necesitate este clar exprimată în enunţul lor categoric că situaţia omului în societate, apartenenţa lui de clasă, nivelul material şi cultural, profilul lui spiritual depind întrutotul numai de voinţa liberă a individului.

Între punctele de vedere ale diferiţilor cunoscuţi reprezentanţi ai şcolii existenţialiste există neîndoios diferenţe mai mult sau mai puţin sensibile. De la concepţia profund reacţionară a lui Kierkegaard sau Jaspers şi pînă la cea a lui Sartre sau Simone de Beauvoir există, indubitabil, o distanţă, aceştia din urmă, şi în special Sartre, vădind în ultimii ani o orientare mult mai lucidă, mai realistă în abordarea problemelor etice.

Este interesant de remarcat că azi tot mai mulţi teoreticieni burghezi recunosc, mai mult sau mai puţin deschis, fenomenul înăbuşirii libertăţii persoanei în societatea capitalistă din zilele noastre. Legînd aceasta de fenomenul înstrăinării omului în capitalism, aceştia recunosc existenţa fenomenelor de dezorganizare psiho-sociale, de depersonalizare, de pesimism etc.

Recunoscînd acestea, autorii burghezi nu ajung însă să formuleze propuneri care să vizeze relaţiile capitaliste în esenţă, în vederea depăşirii impasului etic în care se află.

Reflectînd asupra cauzelor care generează o dezvoltare incompletă sau chiar denaturată a personalităţii umane în capitalism, care conduc la pierderea identităţii individuale a personalităţii umane, se ajunge, direct sau pe ocolite, la identificarea acestor cauze cu revoluţia tehnico-industrială, care este privită drept cauză omniprezentă a îngrădirii libertăţii umane.

Sociologul american Gerson, motivîndu-şi această concluzie, scrie că revoluţia tehnico-industrială „...a impus... controale rigide asupra comportării umane" fie în reorganizarea birocratică, fie în etica freudistă. „Cînd munca a devenit o marfă reglementată în mod mecanic, omul a pierdut o parte din el însuşi... el a devenit înstrăinat" (Alienation in Mass Society Some Causes and Responses. In Sociological and Social Res. Arch., vol. 49, january 1965, nr. 1, pag. 146). Evident, concluzia este eronată. Nu într-un factor al civilizaţiei trebuie căutată cauza înstrăinării prezentă în capitalism, ci în relaţiile de producţie bazate pe proprietatea privată asupra mijloacelor de producţie, în legile obiective care acţionează cu o forţă implacabilă în capitalism.

Nu este greu de observat — chiar dacă noi am inserat chiar fugitiv unele teze ale acestor orientări — că atît emotiviştii cît şi existenţialiştii, încercînd o explicare *sui generis* a poziţiei şi posibilităţii de afirmare a omului în societate, a „exteriorizării" sale etc., rămîn pe o poziţie idealist-metafizică. Deşi se vor originale, atît prin unghiul de investigare a omului şi a problematicii sale cît şi prin terminologia folosită, tezele lor converg spre postularea supremaţiei voinţei libere, a „liberului plac". Hiatul între raţional şi iraţional şi victoria acestuia din urmă apar ca un corolar al premiselor de la care pleacă şi al soluţiilor la care se ajunge.

M. VOICULESCU

Colţul de narval

(*Urmare din pag. a 8-a*)

— Uite, uite ! strigă mecanicul Jan.

— Un narval ! exclamă şi Mihai, în culmea uimirii. Dar narvalii trăiesc în apele Groenlandei, doctore...

— Exact !

Scurtu îl privi triumfător. Lîngă şalupă înota alene un narval mascul, cu incisivul stîng de peste 2 metri, ca o suliţă de fildeş în care părea înfipt trupul său mătăhălos. I se zăreau pînă şi ochii, mici, vioi, cu reflexe întunecate.

— Lui îi voi „gîdila" centrul agresivităţii, anunţă doctorul. Aceasta pentru că narvalii se numără printre cele mai paşnice cetacee... Vreau să constaţi cu ochii dumitale transformarea...

Narvalul făcu o săritură înaltă, arcuindu-şi turbat corpul pestriţ, apoi se îndreptă, imens, către şalupă. O izbitură violentă în bordul stîng zgudui întreaga ambarcaţiune. Mihai se clătină şi căzu pe spate în valuri.

— Ce faci ? strigă Scurtu de pe şalupa care se depărta. Mecanic, opreşte ! Opreşte, Jane, că... Staaai !

O nouă izbitură, şi mai puternică, îi smulse din mîini aparatul, care sclipi rece în soare şi se cufundă în adîncuri.

— Aaaa ! ţipă doctorul. Am scăpat aparatul conectat !...

Mihai înota în spatele şalupei. Hainele, ude, îl împiedicau.

— Aruncaţi-i colacul ! strigă Jan. Repede !

Scurtu îşi pierduse cumpătul. Colacul de salvare era lîngă el şi nu-l vedea. Narvalul, aflat încă în legătură cu aparatul de pe fundul mării, devenea din ce în ce mai agresiv. Sus, între cer şi apă, ţipa un stol de pescăruşi.

— Ajutooor !...

Strigase Mihai. Narvalul înota către el. De pe şalupă, cei doi vedeau silueta cetaceului, cu colţul uriaş îndreptat spre victimă. Biologul se cufundă disperat. Narvalul trecu vijelios peste el, apoi făcu o întoarcere bruscă şi se năpusti din nou, sforăind de enervare. Tocmai atunci o umbră lungă se ivi între el şi Mihai. Urmă o vînzoleală aprigă, valurile se zbătură însîngerate, două trupuri vînjoase se încleştară într-o supremă încordare. Apoi, deasupra apei, apăru cu burta în sus Corky. Narvalul se căznea să-şi scoată din el colţul, care-i străbătuse pieptul dintr-o parte în alta...

Înainte de a-şi pierde cunoştinţa, Mihai mai avu timp să vadă şalupa apropiindu-se în viteză cu spatele, apoi paletele elicei care sfîrtecară, lacome, narvalul. Dar toate astea şi le aminti mai tîrziu, la spital, unde veni şi Scurtu să-i ceară iertare, promiţîndu-i colaborarea şi dăruindu-i colţul acela alb, ca o suliţă răsucită în jurul axei...

★

Vreţi să ştiţi şi cum a ajuns narvalul în Marea Neagră ? N-am să vă pot spune ; e, deocamdată, un secret al lui Mihai, al doctorului Scurtu şi al meu... Dar, chiar dacă nu vi-l voi destăinui eu altădată, sînt sigur că tot îl veţi afla cindva...

Dragomir HOROMNEA

Aspect de la cel de-al VIII-lea Festival al păcii și prieteniei tineretului și studenților din Japonia.

TINERETUL UNIVERSITAR ÎN LUMEA CONTEMPORANĂ

Sub auspiciile U. N. E. S. C. O. s-a desfășurat la București, între 30 august și 3 septembrie, reuniunea internațională de experți care a avut ca temă „Educația tineretului universitar în spiritul idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare". Reuniunea, organizată și inițiată de către Comisia națională română pentru U.N.E.S.C.O., la care au participat experți și observatori din 18 țări europene, constituie o manifestare importantă în cadrul programului multilateral elaborat de U.N.E.S.C.O. pentru promovarea în rîndul tineretului a ideilor nobile ale păcii și progresului social. Oaspeții au fost salutați de acad. prof. Gheorghe Mihoc, rectorul Universității din București, în numele Comisiei naționale române pentru U.N.E.S.C.O., și de prof. dr. docent Jean Livescu, adjunct al ministrului învățămîntului, în numele conducerii Ministerului Învățămîntului. Reprezentantul directorului general al U.N.E.S.C.O., René Maheu, d-ra Nicole Friderich, a apreciat în mod deosebit importanța reuniunii, arătînd că „studiul măsurilor destinate a contribui la punerea în practică a Declarației privind promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare răspunde misiunii încredințate U.N.E.S.C.O. prin actul său constitutiv — de a sădi în spiritul oamenilor ideile apărării păcii".

REUNIUNEA UNESCO DE LA BUCUREȘTI

În cadrul reuniunii, prof. dr. docent Alexandru Roșca a prezentat raportul „Universitatea în lumea actuală". Subliniind că „marile probleme ale lumii contemporane, printre care și problema păcii, apar ca un imperativ categoric care afectează egal universitatea" — expertul român a arătat că „universitatea devine în zilele noastre nu numai un laborator în care se formează competențele profesionale, ci și o școală a civismului, capabilă să inoculeze tineretului, în afară de formarea sa profesională, un ideal de pace, de dreptate și de prietenie.

Expertul francez, prof. Henri Roussel, de la Universitatea din Lille, a prezentat raportul „Rolul universităților în formarea conștiinței civice". Definind noțiunea de „civism" în strînsă legătură cu politica, vorbitorul a arătat: „Unul din scopurile esențiale ale învățămîntului superior este de a pregăti studentul pentru a juca în societate, la un nivel ridicat, rolul cel mai eficace în profesiunea pe care o va exercita. Regăsim aici, sub o altă formă, însăși noțiunea de civism..."

Pe baza rapoartelor prezentate, participanții la reuniune au abordat o serie de probleme privind educația tineretului universitar în scopul elaborării unor măsuri menite să contribuie la aplicarea în viață a principiilor „Declarației privind promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare" — declarație care, după cum se știe, a fost adoptată din inițiativa României la ultima sesiune a Adunării Generale a O.N.U. De asemenea, experții prezenți la reuniune au subliniat necesitatea realizării unei sinteze armonioase între cultura umanistă și pregătirea științifică a studenților.

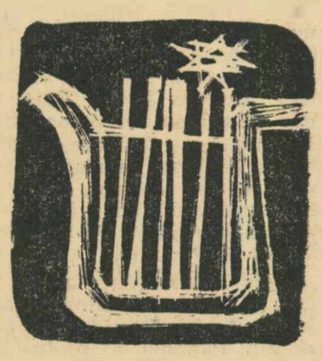
Spiritul nobil care a animat pe participanții la reuniune în discutarea problemelor legate de viitorul tinerei generații a demonstrat interesul major acordat în cadrul societății contemporane educării tineretului în spiritul ideilor scumpe omenirii — de pace și progres social.

„Noi pregătim lumea de mîine, o lume de pace și prosperitate — a spus în cuvîntul de închidere a reuniunii prof. dr. docent Jean Livescu, vicepreședinte ale Comisiei naționale române pentru U.N.E.S.C.O., adjunct al ministrului învățămîntului. Lumea contemporană va putea realiza acest țel nobil numai printr-o mai bună cooperare între popoare, o mai bună cunoaștere reciprocă, prin respectul față de om, pentru că noi sîntem toți aproape unii de alții, indiferent de locul geografic în care ne aflăm — ca și prin recunoașterea dreptului fiecărei națiuni de a-și organiza viața socială după propriile sale tradiții și voință... Fiecare dintre noi trebuie să-și educe astfel conștiința încît să fie la înălțimea acestei misiuni: în calitate de educatori avem sarcina de a forma o tînără generație utilă atît patriei cît și umanității".

Gh. NIȚU

Lauri pentru muzica românească

Se poate spune că nu există concurs internațional important care să nu fi fost cîștigat de un român. Astfel, cele de la Salzburg, Viena, Geneva, Amsterdam, Berlin au fost cîștigate de Dan Iordăchescu, cele de la Rio de Janeiro și Toulouse de Ludovic Spiess, iar cele de la Birmingham și Geneva de Aurelian Octav Popa. Bineînțeles că această suită de rezultate excepționale a fost posibilă numai datorită înaltei școli muzicale din România. Întrebîndu-l pe Aurelian Octav Popa, proaspătul posesor al premiului I al concursului de instrumente de suflat din Anglia, care au fost factorii victoriei sale, el ne-a declarat: „În cea mai mare măsură datorez succesul maestrului meu de la Conservator, Dumitru Ungureanu, cu care continui să mă sfătuiesc și să lucrez chiar acum după patru ani de la absolvire". Tot mai mulți profesori și interpreți români de prestigiu sînt invitați ca membri în juriu la diversele mari concursuri. Arta Florescu îmbină arta interpretativă cu cea didactică și își imparte timpul între lungi turnee în străinătate și munca în calitate de șefă de catedră la Conservator. Ca o consecință a acestei prestigioase activități, ea a făcut parte din juriul concursurilor de la Toulouse, Moscova, București etc. Tot ca o recunoaștere a înaltei

valori artistice, Valentin Gheorghiu a fost invitat în juriul marelui concurs internațional din Canada. Din rîndurile studenților noștri se desprind personalități care au devenit încă de pe acum notorii pe arena internațională: Marina Krilovici este posesoarea a 3 medalii de aur obținute la București și Bruxelles. De cîtva timp în presă apar tot mai des vești despre deosebitele succese ale organistului și clavecinistului român Mihai Rădulescu; aflat la studii la Viena ca bursier al statului austriac, el susține o bogată activitate concertistică. La Geneva, Salzburg, Passau și Brescia studentul român a întrunit sufragiile unanime, specialiștii considerîndu-l o mare speranță. „Mihai Rădulescu — un vrăjitor al partiturii". „Succesul organistului Mihai Rădulescu a fost copleșitor". Datorită deosebitei sale erudiții muzicale a fost invitat de Editura muzicală din Brescia să se ocupe de tipărirea a 20 de volume de orgă, dintre care mai multe au și apărut.

Iată dar că arta interpretativă românească, prin marile sale personalități, contribuie la creșterea necontenită a prestigiului de care se bucură țara noastră pe arena internațională.

Cristian MIHAILESCU

ECOURI

● Studenți angolezi care învață în diferite țări ale lumii sau reprezentanți ai acestora s-au întîlnit zilele trecute la Brazzaville în cadrul Congresului extraordinar de constituire a Uniunii studenților din Angola. Participanții la congres au dezbătut, după cum a declarat Laurenco Casimiro, președintele noii organizații, probleme legate de participarea studenților angolezi la lupta poporului din această țară pentru eliberarea de sub jugul colonialiștilor portughezi. Comunicatul dat publicității cu privire la desfășurarea lucrărilor congresului menționează că participanții au adresat un apel către toți studenții angolezi care studiază peste hotare să sprijine activ lupta armată pentru eliberarea țării lor.

● Numeroși studenți cad pe baricadele luptei împotriva colonialismului, pentru independență națională. În Aden și pe teritoriile Arabiei de sud acțiunile desfășurate de partizani șubrezesc tot mai mult pozițiile britanice în această parte a lumii. Acțiunilor desfășurate de partizani li se adaugă numeroase demonstrații în care populația din aceste teritorii protestează împotriva planurilor colonialiste britanice de a-și perpetua dominația asupra acestei regiuni. Recent la Seiyun, capitala statului Kathiri din Adenul de est, a avut loc o manifestație împotriva vizitării statului de către înaltul comisar britanic Richard Turnbull. 4 studenți au fost uciși în timpul manifestației. Studenții din Seiyun au declarat o grevă de protest condamnînd acest act samavolnic.

● Autoritățile panameze intensifică represiunile față de elementele democratice. Astfel, cu cîteva luni în urmă Juan Antonio Navas Pajaro, lider al studenților democrați din Panama, a fost arestat de poliție. În cursul interogatoriilor el a fost torturat, iar ulterior cadavrul său a fost găsit la aproximativ 70 km. de Ciudad de Panama.

Lupta studenților a avut ecou și în rîndul altor organizații. Astfel, Partidul popular din Panama a protestat împotriva represiunilor la care sînt supuse elementele democratice din țară de către autorități. Acuzînd poliția de a fi asasinat pe studentul Pajaro, tînărul patriot care a luptat pentru libertatea țării sale, Partidul popular cheamă toți muncitorii și întreg poporul panamez să sprijine lupta studenților, să intensifice lupta împotriva încercărilor de aservire a Republicii Panama intereselor marilor monopoluri străine.

● Condițiile vitrege în care Universitatea din Medellin, departamentul Antioquia (Columbia) își desfășoară activitatea, refuzul guvernului de a acorda ajutor financiar acestei instituții și în general educației au determinat pe cei 7 000 de studenți ai universității să declare grevă. Sub presiunea greviștilor, autoritățile au promis alocații suplimentare pentru învățămînt, însă acestea au fost considerate nesatisfăcătoare de către studenți. Refuzînd jumătățile de măsură ale guvernului, studenții și-au continuat greva. În fața acestei situații, autoritățile s-au văzut nevoite să constituie o comisie parlamentară care să studieze posibilitățile de a pune capăt tensiunii din învățămîntul superior columbian.

Pe Avenina de José Antonio, centrul comercial și al localurilor de noapte din capitala Spaniei

jurnal din SPANIA

Așadar, am pornit. Douăzeci și doi de români — fotbaliști, antrenori, un doctor și... un ziarist — am pornit spre țara lui Don Quijotte și a lui Gento pentru a participa la Campionatele europene studențești de fotbal.

După ce admirăm crestele Făgărașilor și pusta ungară, zburăm deasupra cîmpiilor mănoase ale Austriei, acoperite de un verde crud, suculent, și brăzdate de rețeaua drumurilor ca o tăbliță de școlar. La aterizarea în prima escală vedem mai de aproape atît de cîntata pădure vieneză și iată-ne pe primul aeroport străin. Dăm ceasurile cu cîte o oră în urmă (nu le vom mai schimba pînă la întoarcere), trimitem cîte o vedere în țară și... din nou la drum.

...Peste șapte ore, după o întrerupere cam lungă la Bruxelles, aveam să descindem în Paris, prin aeroportul „De Bourget". Seara ne absorb și pe noi fluviile de pietoni de pe marile bulevarde pariziene. Pe Champs Elysées și în Place de la Concorde, Boulevard des Capucines și pe Boulevard des Italiens, pe Haussmann, Montmartre sau Pereire orbitoarele reclame multicolore, șuvoaiele neîntrerupte de mașini înșiruite pe cincișase culoare, mesele cofetăriilor, așezate pe trotuare, firmele luminoase ale magazinelor și localurilor de noapte — ne oferă la tot pasul dovezi concrete ale temeiniciei uneia dintre maximele maestrului Mușatescu, care spune că Parisul își ține zilele cu nopți. (Evident, a doua zi, și apoi din nou peste două săptămîni, la întoarcere, aveam să cunoaștem nemijlocit și ceea ce a constituit subiect pentru o întreagă literatură a Parisului: Louvre, Tuileries, Moulin Rouge, Notre-Dame, Comedie Française, Opera, cheiul Senei, Turnul Eiffel. Timpul însă nu ne-a permis decît să trecem în fugă pe la toate acestea, astfel că nu mă pot încumeta să scriu despre ele după ce au făcut-o atîtea condeie încercate).

Buenas dias, Madrid!

În mai puțin de două ore, un Boeing al Companiei Iberia ne poartă cu viteză uluitoare de la Paris la Madrid. În timpul zborului ni se oferă pliante, ziare și reviste care ne fac o primă cunoștință cu țara din acest colț de jos al continentului: cei 503.545 km.p. situează Spania pe locul al treilea ca mărime în Europa (după U.R.S.S. și Franța): țara e împărțită în 50 de provincii (trei insulare și restul peninsulare), are 30 milioane de locuitori, multe dealuri cu podișuri și numeroși munți (altitudinea medie a solului : 600 metri). Așa cum citim într-o broșură ce ni se înmînează, Spania s-a definit — prin Legea Succesiunii din iulie 1947 — ca o monarhie catolică, ce va avea într-o zi un rege sau un regent. Dar n-avem timp să citim prea mult, că prin fereastră zărim jos, pe podișul absolut plat deasupra căruia zburăm, învăluit într-un ușor nor de praf — Madridul. De sus, capitala Spaniei pare singuratică între munți. Suburbiile sale se curmă dintr-o dată. Verdeață e puțină, în afară de trei pete mari : pădurea Casa del Campo, parcul Cetății Universitare și grădinile Retiro.

La coborîre ne cuprinde o căldură uscată și sufocantă. Uităm însă de caniculă cînd privim cerul. Vestitul cer al Madridului ni se dezvăluie în toată frumusețea lui scînteietoare și fastuoasă : e uimitor de clar, răspîndind o lumină atît de vie încît îți dă aproape o senzație materială a profunzimii sale și îl poți asemui mai degrabă cu un liniștit iaz cristalin. Este cerul pe care Velasquez și Riberra l-au preamărit în imnuri de culori, dar pe care sumbrul Goya, nu știu de ce, l-a ponegrit.

Ne plimbăm prin oraș și ne mirăm cum pot merge madrilenii pe o asemenea căldură cu haină și cravată. Poate tot așa s-or fi mirînd și ei cum suportăm noi iernile grele — pentru că aci zăpada din 1963 a speriat pe toată lumea.

Cu mici excepții, terenurile care înconjoară Madridul sînt pîrjolite, presărate din loc în loc cu cîte un copac veștejit, aici — în suburbii și vecinătăți — făcîndu-se deseori simțită lipsa de apă.

Orașul este însă de-a dreptul încîntător. Largi bulevarde sclipitoare, străjuite de palmieri (la umbra cărora barurile te îmbie cu coca-cola, pepsi, cafea, oranjadă sau o porție răcoritoare de ananas), vile fantastice, care reînvie luxul palatelor din poveste, zgîrie-nori ce adăpostesc bănci, teatre și cabarete sau ministere (s-a dus vestea că Spania are cele mai luxoase ministere din lume), — iată ce oferă privirilor centrul capitalei spaniole. De la etajul 19 — unde poposim pentru cîteva clipe pe o terasă — strada madrilenă pare un clocotitor caleidoscop alcătuit din nesfîrșitele șiruri de automobile, vitrinele cu ecran lat ale magazinelor, furnicarele de pietoni agitați, vînzători ambulanți de ziare, toaletele elegante ale femeilor și caschetele tip colonial ale polițiștilor ce conduc circulația.

Ceea ce aseamănă întrucîtva Madridul cu New York-ul este și contrastul violent dintre centrul orbitor și vechile cartiere periferice ale sărăcimii, cu străduțe înguste, case fără etaj, dughene întunecoase sau chiar cocioabe îngrozitoare. Aici trăiesc mi-

Interior din noua clădire a aeroportului de la Madrid

cii funcționari și muncitorii și tot aici se aciuează constructorii — zidari, betoniști, tencuitori, zugravi — foarte mulți la număr.

Sîntem interesați să aflăm cît mai multe despre acest mare, interesant și pestriț oraș. Dar n-avem cînd ! Ne mai desparte o zi de primul nostru meci care se va disputa tocmai pe coasta Atlanticului, în nord-vestul peninsulei. Cutreierăm pe cîteva bulevarde, intrăm într-un parc, în cîteva magazine, trecem prin marea piață Cibeles (unde cu un an în urmă peste 5 000 de studenți au manifestat pentru democratizarea vieții universitare și pentru condiții mai bune de studiu și trai), ne uităm la reclamele cinematografelor, aflăm că Madridul are două milioane de locuitori și... s-a făcut ora de culcare. Regretăm ! Am fi dorit să vedem mai mult, am fi dorit chiar să dăm și o fugă prin împrejurimi : la 30—40 de kilometri spre nord-vest se află Escorialul — cel mai însemnat centru religios și istoric al Spaniei, cetate-mînăstire și palat-cancelarie în vremea lui Filip al II-lea : la o sută și ceva de kilometri spre sud-vest se găsește minunatul Toledo, orașul inchizitorilor, al vestiților cheflii cu spada la șold, al martirilor arși pe rug, al femeilor frumoase și al celor ce au fost El Greco, Lope de Vega sau Cervantes. N-avem însă timp. Mîine, înainte de zori, vom porni să străbatem într-un microbuz nordul muntos al Spaniei.

Dar despre acest drum presărat cu peripeții — într-unul din numerele viitoare. Acum vă anunțăm numai titlurile următoarelor file de jurnal : 650 kilometri pînă în Galicia : Mincă cunoaște Pontevedra : Sîntem invitații lui Saint-Jacques : Doctorul răspunde de Atlantic : Un meci cu doi spectatori... : Ole : Spania și spaniolii...

G. MITROI

ECOURI

● De peste o lună domnește încordarea în universitățile argentinene. Înfruntarea dintre studenți și guvern a izbucnit ca urmare a hotărîrii administrației Ongania de a suprima autonomia universitară și interzice orice fel de activitate politică a organizațiilor studențești.

Nemulțumiți de aceste hotărîri, studenții au ieșit în stradă protestînd împotriva măsurilor guvernamentale. Centrul acțiunilor antiguvernamentale a fost orașul Cordoba. După Cordoba, și în alte centre universitare, ca Buenos Aires, La Plata, Santa Fe, au avut loc demonstrații, ciocniri violente între poliție și studenți. Ciocnirile au avut ca rezultat numeroși răniți, iar la Cordoba studentul Santiago Pompillon a decedat în urma rănilor primite în cursul incidentelor. Moartea studentului Santiago a determinat intensificarea demonstrațiilor antiguvernamentale. Numeroase organizații, printre care Confederația generală a oamenilor muncii din Argentina, au declarat că se solidarizează cu studenții. Actualmente viața universitară argentiniană este paralizată, dat fiind faptul că 32 850 de studenți sînt în grevă. Somațiile autorităților de a înceta greva au rămas fără ecou în rîndurile studenților. Participanții la Conferința națională a studenților de la institutele de științe umanistice care a avut loc în aceste zile au declarat că vor continua lupta pînă ce în viața universitară va fi instaurată „o democrație autentică" atît din punct de vedere politic, cît și economic și social, pînă va fi restabilită autonomia universitară și anulată interzicerea activității Federației universitare.

● Libertăți democratice, restabilirea sistemului de alegeri libere, încetarea persecuțiilor la care sînt supuși studenții din partea autorităților militare — acestea sînt lozincile sub care s-au desfășurat și se desfășoară actualele manifestații din universitățile braziliene. Începutul actualelor manifestații a avut loc în orașul Sao Paulo, unde studenții din localitate au declarat grevă în semn de protest față de arestarea unor colegi de-ai lor care au participat la un congres unde urma să se adopte o moțiune adresată guvernului și prin care se cerea organizarea de alegeri libere în țară. Cu studenții din Sao Paulo s-au solidarizat cei din orașele Rio de Janeiro, Brasilia și Belo Horizonte. 20 000 de polițiști înarmați, folosind grenade cu gaze lacrimogene, s-au împotrivit studenților la Rio de Janeiro, în ziua de 15 septembrie, care demonstrau împotriva regimului de dictatură. Noi centre universitare, Porto Alegre, Salvador, Recife, s-au alăturat celor cuprinse de revoltă. Au avut loc incidente soldate cu răniți și numeroase arestări. La Belo Horizonte, poliția și armata au asediat clădirea universității, în care se baricadaseră peste 300 de studenți.

Ca urmare a demonstrațiilor, autoritățile braziliene au hotărît suspendarea cursurilor, închiderea a numeroase facultăți și interzicerea oricăror întruniri ale tineretului universitar. Numai că măsurile autorităților nu au slăbit tensiunea din universități și nici voința studenților care-și continuă lupta

POATE PROMOVA ÎN CATEGORIA „A”

POLITEHNICA

BUCUREŞTI

Se fac săpături arheologice, dar încă nu s-a aflat memorie mai straşnică decît aceea de microbist. Şi dacă elefanţii îşi uită duşmanii, precum se zice, după sute de ani — ce pot însemna pentru un microbist cele cîteva săptămîni de acalmie dintre tur şi retur ? Şi, iată : fără să strălucească pe gazon — ba, s-ar putea zice, dimpotrivă — rivala de anul trecut stă totuşi „la înălţime“ în ierarhia primei categorii, în vreme ce studenţii bucureşteni au luat de la capăt întrecerea care data trecută le-a refuzat, dar ar putea să le ofere acum, satisfacţia promovării.

Ar putea, într-adevăr... ? Numai un final ca acela pe care nimeni nu l-a uitat poate spulbera optimismul proverbial al microbiştilor.

Dar...

Se fac săpături, cum spuneam, dar nici arheologia n-ar putea să ne explice de ce — frămîntînd ca mai sus întrebarea, marea întrebare a microbiştilor — am ajuns tocmai la Federaţia de fotbal.

GHEORGHE POPESCU, preşedintele Federaţiei române de fotbal : „Întrebarea dv. pare cel puţin curioasă : dacă poate promova „Politehnica“ Bucureşti în „A“ ? În acest sens nu există restricţii. Promovează echipa care e pe primul loc, noi nu prejudiciem nici o echipă şi nici nu „planificăm“ de la începutul campionatului cine să promoveze în „A“. Avem un singur interes : să promoveze fotbalul valoros, de calitate. S-au făcut afirmaţii în „Viaţa studenţească“, poate pe un ton prea ridicat despre loialitatea şi corectitudinea unor arbitraje. În fotbal, ca în orice sport, pasiunile sînt obiective, dar de multe ori sînt alimentate subiectiv. Greşeli de arbitraj, trebuie să recunoaştem, au existat, dar dacă se greşeşte în favoarea echipei simpatizate e bine, altfel e de vină... Federaţia de fotbal că a delegat un arbitru „necompetent“.

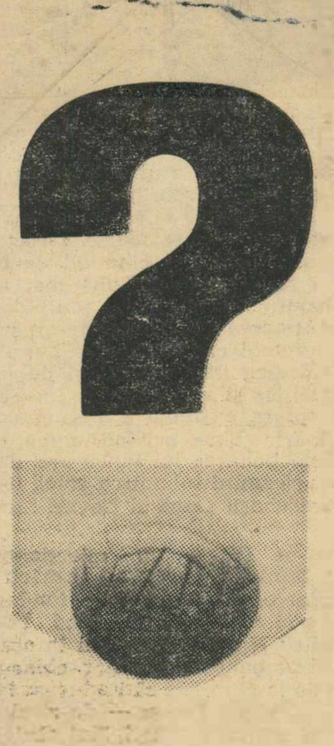
LUPAŞ ION, vicepreşedintele F.R.F. : „Politehnica“ Bucureşti poate promova în „A“ ca oricare echipă din seria respectivă. Cu o singură condiţie : după terminarea campionatului să fie pe locul I. Pentru F.R.F. nu există alte criterii şi nu constituie o problemă dacă în campionatul viitor va apărea o nouă echipă studenţească alături de celelalte patru sau dacă în Bucureşti vor exista cinci formaţii. Totul depinde de fotbalul pe care îl va practica în acest campionat „Politehnica“.

FLOREA TĂNĂSESCU, secretar general al F.R.F. : „Să promoveze în categoria superioară echipa cea mai valoroasă. Nu ne interesează cum se naşte sau de unde este. Noi nu creăm avantaje pentru nici un club. Dacă s-au făcut afirmaţii despre un închipuit sprijin acordat Progresului în dauna „Politehnicii“ vă pot spune că sînt doar păreri ale „microbiştilor“ şi ele vin din neputinţa unor formaţii de a promova în „A“. Totul depinde de jocul prestat. Cu ce am greşit noi dacă „Politehnica“ s-a „trezit“ doar în retur că poate aspira la locul I ?“

Notînd răspunsuri atît de judicioase, sîntem gata să-i dăm dreptate tovarăşului preşedinte : curioasă întrebare ! Şi, poate, încă mai curios e faptul că am ajuns cu ea pe buze tocmai la Federaţia de fotbal, care nu a răspuns nici pînă acum, conform unor norme în vigoare, la criticile aduse de un organ de presă şi nu a făcut cunoscute măsurile luate în consecinţă.

...Curioasă sau nu, întrebarea nu ne dă pace totuşi, şi iată-ne murmurînd-o printre arbitri. Asta chiar va rămîne o taină : de ce tocmai printre arbitri ?

ANDREI RĂDULESCU, preşedintele Colegiului central de arbitri : „Deşi ne străduim permanent să ridicăm pregătirea tehnică şi fizică a arbitrilor, deşi analizăm după fiecare meci greşelile comise şi în funcţie de gravitatea lor luăm măsuri, nu există arbitru şi nu există meci la care să nu se facă greşeli de arbitraj. Noi încercăm ca acestea să fie cît mai puţine şi cît mai neesenţiale. Au existat, într-adevăr, arbitraje care au viciat rezultatul. Astfel, întîlnirea dintre Poiana Cîmpina şi „Politehnica“ Bucureşti (arbitru C. Niţescu) a avut un rezultat care nu oglindea raportul de forţe de pe teren, raport net în favoarea formaţiei studenţeşti. S-a discutat mult despre cele două lovituri de la 11 metri acordate echipei din Cîmpina. După părerea mea, primul penalti nu trebuia acordat, neexistînd elementul intenţional, al doilea a fost clar. Ulterior arbitrul „a scăpat“ meciul din mînă neacordînd „Politehnicii“ un 11 metri perfect valabil, dar acordînd în compensaţie golul lui Ciornoavă înscris dintr-o fază neregulamentară. Delegarea lui C. Niţescu la Cîmpina s-a făcut după o serioasă chibzuinţă, considerîndu-l de o mare probitate şi un foarte bun arbitru. La acest meci, dacă nu a arbitrat bine, nu-i o problemă de cinste. Au existat însă greşeli de arbitraj şi în favoarea echipei bucureştene în întîlnirile cu Dinamo Victoria, cu Ceahlăul Piatra Neamţ şi cu C.F.R. Paşcani. Cît despre posibilităţile formaţiei studenţeşti, afirm că ele sînt impresionante. În retur a făcut un adevărat tur de forţă recuperînd handicapul de 5 puncte faţă de Progresul. Dacă „Politehnica“ va ajunge la forma din trecut, va avea un cuvînt greu de spus în seria I“.

CORNEL NIŢESCU : „A fost unul din cele mai slabe arbitraje din cariera mea, am voit chiar să-mi dau demisia. M-a durut că a trebuit să acord două penalti, dar consider că cel puţin al doilea a fost regulamentar. Primul putea să nu fie acordat. Ca în dragoste, şi în fotbal trebuie să ai puţin noroc“.

Nu ştim dacă Cornel Niţescu a avut noroc în dragoste ca şi în fotbal. dar un lucru e clar : „Politehnica“ Bucureşti nu a avut noroc cu el la meciul acela, a cărui tristă amintire a fost consemnată de cronicarul de la „Informaţia Bucureştiului“ astfel : „La Cîmpina, „Politehnica“ a rezistat arbitrului“.

EUGEN BUCŞE : „Atîta timp cît nu este asigurată integritatea corporală a arbitrului, arbitrajul va rămîne în favoarea gazdelor. Probabil C. Niţescu a ţinut cont de acest lucru la Cîmpina după cele ce i se întîmplaseră la Rîmnicu-Vîlcea. O parte din vină revine şi arbitrilor de margine, care nu sînt totdeauna atenţi la faze : chiar eu, în ultimul meci Rapid — U.T.A. am avut „o scăpare“ în minutul 90, care putea facilita victoria Rapidului“.

Chinuitoare, memoria microbistului ! Ne-am amintit, chiar stînd de vorbă cu arbitrul Eugen Bucşe, că şi el, în meciul Progresul — Dinamo Victoria... Şi uite aşa, amintindu-ne ba de meciul de la Cîmpina, ba de cel din Bucureşti, ba de Ion Dobrin, ba de Aurel Pop — ne-am despărţit de Cornel Niţescu şi de Eugen Bucşe fără a observa că, de fapt, n-au răspuns la întrebarea noastră. Bine, măcar ne-am dumirit cum devine cazul cu arbitrajele !

...Şi iată-ne, cu aceeaşi întrebare, la Cîmpina !

GH. IONESCU (antrenor al echipei Poiana Cîmpina): „Politehnica“ putea promova în „A“, dar cele două lovituri de la 11 metri au fost hotărîtoare în meciul cu noi. Indiscutabil, studenţii au fost mai buni chiar şi în aceste condiţii. Poate Halagian ar fi trebuit să se ocupe mai mult de fotbal decît de proteste. Acum îmi pare rău că „Politehnica“ nu a promovat în „A“. Dar dacă va realiza acelaşi joc din retur, poate aspira la locul I în serie“.

Oricîte lucruri puţin măgulitoare s-ar spune pe seama regretelor, pe cele ale antrenorului de la Cîmpina le transcriem cu gîndul la viitoarele întîlniri Poiana — „Politehnica“.

...Parafrazînd o vorbă din bătrîni, am putea zice că microbist la microbist trage. Frămîntăm, aşadar, în tribună, aceeaşi întrebare.

TEODOR TEODORESCU, conferenţiar la Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice : „E o echipă tînără, plină de posibilităţi, cu voinţă şi dragoste de joc. Sînt binevenite materialele publicate în „Viaţa studenţească“ din care reiese că „Politehnica“ a fost nedreptăţită. Cu formaţia actuală trebuie doar mai multă muncă pentru a aspira la un loc în categoria „A“.

ION RISTEIU : „Este echipa care vine, are un joc tehnic, avîntat. Din păcate, forma în care se află la acest început de campionat îmi dă dureri de cap şi aproape mă tem că nu va ocupa locul 1“.

Da, da, după cîteva peregrinări, se pare că întrebarea noastră trebuie adresată şi echipei. Şi trebuie formulată cu toată seriozitatea. Pentru că dacă federaţia nu are nimic împotrivă, dacă arbitrii îşi regretă erorile, dacă adversarii îşi deplîng nesportivitatea — cum s-a văzut — nu rămîne decît ca fotbalul practicat de reprezentanţii studenţilor bucureşteni să-şi spună cuvîntul.

ŞTEFAN MIU, ION VOICA (antrenorii echipei): „Încă nu am ajuns la forma din campionatul trecut, sîntem în căutarea ei. E prematur să anticipăm, dar vom avea un cuvînt de spus în competiţie pentru ocuparea primului loc. E o serie puternică şi lupta va fi echilibrată. Acum sîntem o echipă cunoscută şi adversarii îşi vor ascuţi „armele“ împotriva noastră. Mai avem de lucru nu numai în direcţia formei sportive, ci şi în aceea a întăririi coeziunii sufleteşti în cadrul lotului. Avem unele indisponibilităţi (Ojoc, Urseanu), dar sperăm că în curînd lotul va fi complet. Cei mai în formă jucători ai noştri sînt : Rădulescu, Ciornoavă, Lucescu. Va trebui să anihilăm unele tendinţe de vedetism care au început să apară printre jucători. Ţintim un loc cît mai bun, dar nu victorie cu orice preţ. Întîi fotbal !“.

MIHAI CIORNOAVĂ : „Forma actuală nu-i mulţumitoare, băieţii sînt obosiţi psihic după insuccesul din ediţia trecută a campionatului. Vom face tot ce ne stă în puteri pentru a ocupa un loc fruntaş“.

Asistent MIRCEA RĂDULESCU : „Avem mult de lucru pentru a ajunge la forma sportivă maximă. Echipierii sînt dornici de afirmare, au voinţă. Ne-am creat un public entuziast şi nu vrem să-l dezamăgim“.

ÎN LOC DE CONCLUZII

În răspunsuri, printre răspunsuri sau pe deasupra lor, un microbist adevărat nu poate vedea decît ceea ce îşi doreşte cu atîta ardoare : „Politehnica“ Bucureşti are posibilitatea de a ajunge în categoria „A“, printre fruntaşele sportului cu balonul rotund din ţara noastră. Returul campionatului trecut a scos-o din anonimat, o formaţie cunoscută, cu jucători talentaţi (dovadă şi ultimele selecţionări în loturile republicane), dar aceste aprecieri nu trebuie să devină o perdea de fum care să dea loc automulţumirii şi îngîmfării.

Acestea fiind zise, microbiştilor nu le rămîne decît să scandeze duminica : „Hai Politehnica !“ Iar fotbaliştii de la „Politehnica“ să nu uite că drumul spre prima categorie se cucereşte în „B“. sau parafrazînd un cunoscut scriitor :

A-ul e departe, sus,
B-u-i lîngă noi.

Anchetă realizată de Emil VASILESCU

Aşadar, fotbalul e din nou în plină actualitate. De fapt, vacanţa fotbalistică — prea scurtă — nu ne-a dat timp să răsuflăm; nici nouă, nici jucătorilor — care sînt acum mai obosiţi ca la sfîrşitul sezonului trecut (vezi Ştiinţa Cluj, C.S.M.S., Steagul Roşu etc. comp.). Nivelul partidelor după patru-cinci etape e destul de scăzut — ceea ce se poate constata în fiecare duminică după-amiază cînd priveşti tribunele pe jumătate goale sau în fiecare luni dimineaţa la serviciu, cînd observi că cei care îşi mai pierd timpul discutînd despre fotbal sînt din ce în ce mai puţini. Plictiseală pe teren, plictiseală în tribune, în Careul din Cişmigiu, în rubricile de fotbal de la „Contemporanul", „Sportul" şi „Informaţia", plictiseală la federaţie — vai, ce plictiseală îngrozitoare! Feriţi-vă, că se ia. Iată şi noi vom încerca să ne ferim, în cele ce vom spune mai jos, dar nu prea credem în reuşită.

SĂRACII SELECŢIONERI!

Ne amintim cum, cu cîteva luni în urmă, un confrate căina pe săracii noştri selecţioneri pentru că nu prea au de unde alege, iar la urmă toate oalele se sparg în capul lor. Avea şi nu avea dreptate. Ultima alegere a fotbaliştilor pentru cele trei loturi naţionale ne oferă în acest sens argumente şi pro şi contra.

De pildă: selecţionerii lotului prim au greşit-o de cîteva ori cu Dridea (dă doamne să nu mai greşească), au fost scuturaţi bine şi acum au început să caute soluţii. Una au şi găsit-o: Lucescu. Inimosul şi talentatul student de la I.S.E. (atenţie, loveşte foarte corect mingea şi trage cu ambele picioare la fel de bine) este, credem, o soluţie foarte bună mai ales pentru viitor. Debutul i-a fost mai mult decît favorabil şi menţinerea lui în lot ne-ar scuti să mai fim la cheremul capriciilor lui Ion Pîrcălab (de la care Lucescu mai are totuşi de învăţat) sau al obrăzniciilor şi vedetismelor lui Sorin Avram (pe care tînăra extremă a Politehnicii îl poate înlocui foarte bine oricînd, după cum s-a şi văzut). Selecţionarea lui Iancu are, de asemenea, viitor, aşa că amintitul nostru coleg n-avea dreptate cu antrenorii Oană şi Covaci: erau de vină atunci.

Dar ce ne facem cu selecţionerii lotului olimpic? Săracii! Parcă au urmărit trei etape toate echipele, au văzut care fundaşi sînt mai slabi şi pe ei au pus ochii. Cînd Petescu, Boc sau Dumitru Nicolae ar trebui la ora actuală să fie trimişi pe banca rezervelor chiar şi de antrenorii lor de la club, noi să-i aducem în lot ca să-i facem — şi să ne facem — de rîsul lumii? Aţi greşit-o, săraci selecţioneri. Mai căutaţi

Selecţiile au adus totuşi o satisfacţie microbiştilor studenţi. În timp ce de la Progresul — echipă de A, fruntaşă în clasament — şi-a găsit locul în trei mari loturi un singur reprezentant, de la Politehnica Bucureşti au fost solicitaţi la verificare nu mai puţin de... patru. Avem totuşi o mîngîiere.

HAIDE „U"!

Nici o echipă studenţească nu străluceşte în această toamnă, dar cea clujeană e prea de tot. Ştim: în vacanţă, şase jucători, dintre cei mai buni, au fost la europenele din Spania şi, neavînd practic odihnă, acum sînt obosiţi; antrenorul Şepci, aşteptînd plecarea, nu s-a ocupat de cei rămaşi la Cluj; antrenorul Mladin a venit la echipă abia în preziua primei etape şi n-a avut încă timpul necesar pentru a pune la punct formaţia.

Ştim toate acestea, dar mai ştim şi altele. De pildă, că în timp ce fiecare club se străduieşte să atragă jucători cît mai buni, Universitatea are inima largă şi-şi reprimeşte jucătorii de altă dată, ieşiţi pe uşa din dos a unor echipe care i-au vlăguit şi i-au scos din formă. Face foarte bine actualul antrenor că dă credit multor tineri din pepiniera bogată a clubului clujean, dar nici să-i obligi pe aceştia să se încadreze în cadrilul lent al „bătrînilor" Costin, Petru Emil, Invansuc şi Adam nu se poate.

Ne spunea deunăzi maestrul Braun că Universitatea suferă de două mari hibe: 1. Nu păstrează o caracteristică principală a fotbalului studenţesc — elanul — pentru că cei patru amintiţi mai sus joacă bătrîneşte, lent şi vin în contratimp cu mînjii. 2. E complet lipsită de pregătire fizică.

Universitatea poate aduna — din lotul de 20 de jucători cîţi are — unsprezece foarte buni. Dar e timpul să se fixeze la ei. Şi abia atunci va începe munca grea de a face din 11 jucători o echipă. Ce-aveţi de gînd, tovarăşe Mladin, începeţi? Dar mai repede, pe urmă va fi prea tîrziu. Aveţi o răspundere mare faţă de tinerele talente de la Cluj. Nu vă gîndiţi că, dacă treaba nu merge, se poate pleca şi de aici.

UN POST-SCRIPTUM PENTRU POLITEHNICA BUCUREŞTI

Ne pare rău, dragi bucureşteni, dar sînteţi pe cale de a deveni — din favoriţi — „clienţii" rubricii noastre. Vă rugăm din suflet să vă opriţi. Terminaţi cu jocul steril şi dezorganizat, terminaţi şi cu bîlbîiala din apărare şi cu teama de adversar în deplasare. V-am văzut pierzînd la Suceava. Aş spune că nu Chimia a cîştigat, ci voi aţi pierdut. V-a fost teamă să ieşiţi la atac la început, fiindcă nu cunoşteaţi adversarul. Am înţeles! Dar n-am mai înţeles de ce n-aţi făcut-o după ce v-aţi dat seama că acesta e foarte slab. Puteaţi cîştiga la Suceava dacă fundaşii erau mai siguri şi mai calmi, dacă distribuiaţi mingi utile extremelor (nu le-aţi lansat niciodată ca lumea) şi dacă Vasilescu şi Pigulea nu jucau atît de slab. Am văzut: sucevenii închideau ochii şi trăgeau cît puteau la picioare (aşa au fost loviţi grav şi Stanciu şi Sîrbu), iar arbitrul Vizireanu ridica steagul ori de cîte ori porneaţi la atac. Dar chiar şi în aceste condiţii se putea bate. Zău!

G. M.

CU FLORIN GHEORGHIU
despre campionatul mondial studenţesc de şah

La Orebro, în Suedia, s-a desfăşurat în luna august a.c. campionatul mondial studenţesc de şah, la care echipa noastră a ocupat locul 5 din 21 de formaţii. Ne-am adresat marelui maestru internaţional FLORIN GHEORGHIU — căpitanul reprezentativei noastre — rugîndu-l să ne răspundă la cîteva întrebări în legătură cu acest campionat.

— Cum poate fi apreciat acest loc 5 ocupat de echipa noastră în clasamentul final?

— Echipa noastră a fost o surpriză a actualului campionat, în primul rînd prin vîrsta ei. Dacă în alţi ani trimiteam o formaţie alcătuită din maeştri, anul acesta ea a fost formată numai din studenţi şi elevi, Dorel Ghizdav — în vîrstă de 16 ani — fiind unul dintre cei mai tineri participanţi. E binevenită hotărîrea U.C.F.S. şi a U.A.S.R. de a crea o asemenea echipă în care elementele tinere au cîmp larg de afirmare şi rodare. Un alt element surpriză l-au constituit combativitatea tinerilor noştri şahişti, posibilităţile lor de adaptare şi rezistenţă la acest adevărat „maraton" al minţii. Locul 5 ocupat în clasamentul final atestă posibilităţile actuale ale formaţiei. Mă refer la faptul că mulţi dintre componenţi erau la prima întrecere de anvergură din activitatea lor. De fapt, lipsa de experienţă a şi fost slăbiciunea noastră. În seria a VI-a, unde am jucat alături de echipele Ungariei, Scoţiei şi Porto-Rico, am ocupat locul I, pierzînd doar 1½ puncte la unguri. În turneul final, însă, unde am întîlnit adversari puternici, cu o mai mare experienţă a turneelor internaţionale, rezultatele noastre au fost mai slabe şi a trebuit să cedăm în faţa echipelor Uniunii Sovietice, Cehoslovaciei şi Iugoslaviei. Mi se pare elocvent rezultatul ultimului meci cu Iugoslavia, în care nu am reuşit să luăm decît 1/2 punct din cele patru puse în joc. Miza mare a întîlnirii, oboseala resimţită după trei săptămîni de întrecere şi, în ultimă instanţă, ceea ce afirmasem mai înainte, lipsa de experienţă a echipei, ne-au privat de un loc mai bun.

— Cei mai buni din echipa noastră?

— S-au remarcat Dan Zara, Moseş şi „mezinul" Dorel Ghizdav, care a făcut un joc curajos, plin de perspective. Personal am acumulat 11 puncte din 14 posibile, ca şi marele maestru internaţional Horst (Cehoslovacia).

— Care au fost cele mai apreciate victorii şi cei mai dificili adversari?

— Cele mai mari satisfacţii le-am avut în meciul cu Savon, cel mai bun jucător sovietic, pe care l-am învins prin mat după 25 de mutări. Nu pot omite nici întîlnirile cu Westerinen, campionul Finlandei, şi cu Zuidema, campionul Olandei. Cu Horst a fost însă cea mai dificilă partidă. „Am scăpat" avantajul şi... remiză.

— Despre celelalte echipe ce ne puteţi spune?

— Indiscutabil, echipa Uniunii Sovietice a fost cea mai bună, remarcîndu-se prin omogenitatea componenţilor săi. Deşi Cehoslovacia a ocupat locul al II-lea, consider că revelaţia actualului campionat a constituit-o formaţia daneză, o candidată serioasă la primul loc. Dar pierzînd întîlnirea directă cu echipa sovietică cu 3—1, practic au ieşit din cursă.

În încheierea convorbirii noastre, Florin Gheorghiu a adăugat: „La Orebro, unde am simţit ospitalitatea şi competenţa publicului suedez, echipa noastră a obţinut un succes de prestigiu. Şahul studenţesc se află pe un drum bun şi poate furniza elemente de mare talent. Ne trebuie însă o participare mai activă la competiţiile de amploare internaţională".

E. V.

COLEGIUL DE REDACŢIE:

Prof. univ. JEAN LIVESCU — adjunct al ministrului învăţămîntului; acad. prof. GHEORGHE MIHOC; acad. prof. N. PETRULIAN; acad. prof. N. TEODORESCU; conf. univ. CORNEL PACOSTE; EMIL GHIŢULESCU; NICOLETA TOIA, studentă; PETRE POSTOLACHE, student; NICULAE STOIAN — redactor şef; GHEORGHE MITROI — secretar general de redacţie; FRED MAHLER; COSTEL BUZDUGAN

Tiparul: Combinatul poligrafic „Casa Scînteii", Bucureşti Redacţia: Str. Brezoianu, 13. Telefon: 14 02 15.